

VÄRLDEN I DAG

TIDSKRIFT FÖR POLITIK, EKONOMI OCH ARBETARRÖRELSE

Å r g å n g 2

SPECIALNUMMER

N u m m e r 17

1938

Innehållsförteckning

Spaniens sak är hela den framskridna och framstegsvänliga mänsklighetens gemensamma sak	1
Spanien, land och folk.	2
Katalonien.	4
1936: från februari till juli.	8
Folkfrontens krafter i Spanien.	12
Fullständig klarhet.	17
Ett års heroisk kamp av det spanska folket.	19
Från milisen till den reguljära armén.	23
Spaniens folk tackar Sovjetunionen för dess hjälp och arbete för freden.	25
Vad som gjorts för folkets kultur.	27
Den Spanska regeringens oerhörda ansträngningar för landsbygdens omgestaltung.	30
Trotskismen i Spanien, en öppen agentur åt den internationella fascismen.	34
Kvinnans roll i kampen för Spaniens oavhängighet och frihet.	41
Kataloniens förenade socialistiska parti.	43
På väg mot proletariatets enhetsparti.	46
Spaniens ungdom intar en hedersplats i kampen mot de fascistiska inkräktarna.	49
Fackföreningsrörelsen i Spanien.	51
Den fascistiska mordbranden och interventionen i Spanien.	56
Sovjetunionen och Spanien.	58
De internationella brigaderna.	61
Kommunistiska internationalen i kamp för den internationella enheten för solidariteten med det republikanska Spanien.	64
José Diaz liv.	71
Dolores Ibarruri "Passionaria".	74

Detta specialnummer av tidskriften *Världen i dag* är den enda större Spanien-publikation som Komintern gav ut på svenska. Den representerar givetvis Kominterns (läs Moskvas) officiella syn på spanska inbördeskriget.

På Marxistarkivet finns mycket material, inklusive dokument, som ger en annan bild av det hela. Se underavdelningarna till [Spanska inbördeskriget](#). Där finns t ex texten [Repressionen mot anarkister och POUM under spanska inbördeskriget](#) av B Bolloten och [Mordet på Andreu Nin – hur gick det till?](#) av Martin Fahlgren, som handlar om förföljelserna av POUM ("Trotskismen i Spanien" som en artikel i *Världen i dag* kallar det.)

Martin F 22/10 2013

Spaniens sak är hela den framskridna och framstegsvänliga mänsklighetens gemensamma sak

Den 16 oktober 1936 avsände Spaniens kommunistiska partis centralkommitté följande telegram till ”Sovjetunionens kommunistiska partis CK och dess store ledare, kamrat Stalin”:

”I det spanska folkets namn, som starkt har närmat sig socialismens fosterland, hälsar centralkommittén för Spaniens kommunistiska parti, vars medlemmar kämpar i främsta ledet mot de upproriska, av den internationella fascismen understödda generalerna och fascisterna, Sovjetunionens kommunistiska partis CK och särskilt den store kamrat Stalin, det internationella proletariats avhållne ledare, ledaren för det socialistiska uppbygget i de Socialistiska sovjetrepublikernas union och fredens hängivne försvarare.

Det spanska folket känner sig styrkt genom solidariteten från Sovjetunionens folk i den hårda kamp som ännu pågår, och lovar att inte för ett ögonblick sluta upp att kämpa, inte förrän fascismen är besegrad i vårt land, varigenom också den internationella fascismen tillfogats ett hårt slag. Vårt folk, som offerar sitt liv i kampen mot fascismen, vill, att ni snart skall få veta, att er broderliga hjälp ökat dess entusiasm, gett kämparna ny energi och har befast folkets tro på segern.

SPANIENS KOMMUNISTISKA PARTIS CENTRALKOMMITTÉ”

Stalin besvarade Spaniens kommunistiska partis CK:s telegram med följande telegram:

”Madrid.

Till Spaniens kommunistiska
partis centralkommitté.

Till kamrat José Diaz.

De arbetande i Sovjetunionen gör blott sin plikt, när de efter förmåga hjälper Spaniens revolutionära massor. De är av den uppfattningen, att Spaniens befrielse från de fascistiska reaktionärernas förtryck inte är någon privat angelägenhet för spanjorerna utan hela den framskridna och framstegsvänliga mänsklighetens gemensamma sak.

Broderliga hälsningar!
J. STALIN.”

II.

Spanien, land och folk.

Av Juan Rendau

Pyrenéiska halvön är den västligaste av de tre stora halvöar, som skjuter ut i Medelhavet från Europa. Genom sin nyckelställning till "Mare Nostrum" (Vårt hav) — som det romerska imperiet kallade Medelhavet — behärskar halvön de stora vattenvägar, utefter vilka världsriken skapats, och på vilka den europeiska kapitalismen gjorde sina framstötter till herraväldet över Indien och Fjärran Östern. Denna geografiska faktor måste man alltså ta hänsyn till vid ett allmänt betraktande av de europeiska makternas olika ekonomiska expansionssträvanden. Det är också nödvändigt, om man vill söka orsakerna till det pågående tysk-italienska interventionskriget i Spanien.

Halvön är uppdelad i två stater: Portugal och Spanien, men geografiskt och etnografiskt sett gäller det här blott ett folk, samma topografiska förhållanden.

Spaniens hela yta (inklusive Kanarieöarna, Balearerna och de afrikanska besittningarna) utgör 507.000 kvkm, ungefär en tjugonedel av Europa. Det är näst Schweiz det bergigaste landet i Europa. Våldiga bergskedjor uppdelar landet i vidsträckt landskap och delar bl. a. den kastilianska högplatån i tvenne delar, som är skilda från det centrala bergsområdet. Detta centrala bergsområde bildar så att säga halvöns ryggrad, och dess viktigaste bergskedjor, Somosierra och Guadarrama, var som bekant skådeplatsen för de första striderna mellan den hjältemodiga milisen och de fascistiska rebellerna. Pyrenéerna med sina av evig snö täckta bergstoppar bildar en väldig mur, som skiljer halvön från Frankrike. I södra Spanien har vi de andalusiska bergen med bergskedjorna Sierra Nevada och Sierra Morena, som på andra sidan Gibraltar sund har sin fortsättning i de nordafrikanska bergen.

De spanska kusterna är i allmänhet klippiga, blott i de östra delarna av landet är de flacka och regelbundna.

På denna halvö möter man de mest olika klimatförhållanden från det tropiskt heta Andalusien, högplåtåerna i det inre av landet med sitt utpräglade fastlandsklimat med kalla vintrar och heta somrar till den eviga våren vid Medelhavet. På ett enda litet område som t. ex. i Sierra Nevada finner man hela skalan av temperaturer. Vid bergens fot blommar de tropiska växterna, under det att de högsta topparna är täckta av evig snö. Spaniens flora är därför den artrikaste i hela Europa.

Spanien är visserligen övervägande ett jordbruksland med en i jämförelse med andra länder efterbliven industri, men det finns ännu våldiga ouppodlade områden. I hela norra Spanien från de östliga Pyrenéerna till de galiciska fjordarna finns det täta skogar av olika slags ek och bok. De båda norr och söder om centralbergen belägna högplåtåerna utgöres av våldiga steppområden, vilka tillsammans med Aragonien upptar en stor del av halvöns yta. Landets rikaste trakter ligger vid kusten till Medelhavet (Levanten), ett stort jordbruksdistrikt med grönsaks- och fruktodlingar från Katalonien ända ned till Murcia och Cartagena. Här har man anlagt ett konstgjort bevattningssystem, som påbörjades redan av romarna och araberna.

Blott tio procent av den spanska jorden odlas effektivt. Av denna odlade areal är 26 procent upptagna av spannmålsodlingar, olivträdsplanteringar upptar 3,31 procent, baljväxter 2,3 procent, vinodlingar 2,7 procent, frukt och grönsaker 1,04 procent, industriväxter 1,17 procent, skog 9,1 procent, äng och betesmarker 41,6 procent.

Av hela den produktiva jordytan på 45.600.000 hektar är blott 16.700.000 hektar uppodlade.

I norra Spanien och i de bergiga trakterna är landet uppdelat i små jordlotter; på slättlandet befinner den sig däremot i händerna på ett fåtal. Det finns i Spanien 845.000 fattiga bönder,

som av den sparsamma avkastningen från de små gårdarna inte ens kan tillfredsställa sina mest elementära timliga behov. För att komma ifrån sitt elände har de gått i tjänst hos storgodsägarna och de rika bönderna, som genom svältlöner och med den reaktionära statsapparaten hjälp (Guardia Civil) upprätthöll skräckvälde och svält ute på landsbygden. I århundraden har man försökt att slå ned de allt vanligare förekommande bondeupproren. Proletariatet på landsbygden utgöres av små jordägare, daglönare, småbönder och lantarbetare. Det finns 160.000 små jordägare, som själva odlar sin karga jord. Feodalismen, vars rötter fanns kvar även under republiken, omfattar 9.000 storgodsägare, som äger väldiga områden på många kvadratkilometer, stora gods och jaktmarker, där dessa dagdrivare fördriver sin tid.

Spanien är känt för sina rika malmtillgångar. Det är blott kol som saknas, vilket bidragit till den industriella efterblivenheten i detta land, som i fråga om naturrikedomar hör till de rikaste länderna i Europa. Stenkol finns det i hela norra Spanien, i söder samt i provinsen Teruel. Stenkolslagren uppskattas till 8.700 miljoner ton. Järnmalm brytes i mycket stor utsträckning. De viktigaste fyndorterna ligger i provinsen Vizcaya, vars lager beräknas uppgå till 50 miljoner ton.

Järn förekommer dessutom på en massa platser t. ex. Santander, Asturien, i Sierra Nevada, Almeria och i provinserna Murcia, Cartagena, Teruel och Guadalajara.

Koppar brytes huvudsakligen i Huelvaområdet (Rio Tinto) och den årliga produktionen uppgår till tre miljoner ton. Blyproduktionen varierar mellan 182.000 och 300.000 ton. I fråga om kvicksilver intar Spanien främsta platsen i världsproduktionen. Den viktigaste fyndorten är Almaden, där det brytes från 1.000 till 1.200 ton årligen. Det finns också rika zink- och tennfyndigheter liksom tämligen betydande förekomster av silver, platina, kobolt och nickel.

De viktigaste industricentra ligger i norra Spanien och Katalonien. Det finns masugnar i Sagunt, gjuterier, fabriker för lantbruksmaskiner, automobilfabriker, skeppsvarv, kemiska fabriker, glas- och lädervarufabriker, textilindustri, matoljaffinaderier o. s. v. i Barcelona, Tarragona, Valencia, Madrid o. s. v.

Spaniens befolkning är en produkt av de mångfaldiga och ständiga invasionerna i landet. Den spanska typen är därför en blandning, men man kan i alla fall fastställa tvenne förhärskande grupper: den ena typen är den germanska med sin rödblonda hårfärg, och den andra är den egentliga iberiern (iberier, landets urbefolkning) som är mörkhyad och svarthårig. Den sistnämnda typen är vanligare, och man kan spåra inflytandet från berberna i norra Afrika. Spaniens befolkning uppgår till 24 miljoner, som är synnerligen olikformigt fördelade och koncentrerade till de stora kuststäderna och industricentra. Även om Spanien är glest befolkat, så måste vi ta hänsyn till, att dess befolkning i slutet av 1600-talet blott uppgick till 5 miljoner. Därför kan vi t. o. m. tala om en snabb utveckling under tre århundraden. Befolknings-tätheten utgör 42 invånare per kvadratkilometer.

I Spanien finns det tre olika nationaliteter: katalaner, galegos (invånare i Galicien) och basker. Huvudspråket är kastilianska — som betecknas som den egentliga ”spanskan” — och har stor utbredning i hela världen, och talas av omkring 85 miljoner människor i följande länder: Mexiko, Mellanamerika, Västindien, Kolumbia, Bolivia., Ecuador, Chile, Venezuela, Peru, Paraguay, Uruguay, Argentina, Philippinerna, Marianerna, Karolinerna, Palau (ögrupper i Stilla havet). Vidare talas kastilianska i Nordafrika, i sydstaterna i USA av de sephardiska judarna på Balkan.

Spaniens statsform är alltsedan den 14 april 1931, då folket i valen gav uttryck åt sin vilja och skakade av sig Alphons XIII:s förhatliga diktatoriska monarki, som utövats av så många för folket ödesdigra generaler: Primo de Rivera, Aznar, Berenguer, Sanjurjo m. fl., den demokratisk-parlamentariska republiken. Republikens författning förkunnar fred mellan folken och gör NF-paktens statuter till sina egna.

Spanien var det första land, som mitt under den reaktionära epok, som följde i Europa efter Napoleons störtande, reste sig och gav sitt folk den första liberala författningen. Det revolutionära exemplet från det berömda cortes i Cadiz 1812 följdes och efterliknades av de samtida revolutionerna i Portugal, Neapel, Piemont och en del tyska furstendömen. 1812 grep sig cortes an med att nyindela Spanien politiskt-administrativt, vilket slutfördes först 1820, varvid landet uppdelades i 52 provinser.

Landets viktigaste städer är Madrid — i dag mer än någonsin ett centrum i republiken — Valencia, Barcelona, Sevilla, Bilbao, Alicante, Santander, Vigo, Almeria, Jaén och Ciudad Libre (f. d. Ciudad Real). Det politiska och sociala livet har varit synnerligen rörligt under de senaste åren. Från diktaturens sista år till det fascistiska upproret den 18 juli 1936 har väldiga massrörelser för framsteg och demokrati avlöst varandra. Man överdriver inte, om man påstår, att i skyttegravarna vid Madrid och Teruel de största drabbningarna utkämpats för den internationella demokratins försvar. Det spanska folkets kamp mot sina angripare måste komma. Republiken hade emellertid i sin överdrivna välvilja lämnat sina värsta fiender i orubbat bo. Den korruperade kyrkan, militärerna i det beryktade militärförbundet UME, bankirerna och storgodsägarna fick även efter den 14 april 1931 behålla sina många miljoner. Med dessa pengar finansierade de upproret, tills Italien och Tyskland öppet kom dem till hjälp — understödda och skyddade av den olycksaliga noninterventionen. När det spanska folket nu har skapat sin mäktiga folkarmé, strävar det mot den närliggande segern, sin politiska frigörelse och att infogas i framstegets och folkvälståndets världsomspännande krets

Katalonien.

Av Llobregat.

Katalonien utgör ett autonomt område inom den spanska republiken. Barcelona, den största industristaden med 1.200.000 invånare, är Kataloniens huvudstad, och där har också den spanska regeringen sitt säte.

Katalonien är ett av de äldsta kulturområdena på den Pyrenéiska halvön, och härifrån började också kapitalismen i Spanien utvecklas. När den nationella rörelsen återuppvaknade vid mitten av 1800-talet, hade den mer kulturell prägel än karaktär av social massrörelse. Men redan några år efter utropandet av den första spanska republiken (1873) hade denna rörelse allt tydligare till syfte att göra Katalonien till ett autonomt område inom den spanska staten. Den katalanska frihetsrörelsen fortsatte även efter det republiken störtats och bourbonerna tagit makten.

Saknaden av ett starkt marxistiskt arbetarparti och den anarkosyndikalistiska rörelsens bristande förståelse för Kataloniens nationella problem gjorde det möjligt för en del av storbourgeoisin och storgodsägarna att bemäktiga sig den nationella frihetsrörelsen och utnyttja den till att skaffa sig fördelar av bourbonerna och förråda det katalanska folkets nationella intressen.

Under 1905 och 1906 kan man notera ett nytt uppsving för den nationella rörelsen. Men den spanska imperialismen stiftade emot denna rörelse sin beryktade "rättskipningslag" ("Ley de Jurisdicciones"), som emellertid hade till följd, att alla politiska partier i Katalonien slöt sig samman under namnet "Katalansk solidaritet".

Den ställning, som bourbonerna och de feodala kasterna intog till den katalanska frågan, karaktäriseras bäst genom följande uttalande av dåvarande ministerpresident Moret: "Det katalanska problemet är blott en fråga om sex arkebuseringar."

Det katalanska proletariatet uppträdde första gången i större utsträckning i den nationella rörelsen i folkupproret 1909, vilket slogs ned i blod av regeringen i Madrid. Dessa händelser är kända under namnet "Den tragiska veckan".

Efter ”Den tragiska veckan” övergick ledningen av rörelsen nästan helt i händerna på ”Ligan”, ett parti av storkapitalister, bankirer och storgodsägare från Katalonien. Detta parti, som då kunde glädja sig åt ett visst stöd från massorna bedrev huvudsakligen en skyddstulls-politik, som skulle tillåta den katalanska kapitalismen att utveckla sig ”fritt” och samtidigt ”fritt” utsuga de katalanska arbetarna och bönderna. Denna tendens kom också till uttryck i bildandet av den ”katalanska gemenskapen” (1909), varigenom Katalonien fick vissa regionala rättigheter, vilket visade sig i utvecklingen av vägnätet, telefonväsendet, industriskolorna och sjukvården.

När Primo de Rivera utförde sin statskupp (1923) understöddes han av Ligan, varigenom detta parti lämnade nya bevis på sitt förräderi mot det katalanska folkets och Spaniens frihets intressen. I alla fall tog inte Primo de Rivera stor hänsyn till de tjänster, som den katalanska storbourgeoisin hade gjort honom. Han satte tvärt om i gång ett vilt fälttåg för att förtrycka det katalanska folket, stängde skolor, häktade och mördade arbetarledare, förföljde pressen för att kväva den nationella andan. Han ville inte bevilja personerna i Ligan, vilka för sina egna kastintressen förrått det katalanska folket, några koncessioner.

Efter upprättandet av den andra republiken (14 april 1931) fann det katalanska folkets nationella frihetssträvanden en gynnsam atmosfär hos regeringen. Efter långa diskussioner godkände republikens parlament den ”Katalanska statuten”, som tillerkände Katalonien autonomi. Om denna lag företogs det en folkomröstning i Katalonien den 2 augusti 1932, och över 80 procent av det katalanska folket uttalade sig för densamma.

Denna ”statut” tillförsäkrar det katalanska folket en egen regering, generalidad, och ett autonomt parlament, som skall verkställa det republikanska parlamentets och regeringens lagar och dekret i det autonoma området liksom lagar beträffande jordbruk, ekonomiska frågor, kultur o. s. v. Frågorna om landets försvar, lagstiftningen i finansiella frågor (med undantag för speciella finansfrågor för det autonoma området) ligger dock fortfarande i händerna på republikens regering.

I generalidad har partiet ”Esquerra Republicana” (vänsterrepublikanerna) tre representanter, ”Förenade socialistiska partiet” har likaledes tre; det lilla republikanska partiet ”Acción Catalá” liksom bondeorganisationen av fackföreningstyp ”Union de Rabassaires” (arrendatorsföreningen) har vardera en representant. Generalidads president, Luis Companys, tillhör vänsterrepublikanerna.

”Statuten” och de autonoma rättigheter, som genom densamma tillerkänts den katalanska republiken, har inte blott bidragit till, att det katalanska folket under upprorets första dagar förmådde besegra de fosterlandsförrädiska militärerna, utan även medfört, att katalanerna för varje dag känner sig allt fastare förenade med republikens övriga folk för att besegra den inhemska och utländska fascismen.

Det är synnerligen karaktäristiskt, att Francos, Hitlers och Mussolinis trotskistiska agenter ända sedan krigets början fräckast förfäktade separatismen i Katalonien. Det var detta s. k. POUM, som anklagade Kataloniens förenade socialistiska parti för förräderi mot det katalanska folkets intressen, när detta gav ut sin paroll om en enhetlig republikansk armé med enhetligt överkommando, och mot det Förenade socialistiska partiets riktiga paroll gav ut sin kontrarevolutionära splittringsparoll om ”en revolutionär katalansk armé”. Separatistiska tendenser förekommer också inom en viss del av den katalanska nationalismen i de republikanska partierna, som ledes av tvivelaktiga antifascister eller sådana direkta Mussoliniagenter som Dencas.

Naturligtvis förstår det stora flertalet av det katalanska folket att Kataloniens frihet försvaras såväl vid Madrid som i Aragonien och vid fronterna i söder, centrum och öster. Det förstår också utmärkt väl, att den separatistiska parollen inte är någonting annat än en manöver av fascismen för att försvaga den gemensamma kampfronten. Det katalanska folket hyllar den av

Förenade socialistiska partiets första kongress utgivna parollen: ”Katalonien kan inte bevara sin frihet, om fascismen segrar i Spanien — Spanien kan inte bli fritt utan Kataloniens hjälp.”

Katalonien har en ytvidd på 32.049 kvkm, ungefär en fjärdedel av det område, som är fritt från fascistiskt herravälde. Inklusive flyktingarna har det en befolkning på tre och en halv miljoner och är det mest industrialiserade området i republiken.

I industrin, som sysselsätter omkring 605.000 arbetare, intager metall- och den mekaniska industrin samt textil- och den kemiska industrin främsta platsen. Det finnes alla förutsättningar för att Katalonien skall kunna bli den verkliga stödjepunkten för hela republiken och en av de viktigaste grundvalarna för den krigsindustri, som den ärorika folkarmén är i så stort behov av.

Oaktat den katalanska industrin är starkare än jordbruket, som sysselsätter ungefär 360.000 arbetare, alltså omkring hälften så många som industrin, utgör dock jordbruket en avsevärd tillgång. Före inbördeskriget odlade omkring 80 procent av de katalanska bönderna jord, som till största delen ägdes av fascistiska storgodsägare och bankirer. De måste i allmänhet betala en tredjedel av avkastningen i arrende men i många fall ända till 40 procent, antingen in natura eller kontant. Den katalanska regeringen har gjort slut på detta ytterligt förhatliga arrendesystem och givit bönderna rätt att bruka jorden utan annan kostnad än att de garanterar staten samma inkomster, som den hade genom de skatter, som betalades av godsägarna.

Den största delen av jorden i Katalonien brukas av bönder i familjehushåll, blott en obetydlig del brukas kollektivt. Antalet lantarbetare har alltid varit litet, och det har blivit ännu mindre genom att dessa arbetare fått egen jord att bruka. Denna jord har tagits från de stora gods, som ägdes av personer, som har flytt, emedan de deltog i det militärfascistiska upproret.

Före inbördeskriget var anarkosyndikalismen förhärskande i arbetarrörelsen med sin landsorganisation ”Confederacion Nacional del Trabajo” (CNT). Den ledande anarkistiska kärnan i denna organisation samlades i ”Federation Anarquista Ibérica” (FAI). Jämte CNT och FAI fanns det olika arbetarpartier och många mer eller mindre självständiga fackföreningar, som emellertid blott hade inflytande över en liten del av arbetarklassen. Bland dessa politiska partier var de viktigaste: Kataloniens kommunistiska parti (anslutet till Spaniens KP) och Kataloniens socialistiska union (varken anslutet till någon politisk organisation i Spanien eller någon internationell organisation).

En del av arbetarklassen och en mycket stor del av bönderna stod ända till krigets början under republikanska partiets inflytande, som var det mäktigaste partiet i Katalonien, och i sin tur stod under inflytande av ”Kataloniens vänsterrepublikanska parti”.

Under krigets första dagar sammanslöt sig de fyra små arbetarpartierna (Kataloniens KP, Socialistiska unionen, den katalanska föreningen av Spaniens socialistiska arbetarparti och Katalanska proletära partiet) under namnet Förenade socialistiska partiet (Partido Socialista Unificado de Cataluña; PSUC). Det sålunda bildade partiet antog Kommunistiska internationalens program och statuter och beslutade att genom Spaniens KP inträda i Kommunistiska internationalen.

Bildandet av PSUC, som f. n. har 65.000 medlemmar, dess riktiga politik vid behandlingen av krigets och folkrevolutionens huvudfrågor, dess broderliga samarbete med Spaniens KP bidrog i hög grad till att påskynda föreningsprocessen inom den katalanska fackföreningsrörelsen. UGT, som strax före det fascistiska upproret räknade 40.000 å, 50.000 medlemmar har ökat sitt medlemsantal till 500.000. Den uppsög en del av de autonoma fackföreningarna, av vilka en hel del hade utträtt ur CNT 1932, och till densamma strömmar oorganiserade och f. d. fackligt organiserade arbetare.

Även CNT har sugit upp en del autonoma fackföreningar och ett betydande antal oorganiserade arbetare, så att den f. n. i Katalonien har omkring 450.000 medlemmar.

De båda landsorganisationerna har ungefär lika stort inflytande inom textilindustrin och den kemiska industrin, under det att UGT är i majoritet inom metallindustrin. CNT är starkt förankra bland transportarbetarna, särskilt i Barcelona.

Denna delvisa enhetlighet inom fackföreningsrörelsen liksom aktionsenheten mellan UGT och CNT — en aktionsenhet, som redan länge förefanns vid olika storföretag och inom en rad industrigrenar, förverkligades nyligen fullständigt — betecknande ett synnerligen betydelsefullt steg mot den proletära enheten och kommer att vara till stor hjälp för befästheten av den antifascistiska enheten i Katalonien.

CNT motsatte sig under krigets första månader skapandet av en enhetlig folkarmé för republiken; den gjorde några försök att förverkliga den ”anarkistiska kommunismen”; den uppträdde länge som förespråkare för en enhetlig och efter antalet familjemedlemmar beräknad lön, den tålde i sina led okontrollerbara element. De erfarenheter, som kriget påtvungade denna landsorganisation, har emellertid förändrat dess inställning till problemen. I dag går CNT in för republikens enhetliga folkarmé, fördömer principen om lika lön och har i hög grad höjt disciplinen i sina led. Samtidigt uttalar sig de ansvariga instanserna inom Kataloniens CNT för aktionsenheten mellan UGT och CNT och går, om också med förbehåll, in för den antifascistiska folkfronten. Denna CNT:s gynnsamma utveckling öppnar i Katalonien nya perspektiv för ett fruktbringande samarbete mellan alla antifascistiska krafter i en fast och bred folkfront.

En av de viktigaste orsakerna till att Katalonien vid mobiliseringen av sina betydande hjälpmedel och stora möjligheter för den gemensamma kampen kom på efterkälken, är den ödesdigra hållning, som den fascistiska agentur, även kallad POUM, intog. POUM har anställt större skada i Katalonien än i det övriga landet. Det provocerade och organiserade den kontrarevolutionära kuppen i maj 1937 i Barcelona och försökte ständigt få de olika organisationerna i folkfronten i motsättning till varandra. Det deltog som den viktigaste organisationen i nästan alla fascistiska spionage- och sabotageorganisationer, som hittills har upptäckts. Detta var blott möjligt genom att de antifascistiska organisationerna inte tillräckligt hade förstått trotskismens verkliga roll, då den i Katalonien dolde sig bakom POUM:s skenrevolutionära fraser. Alla antifascistiska organisationer, inklusive PSUC, fick dyrt betala detta, tills de slutligen kom att taga en klar ställning till denna viktiga fråga.

Efter majkuppen blev POUM-elementen på enhälligt beslut av samtliga representanter för de antifascistiska organisationerna i den katalanska regeringen avlägsnade ur alla officiella institutioner, inklusive kommunalråden. Senare förbjöds POUM författningsenligt som folkfiende, som fiende till folkfrontsregeringen och fascismens agent. Det fullständiga likviderandet av POUM och dess provokationsarbete är en av de viktigaste förutsättningarna för befästheten av den antifascistiska folkfronten i Katalonien.

Folkfronten är alltjämt svagt organiserad i Katalonien. Visserligen finns det folkfrontskommittéer i många städer och byar, men ännu finns det ingen folkfrontskommitté för hela Katalonien. En sådan kommitté skulle på grundval av ett konkret program kunna sammanfatta de olika spridda kommittéerna, befästa dem och få till stånd folkfrontskommittéer i samtliga städer och byar i Katalonien. Skapandet av denna med republikens folkfront och dess olika kommittéer intimt förenade starka folkfrontsrörelse utgör f. n. huvuduppgiften för den antifascistiska rörelsen i Katalonien; det är Kataloniens förenade socialistiska partis huvudparoll och viktigaste mål.

1936: från februari till juli.

Från folkfrontens valseger till det fascistiska upproret.

Av M. Navarro Ballesteros.

Den 16 februari 1936 vann folket en stor revolutionär drabbning. Reaktion och fascism, högerpartiernas block, besegrades inte blott i vallokalerna utan även på gatan.

I synnerhet var det en punkt, som redan under valkampanjen varit ett banér för arbetarklassens och republikanernas i folkfronten samlade krafter: amnestin. Vid den tiden satt det omkring 30.000 revolutionära arbetare i de spanska fängelserna, och största delen av den hade suttit inspärrade sedan upproret i oktober 1934.

Amnestin skulle nu bli verklighet, och för den skull satte sig massorna, som firade folkfrontens valseger, i rörelse. I en del provinser öppnades redan samma dag, alltså, den 16 februari, fängelseportarna med våld, och de inspärrade arbetarna befriades. I Madrid bildades tidigt på morgonen den 17 februari spontant väldiga demonstrationer, som under ropet: "Amnesti!" drog till fängelset. Demonstrationerna angreps av civilgardena, innan de nådde fram. Men massorna vek inte, demonstrationen växte till över 100.000 människor, och för att undvika en stormning av fängelset var myndigheterna tvungna att frige en del av fångarna.

Det, som försiggick i Madrid, var blott en spegelbild av vad som skedde i hela landet. Massorna väntade inte på att amnestin skulle publiceras i de officiella tidningarna utan förverkligade själva denna paroll.

De begeistrade mötena pågick i några dagar, och detta tryck från massorna föranledde regeringen Azaña att uppfylla ännu en punkt på, vänsterns program: återinsättandet av dem, som avskedats på grund av deltagande i oktoberupproret.

Andra synnerligen viktiga punkter i programmet sköts i bakgrunden, t. ex. rensningen av officersskåren, avlägsnandet av de anställda, som gått i förbund med reaktionen och fascismen, upplösning av de fascistiska organisationerna. En del andra viktiga punkter av ekonomisk karaktär i folkfrontsprogrammet, t. ex. lösning av arbetslöshetsproblemet och en rättvisare fördelning av jorden försumrades och överlämnades till parlamentet för att avgöras.

Trots de förhållanden, under vilka valen hade försiggått, var folkfrontens seger överväldigande. Av parlamentets 473 ledamöter tillhörde omkring 300 folkfronten, och resten fördelade sig på blocket mellan högern och centrum. Folkfrontens seger var fullständig, men man måste tyvärr erkänna, att folkfronten inte förstod att utnyttja sin seger och beklagligt nog förlorade tid, som gav reaktionärerna och fascisterna tillfälle till att samla sig.

Det faktum, att det inte fanns någon central folkfrontskommitté och avsaknaden av en verklig folkfrontspolitik, gynnade reaktionen, som man i hög grad lämnade fria händer till att förbereda sin revansch. Detta visade sig också genom den brottsliga provokationspolitik, som den bedrev.

I städerna och på landsbygden utövade reaktionärerna genom sina värvade band en fruktansvärd terror mot befolkningen och understöddes härvidlag av Guardia Civil samt av förstuckna reaktionära guvernörer, som skaffat sig medlemsbok i något republikanskt parti och därför fick stanna kvar efter, folkfrontens seger. Regeringen visade sig också för svag till att ingripa effektivt mot terrorn.

Denna terror och denna serie av provokationer från högern kommer tydligast till uttryck i den lista över attentat, som begåtts mot personer tillhörande folkfronten. Det antal arbetare och frisinnade människor, som mördades av de band av pistoleros, som organiserades av storgodsägarna, bankirena, CEDA (Confederación Española de Derecha Autonoma, Gil Robles reaktionära organisation) och de spanska fascistiska "rörelserna", "Spansk pånyttfödelse" och

”Spanska falangen”, och betalades med deras pengar, kan räknas i hundratal. Sålunda mördades i San Sebastian Manuel Andres, generaldirektör för säkerhetsväsendet under republikens första tid. I Santander mördades redaktören för tidningen ”La Region” socialisten Malumbres. I Madrid mördades Pedregal, en man med liberala åsikter, därför att han suttit ordförande vid en domstol, som dömt några fascister. Några dagar därefter föll den socialistiske kaptanen Faraudo genomsållad av kulor. Han hade deltagit på arbetarnas sida vid oktoberupproret 1934 och suttit i fängelse sedan dess. Efter ytterligare ett par dagar överfölls den socialistiske parlamentsledamoten Giménez de Asua av fascistiska pistoleros, varvid den polis som eskorterade honom blev ihjälslagen. Under hela denna tid överföll Falangens och JAP:s (Juventudes de Acción Popular, Gil Robles reaktionära ungdomsorganisation) legodrängar försäljare av arbetartidningar och framför allt försäljare av KP:s huvudorgan ”Mundo Obrero”. En del av dessa tidningsförsäljare mördades.

Den 14 april ägde en trupperad rum på Castellana i Madrid, i vilken president Azaña och medlemmarna av regeringen deltog. Olika fascistiska militärer försökte demonstrera mot regeringen och republikens president. Samtidigt hade de förberett en provokation: en bomb skulle explodera under regeringens tribun. Tack vare folkets vaksamhet och de åtgärder, som vidtagits av folkmilisen kunde man förhindra detta attentat. Vid den kamp, som därvid uppstod, dödades en fänrik vid civilgardet, vid namn Reyes. Följande dag organiserades med denne fänriks begravning som förevändning en verklig inbördeskrigsdemonstration. Alla reaktionära och fascistiska ledare vid garnisonen i Madrid, vid stormgardena och Guardia Civil deltog i densamma tillsammans med de viktigaste reaktionära politikerna och deras pistoleros. Från Hippodromen, där Guardia Civils skola för föräldralösa ligger, ända till Cibeles härjade denna demonstration med de ”Svarta hundra” i det tsaristiska Ryssland som förebild i pogromer mot arbetarna. De sköt på arbetarna och slog ned dem med kolvarna. Det var redan ett tecken på öppet uppror.

Regeringen Quiroga, som hade bildats som ”energins regering” gjorde ingenting för att bestraffa de officerare och militära ledare, som förövade sådana grymma dåd. Det gjordes inte heller någonting för att förhindra upproret, som man redan nu tydligt kunde förutse. Det sista offret för de fascistiska mördarna var löjtnant Castillo, en folkets soldat, som mördades den 12 juli.

I tusentals former krävde man av regeringen, att den skulle göra slut på provokationerna och förbrytelserna. Man krävde, att den skulle infria sitt löfte att rensa arméns generalstab och ministerierna från republikens fiender. Man fordrade upplösning av de reaktionära och fascistiska organisationerna. Man uppmanade den enträget att sätta ledarna för reaktionen och fascismen i Spanien i fängelse. Miljoner män och kvinnor krävde på möten och demonstrationer i norr och söder, öster och väster att regeringen skulle göra slut på detta tillstånd. När löjtnant Castillo mördades den 12 juli höjdes överallt ett oavvisligt rop på hämnd. Och när rättvisa följande dag skipades på den spanska reaktionens mest tygellöse ledare, den hatade Calvo Sotelo, var det droppen, som kom bägaren att rinna över. Folkfienderna hade förberett allt till upproret och det blev snabbt verklighet.

Under hela denna period gjorde parlamentet nästan ingenting. En av orsakerna härtill var högerns obstruktion. A andra sidan var det tradition inom den borgerliga parlamentarismen att prata mycket men inte uträtta någonting positivt. Parlamentet, som skulle kunnat vara ett förträffligt instrument till befästande av folkfrontens seger förvandlades till följd av republikanernas svaghet och framför allt genom socialisternas förlamande och blott skenrevolutionära ställningstagande till en tribun för fascistisk och reaktionär agitation. Med undantag av en del tal med sensationella verkningar, t. ex. José Diaz och Dolores Ibarruris tog vänstern inte energiskt ställning för att göra slut på en Gil Robles och en Calvo Sotelos oförsämdheter. Hela propagandan för upproret kulminerade vid det permanenta parlamentsutskottets sammanträde den 16 juli, 2 dagar före upprorets utbrott. På detta sammanträde tillkännagav Gil Robles

tydligt, att hans stridskrafter var tillräckligt förberedda för att utföra statskuppen. I stället för att draga den logiska slutsatsen och häkta Gil Robles liksom alla reaktionära ledare, som ännu befann sig i Madrid, tillät regeringen var och en att intaga sina poster för att därifrån leda upproret. Några timmar efter det Gil Robles hade hållit sitt hotelsetal begav han sig till Paris. Det var tecknet till upprorets ledare att gå till angrepp i de olika provinserna.

Vilken roll hade Spaniens KP spelat under denna korta men ytterligt viktiga period av den spanska revolutionen?

KP tog plats i cortes med 17 ledamöter, vilket ingalunda svarade mot det inflytande, som KP kunde glädja sig åt bland massorna, vilket också snart skulle visa sig.

Redan vid den första väldiga massmobiliseringen efter folkfrontens seger visade sig KP:s stora inflytande. Vid dessa manifestationer dominerade KP:s fanor och transparanger, och arbetarna ropade ut de kommunistiska parollerna i alla Spaniens städer och byar. Överallt hörde man sägas, att det var nödvändigt att göra, vad KP krävde.

Man kan få en tämligen god uppfattning om det snabba tempo, i vilket KP vann inflytande bland massorna, genom att betrakta ökningen av medlemsantalet. I en ledarartikel i "Mundo Obrero" den 1 juli konstaterades:

"Före segern i februari räknade vårt parti 20.000 medlemmar. Nu har det 102.000 inskrivna medlemmar, och ytterligare 15.000 medlemsböcker har just sänts till dem, som ansökt om inträde."

Massorna lärde känna partiet under denna händelserika tid: genom dess dokument, genom dess tidningar, genom dess medlemmars aktivitet och särskilt genom det ansvarskännande, både till form och innehåll storartade uppträdande, som dess mest kända ledare, t. ex. José Diaz, Pasionaria, Hernández, Uribe m. fl. gjorde i parlamentet. Ty parlamentet erbjöd trots sina föga lyckliga handlingar en glänsande tribun, som utnyttjades på rätt sätt av KP. Tvenne synnerligen viktiga tal bör framhållas. Det ena hölls av José Diaz den 15 april. I detta tal brännmärkte och avslöjade KP:s generalsekreterare reaktionens och fascismens provokationer och föreslog de nödvändiga åtgärderna för att med rötterna utrota reaktionen och fascismen.

"Herr Gil Robles sade patetiskt, att det med hänsyn till det läge, som skulle kunna utveckla sig i Spanien, är att föredraga att dö på gatan. Hur han föreställer sig det, vet jag inte. Jag vet inte, hur herr Robles kommer att dö. (En av vänsterns parlamentsledamöter ropar: I galgen. Häftiga protester från reaktionärerna.) Kanske på samma sätt som underofficeren Vazquez, Argüelles och andra kamrater dog under det de försvarade republiken och demokratin, då de arkebuserades på order av den regering, som herr Robles tillhörde. Jag kan inte med säkerhet påstå, hur herr Robles kommer att dö, men jag kan tala om för er, att om folket skipar rättvisa, så kommer han att dö med skorna på sig."

Ett annat tal, som man i dag kan beteckna som historiskt, är det som Pasionaria höll i den kommunistiska fraktionens namn i parlamentsdebatten den 16 juni. Det var ett mästerligt tal, ur vilket vi hämtar följande:

"Om det i ett visst ögonblick också finns av sådana element som Calvo Sotelo upphetsade reaktionära generaler, som förbereder sig till att göra uppror mot statsmakten, så finns det också folksoldater, hjältemodiga ledare som de i Alcala, som förstår att hålla dessa reaktionära generaler i tygeln. Och om regeringen är fast besluten att i ökat tempo förverkliga folkfrontsprogrammet och om, som herr Albornoze sade för flera dagar sedan, den republikanska offensiven sätter i gång, så kommer denna offensiv att liksom den 16 februari på sin sida finna alla arbetare, som kommer att sätta in alla sina krafter och ånyo hjälpa folkfronten till seger.

Jag drar därav följande slutsatser: för att förhindra störningar och lugna den i Spanien f. n. rådande oron räcker det inte att göra en herr Calvo Sotelo ansvarig för, vad som kan komma. Man måste hellre börja med att spärra in de företagare, som vägrar erkänna regeringens skiljedom.

Man måste börja häkta de godsägare, som svälter ut bönderna, man måste häkta de människor, vars händer är nedsömlade av blodet från förföljelserna i oktober och som sedan med en cynism utan like

här kräver räkenskap för det, som inte har skett. Och om man kommer att börja med detta rättvisans verk, herr Casarez Quiroga, mina herrar ministrar, så kommer det inte att finnas någon regering, som kan påräkna ett mera beslutsamt och starkare understöd än er, ty Spaniens folkmassor kommer att resa sig på nytt liksom den 16 februari. Och det skulle också kunna hända, att de av självvaktning kommer att gå fram mot alla de krafter, som vi inte tål, att de sitter här.” (Hon vänder sig mot reaktionärernas och fascisternas bänkar.)

Varken i partiets dokument eller i dess ledares uppträdande i parlamentet har det någonsin fattats tändande, till regeringen riktade uppmaningar, att det var ett folkets krav, att de element, som konspirerade mot regimen, skulle inspärras — alla de, som hela folket utpekade som de skyldiga till det blodiga undertryckandet av upproret i oktober 1934. Den 2 mars lyder rubriken på första sidan av ”Mundo Obrero”:

”I fängelse med bödlarna! Detta rop på rättvisa kommer från folkets hjärta! I fängelse med dem! I fängelse med Gil Robles, Lerroux, Doval, Velarde Salazar, Lopez Ochoa, Yagüe, Hidalgo, Sirvals mördare och med hela den blodfläckade regeringen från oktober 1934! Folkets vilja måste uppfyllas!”

Varje dag, varje stund upprepades nödvändigheten av att sluta upp med att uppmuntra fascisterna till deras brottsliga provokationer. Varje dag såg man i KP:s huvudorgan sådana rubriker som:

”Vi säger till folkmassorna i dag mer än någonsin: vaksamhet, kallblodighet, arbetar- och bonde-milis!”

Under det att de övriga arbetar- och republikanska partierna föga eller rättare sagt överhuvud taget inte alls bekymrade sig om folkfronten påpekade KP jämt och ständigt nödvändigheten av att stärka detta enhetens organ. Ofta kunde man höra eller läsa sådana uppmaningar som:

”Det är nödvändigt att till varje pris bevara folkfrontens enhet. En förstärkning av folkfronten är den nuvarande uppgiften.”

I den ledande artikeln i ”Mundo Obrero” den 8 maj heter det med klart förutseende av fascismens fräcka inblandning i Spanien:

”Vi får än mindre glömma att tala om nödvändigheten av att stärka folkfronten, som detta kräves av det vanskliga internationella läget. Efter Abessiniens erövring förbereder sig de fascistiska krafterna till nya äventyr och imperialistiska förbrytelser. Det kräver stärkande av folkfronten och det demokratiska Spaniens strävanden att förenas med de framstegsvänliga krafterna i hela världen — i första hand med Sovjetunionen, detta fredens bålverk, och i intimt samband med strävandena i folkfrontens Frankrike — för att skapa en effektiv kraft i kampen mot det fascistiska barbariet, som hotar folkens fred, frihet och framsteg.”

Och dessa rader skrevs just emedan den av Largo Caballero ledda UGT:s exekutiv, som också utövade inflytande på Socialistiska partiet, hade fattat beslut, som hotade att spränga folkfronten. Ett dokument, som bäst karakteriserar KP:s ställning i denna period, är Vicente Uribes korta brev, som tillställdes republikens president med råd angående bildandet av regeringen. Det heter i detsamma:

”Med anledning av vissa tidningars och finanskretsars provokatoriska hållning, med anledning av bankernas sabotage emot folket och republiken har den nya regeringen en stor mission att fylla, i det den kullkastar de planer, som folkets och republikens fiender gjort upp. Regeringen kan inte förbli likgiltig inför den serie av attentat, som förövats mot element tillhörande folkfronten. Den måste utan förskoning bestraffa dem, som verkställt och inspirerat dessa attentat. I arméns generalstab, bland myndigheterna, i statsapparaten finns det förstuckna men äkta representanter för reaktionen och monarkismen, som saboterar republiken. Den kommunistiska fraktionen har den uppfattningen, att detta läge inte längre får fortgå och ställer som första uppgift för den nya regeringen att rensa nämnda organ från alla element, som är fiender till folkets frihet.”

Det är i stora drag de händelser, som tilldrog sig i Spanien från februari till juli 1936, alltså mellan valen den 16 februari och det fascistiska upprorets utbrott den 18 juli.

Folkfrontens krafter i Spanien.

Av Mariano Perla.

Efter det republikanerna utropades i april 1931 bromsade den republikansk-socialistiska koalitionsregeringen utvecklingen av den borgerligt-demokratiska revolutionen. Böndernas breda massor, på vilka det feodala herraväldets bördor huvudsakligen tyngde, ville befria sig från storgodsägarnas herravälde, från ockret och svältlönerna. Proletariatet strävade efter att få uppfylla de krav, som monarkin så länge hade avvisat. Det ville ett energiskt ingripande mot militärkassen och storkapitaliser av typen Ruiz, Senen, March o. s. v. Hela medelklassen och en stor del av industribourgeoisin önskade likaledes en den republikanska ordningens politik, som skulle undergräva och upphäva folkfiendens privilegier.

Den republikansk-socialistiska koalitionen vidtog inga allvarliga åtgärder i denna riktning utan inskränkte sig i stället till att åstadkomma en författning och lagar, som blev vapen i reaktionens händer. Denna politik gjorde slut på den konstituerande nationalförsamlingens anseende och gjorde det möjligt för president Alcala Zamora att upplösa densamma. Läget försämrades ytterligare genom oenigheten mellan folkets krafter, särskilt proletariatets. Så kom valen 1933 i november. Blott i en enda provins, Malaga, gick kommunister, socialister och republikaner tillsammans och segrade naturligtvis. I de andra provinserna förekom det blott på några platser koalitioner mellan de vänsterrepublikanska partierna. Reaktionärerna och fascisterna uppträdde i ett slutet valblock, som sträckte sig från monarkisterna till Lerroux Radikala parti. Det missnöje, som, då republikanerna icke höll sina givna löften, uppstod bland de arbetande massornas breda lager, utnyttjades skickligt av reaktionärerna och fascisterna i deras demagogiska kampanj, särskilt på landsbygden. Detta möjliggjorde deras seger och ett cortes med utpräglad reaktionär majoritet som följd.

Det måste betonas, att kommunisterna gjorde stora ansträngningar för att få uppställa enhetskandidater och senare gick in för en gemensam politik i parlamentet.

Under det reaktionära cortes herravälde erövrade fascismen den ena positionen efter den andra. Den förstärkte sin ställning inom armén, erövrade viktiga positioner i statsapparaten och beviljade industrimagnaterna och särskilt storgodsägarna en massa privilegier. De sistnämnda fastställde egenmäktigt lantarbetarlönerna. Till följd av den folkfientliga politiken uppkom en allmän förbittring i landet, som fick sin utlösning i det första heroiska motståndet mot fascismen i oktober 1934.

Trots proletariatets hjältemod slogs upproret ned och kvävdes i blod. Detta var huvudsakligen en följd av, att det inte fanns något organ för revolutionär ledning. Kommunistiska partiets paroll "Enhetsfront mellan arbetare och bönder" bekämpades skarpt av de andra proletära grupperna. I Katalonien och Levanten var det i synnerhet "Arbetarallianserna", som hade hand om den politiska ledningen och som bekämpade denna paroll. Organisatoriskt sett var "Arbetarallianserna" inga levande former för enhetsfronten. De representerade blott några grupper av proletariatet, och i Katalonien t. ex. stod de utanför så viktiga krafter inom arbetarrörelsen som CNT, FAT och KP. I slutet av september 1934 inträdde KP i "Arbetarallianserna" och försökte förvandla dem till "Arbetar- och bondeallianser" och ge dem det revolutionära innehåll, som de saknade. Nu följde händelserna slag i slag. Oktoberupproret leddes blott i Asturien av enhetsfronten, där proletariatets banér vajade segerrikt i 14 dagar. I Katalonien bröt det samman, emedan det inte existerade någon enhetsfront, och emedan anarkisterna, som inte förstod meningen med kampen, höll sig borta från den, men framför allt emedan ledningen av den revolutionära rörelsen i Katalonien låg i den härskande medelklassens händer, och denna fruktade för att beväpna arbetarna.

Knappt hade ljudet av oktoberstridernas skott dött bort, förrän KP riktade en uppmaning till alla andra antifascistiska rörelser i landet att skapa enhet mot reaktionen och för den författningsenliga frihet, som det spanska folket önskade. Under parollen: "Inte en enda

avrättning mer!”, som räddade livet på många revolutionärer, började en intensiv kampanj för folkets enhet. Den 2 juni förklarade José Diaz för 10.000 åhörare i teatern i Madrid:

”Vi vill göra motstånd och göra det i organiserad kamp. I dag liksom i går förnyar vi från denna tribun med största energi och eftertryck maningen till arbetarna, bönderna, till de fria människorna, till vänsterrepublikanerna, med vilka alla vi i denna svåra stund är eniga i någon punkt, att sammansluta sig med oss till en antifascistisk folkfront, som korsar denna reaktionära fascistiska regerings planer.”

Förslaget omfattade konkret fyra grundläggande krav: att utan ersättning fråntaga storgodsägarna och kyrkan jorden och överlämna den till småbönderna och lantarbetarna; autonomi för Katalonien, Euzkadi (Baskiska provinsen) och Galicien; 2) allmän förbättring av arbetarklassens levnads- och arbetsförhållanden och amnesti.

Sänkningen av lönerna, de ”kristligt-demokratiska” ledarnas och de med dem allierade radikalernas skändliga diktatur, folkets krav på frihet åt de revolutionära fångarna, den oerhörda utplundringen av statskassan genom godsägarnas och kapitalisternas ”republikanska” tjänare liksom längtan efter fred och arbete underblåste förbittringen ytterligare. För att ge den organisatoriska former och göra den till en hävstång med vilken de fascistiska planerna kunde kullkastades krävde arbetarna och de antifascistiska massorna i Spanien, att en folkfront skulle skapas.

Massornas kraftiga tryck, som ökades ytterligare genom KP:s ihärdiga agitation, som förde ut enhetsparollen bland massorna, framtvängde upplösning av de ”två svarta årens” cortes. Efter cortes upplösning av regeringen Portela Valladares fanns det tvenne strömningar i kontra-revolutionens läger: den ena, som representerades av Alcala Zamora, försökte en gemen handel vid valen, varigenom majoriteten skulle tillfalla ett mellanparti, som leddes av republikens president; den andra, som representerades av monarkisterna och de Kristliga demokraterna ville försöka återerövra parlamentet, varvid de förlitade sig på det omsorgsfullt förberedda valfusket. I händelse av ett nederlag vid valen ämnade de företaga en militärkupp. Officerskasten, industrimagnaterna och storgodsägarna i Gil Robles parti räknade med en rad militära åtgärder, som Gil Robles hade förberett tillsammans med Franco, Fanjul och Goded under sin tid som krigsminister.

Men den borgerligt-demokratiska revolutionen lät sig inte hindras. KP:s initiativ till skapandet av folkfronten förverkligade en historisk princip: det är proletariatet, som driver den borgerligt-demokratiska revolutionen framåt och utvecklar den till dess yttersta konsekvenser i intimt förbund med de andra revolutionära krafterna.

Den 6 januari 1936 undertecknades folkfrontspakten, i vilken de fördragsslutande parterna förpliktade sig till att i lag ge amnesti åt alla politiska och sociala fångar, att revidera domarna från tiden för det värsta förtrycket, återinsätta de på grund av oktoberhändelserna avskedade ämbetsmännen, utbetala skadeersättning till offren för förföljelserna och i alla avseenden återupprätta republikens författning. Republikanerna vägrade att gå med på nationalisering av jorden och överlämnandet av densamma till bönderna utan kostnad, vilket var ett krav från arbetarpartierna. De var lika litet beredda till att gå med på nationalisering av statsbanken. Däremot förband de sig till att reglera stora statliga arbeten för likvidering av arbetslösheten, påskynda agrarreformen, vidtaga särskilda skyddsåtgärder för småbönderna och småföretagarna och slutligen låta bygga ett stort antal nya skolor för att höja den allmänna undervisningen. Detta dokument undertecknades av Republikanska vänstern, Republikanska unionen, Socialistiska partiet, UGT, KP, Socialistiska ungdomens landsförbund och Syndikalistiska partiet.*

* Trots opposition från KP figurerade på detta dokument också en representant för trotskisterna (POUM) som undertecknare. Det dröjde inte länge, förrän det visade sig, att trotskisterna blott gick med i folkfronten för att förråda den. Strax efter valen började det sina provokationer, som mitt under brinnande krig ledde till alla de

Republikanska unionen representerade vissa skikt av industribourgeoisie, som är den mest framskridna och demokratiska delen av den spanska bourgeoisin. I folkfronten utgjorde detta parti före valen den mest moderata delen av folkkrafterna.

Republikanska vänstern är medelklassens i städerna parti. Särskilt efter den 18 juli inträdde en hel del medelstora bönder i detta parti, som emellertid inte kan räknas som något massparti.

Vid tiden för folkfrontens bildande var Socialistiska partiet arbetarklassens numerärt starkaste politiska parti i Spanien. Till slutet av 1935 hade det obetingat hand om ledningen i UGT, genom vilken organisation det också hade inflytande på ett stort antal lantarbetare, som var medlemmar av lantarbetarförbundet. Vid denna tid sammanslogs tack vare kommunisternas ihärdiga kampanj UGT och CGTU, varigenom kommunisterna tillsammans med socialisterna började deltaga i ledningen för UGT. Socialistiska partiet hade förutom över arbetarklassen också inflytande över en stor del av de spanska bönderna och vissa grupper av tjänstemän och intellektuella.

Kommunistiska partiet, som tog initiativet till och organiserade folkfronten, hade i oktober 1934 20.000 medlemmar. Partiets riktiga användning av Kommunistiska internationals politiska linje, dess hjältemodiga deltagande i oktoberstriderna, för vilka det öppet påtog sig det politiska ansvaret inför folket, och dess ihärdiga enhetskampanj, som kulminerade i bildandet av folkfronten, har skaffat det arbetarklassens och folkets sympatier och ledde till en hastig ökning av medlemsantalet. Dess trohet till marxismen-leninismen och dess homogena enhet gjorde det möjligt för KP att inför massorna uppträda som ett parti, som är medvetet om sitt ansvar och sina historiska uppgifter. Före valen gav dess generalsekreterare José Diaz uttryck åt sin tro på valsegern och karaktäriserade enhetspolitiken i följande ord:

”Vad är det, som enar oss i folkfronten? Jämte det överenskomna minimiprogrammet för att snabbast möjligt komma fram till ett gemensamt mål, som är synnerligen viktigt, är vi enade av att förhindra, att vi i Spanien måste lida fascismens skam. Fascismen har i de länder, som ligger under dess ok, visat, vad den gör med folken. Vi vet alla, vad fascismen är. Det är förhindrandet av dess seger, som enar oss i folkfronten, före valen såväl som för tiden efter valen.”

UGT:s underskrift gav uttryck åt anslutning från flera hundratusenden i dess fackföreningar organiserade socialister, kommunister och partilösa arbetare. Ekonomiskt och numerärt sett var UGT den starkaste kraften i folkfronten från februari.

Den Socialistiska ungdomen undertecknade dokumentet, när sammanslagningsprocessen med den Kommunistiska ungdomen redan var i gång, och vilken strax därefter fullbordades och ledde till skapandet av den Förenade socialistiska ungdomen, inom vilken en stor del av Spaniens antifascistiska ungdom arbetar, och som har förstått att förena hela den antifascistiska ungdomen i en gemensam mäktig rörelse, ”Antifascistiska ungdomsalliansen”.

Slutligen hörde till folkfronten också Syndikalistiska partiet, som var ett litet parti med ett virrigt program, som partiets grundare, Angelo Pestaña, sammanfattade på följande sätt, ”det är inget klassparti utan ett socialt parti”. Bl. a. förnekade det klasskampens existens.

Detta var de krafter, som politiskt utgjorde folkfronten. Vilka krafter stod emot densamma? Monarkisterna och radikalerna, d. v. s. storgodsägarna, adeln, industrimagnaterna, officerskåren och kyrkan.

Tio procent av den spanska befolkningen gjorde till sin uppgift att försvara privilegierna, bevara feodalismens kvarlevor och hämma det sociala framåtskridandet.

För bönderna betydde folkfronten: slut på svältlönerna, trygghet för små jordägares och arrendatorers familjer, avskaffande av dekret, som återinförde ”finca” (räntebetalning till de adliga), åtgärder till skyddande av boskapskötseln, byggande av bevattningsanläggningar,

möjligheter till att bekämpa analfabetismen genom uppförandet av nya skolor, sänkning av skatterna och upphävandet av de tunga halvfeodala avgifterna.

Åtgärderna mot trusterna och de stora industriföretagen och det officiella löftet om särskilda skyddsåtgärder för medelklassen i städerna gjorde, att densamma ovillkorligen anslöt sig till folkfronten.

De intellektuella såg i folkfrontens seger slutet på den period, då all åsiktsfrihet förvägrades, och början till en ny period, då slagen mot reaktionen, mot jordägarnas och kyrkans feodalvälde skulle komma samtidigt med deras egen frihet och en rättvisare värdering av hjärnans arbete.

Denna långt gående samverkan mellan krafterna ledde till folkfrontens seger. Det var en eftertrycklig, grundlig, obestridlig seger trots alla manövrar och valmanipulationer. Men reaktionen föll inte utan vidare till föga för folkets glänsande seger. Portela Valladares "oavhängiga" regering, som hade gjort allt och använt alla smutsiga metoder för att förhindra folkfrontens seger, trodde, att det skulle bli en lätt sak att göra denna seger betydelslös. Sålunda vägrade t. ex. inrikesministeriet — som inom få minuter var underrättat om allt som försiggick i landet — att erkänna folkfrontens seger under förevändning, "att saken ännu inte var klar". Dagen efter valen förklarade regeringen Portela belägringstillstånd och ställde pressen under censur. Till säkerhetsorganen utfärdades skarpa order att med stränghet upprätthålla det, som reaktionärerna kallade lugn och ordning.

Men detta hjälpte inte. Folket sopade bort den kapitalistiska ordningens väktare. Efter stormlöpningen mot fångelserna kom ockupation av godsens. Reaktionärernas och fascisternas uppmaning till regeringen Portela att stanna kvar vid makten fick inte det resultat, som de väntade. Den 18 februari avgick Portela Valladares, och republikens president var tvungen att anförtro bildandet av regeringen åt Manuel Azaña. Det var inte erkännandet av folkfrontens seger, som tvingade ministerpresidenten och hela regeringen att avgå; det var fastmer den breda revolutionära mobiliseringen av massorna, som störtade den.

Den regering, som bildades av Azaña bestod uteslutande av vänsterrepublikaner. Det var, vad man skulle kunna kalla folkfrontens högra flygel. Regeringens första åtgärd var inte, som man hoppats, att genomföra folkfrontsprogrammet, utan den började att slå in på den beryktade "legala vägen". Denna väg betydde i första hand upprätthållande av den "allmänna ordningen", vilket i praktiken betydde en fortsättning på undertryckningsåtgärderna för att dämpa folkets begeistring och revolutionära glöd.

De viktigaste åtgärder, som folkfrontsparlamentet beslutade, var: gradvis genomförande av agrarreformen, varigenom tusentals bönder i Andalusien och Estremadura erhöll adelsgodsens jord; återställande av de genom Gil Robles slojade lönetarifferna och stadfästande av amnestilagen för offren för förföljelserna.

KP underströk offentligt och i parlamentet nödvändigheten av att ställa undertryckarna av oktoberupproret inför domstol, utbetala skadestånd till offren för deras gärningar, förbjuda de fascistiska tidningarna och vidtaga energiska åtgärder för att likvidera storgodsägarnas, storkapitalisternas och kyrkans ekonomiska grundval.

Den 18 juli reste sig folket mot det fascistiska myteriet för att förjaga fienderna. Genom radion i Madrid sände Pasionaria ut den historiska parollen "No pasarán!" — De skall inte komma igenom! — Folket räknade inte blott med sitt mod och sin oräddhet. Det hade vapnet från valsegern i februari i sin hand: folkfrontens medryckande kraft. Och folkfronten blev i detta ögonblick banéret och politiken i kampen för den nationella friheten mot fascismen. Alla krafter, som i januari hade bildat folkfronten, förblev den trogna. Upproret infogade i folkfronten en ny kraft, som dittills hållit sig vid gränsen av densamma, nämligen CNT. Under kriget har denna organisation utvecklats ytterligare under trycket av kampens uppenbara

berättigande och tack vare de lärdomar, som tusentals anarkistiska arbetare och kämpar gav ifråga om revolutionär hänförelse. Och i samma ögonblick som arbetarklassen grep till vapen för att försvara sin existens och sin nationella frihet blev även en rad revolutionära åtgärder förverkligade. De industrimagnater, som var fiender till regimen, avhändes sina företag, som nationaliserades. Inom alla industrigrenar uppstod kontrollkommittéer av arbetare. Bönderna besatte storgodsägarnas gods. Men många av den spanska anarkismens ledare förstod inte, att det var nödvändigt att skapa en grundval för enhet och disciplin till väpnat försvar av dessa framgångar, att ställa upp en reguljär armé och vidtaga alla nödvändiga åtgärder för att kunna slå ned fascismen. Gradvis har de sedan i hög grad reviderat sin politik och slutligen uppkom den situationen, då den reguljära armén och den militära disciplinen i dem hade varma försvarare.

När den folkfrontsregering bildades, i vilken alla antifascistiska krafter var representerade, hade kraftförhållandet inom folkfronten förändrats avsevärt. KP hade förvandlats till Spaniens starkaste parti och hade det största politiska inflytandet över arbetarna och de antifascistiska massorna i landet. På centralkommitténs första utvidgade plenum under kriget yttrade KP:s generalsekreterare José Diaz följande om de landvinningar, som folket försvarar med sin folkfrontspolitik:

”I vilken grad har reaktionens och fascismens materiella grundvalar förintats? I alla provinser, som vi behärskar, finns det inte längre några storgodsägare. Kyrkan existerar inte heller längre som härskande kraft. Militarismen har för alltid försvunnit. Det finns inte längre några storbankirer eller industrimagnater. Det är ett faktum. Och garantin för att dessa landvinningar aldrig skall kunna gå förlorade igen har vi i det faktum, att vapnen befinner sig i händerna på folket, det verkligt antifascistiska folket av arbetare, bönder, intellektuella och småborgare, som alltid varit de nämnda kasternas slavar.”

Och folkfronten är inte blott den organisatoriska formen för enandet av alla dessa krafter, den betyder också en försvarspolitik och utveckling av den nationella och antifascistiska folkrevolutionen. Nyligen förklarade José Diaz:

”Vår folkfront återupptager de strävanden, som överlämnats till oss genom Spaniens historia. För dem har våra föräldrar och deras föräldrar kämpat, och vi, spanjorerna av i dag, som kämpat så mycket för dessa strävanden enar oss under ett banér för att förverkliga dem.

Det främsta är, att folkets alla politiska krafter enar sig på grundval av ett program om gemensamma krav, vilket omfattar alla skikt av det arbetande folket, vilka kan utveckla sig obegränsat.

Det är vår folkfront: organisationen för kamp mot fascismen, mot de för länge sedan hitkomna förtryckarna och inkräktarna. Dess funktion är inte slut och kan inte vara slut än på länge, inte förrän den genomdrivit de krav, som de breda folkmassorna ställer på den. Därför är folkfronten inte helt enkelt en koalition mellan partier, ingen sammanslutning mellan deras ledare. Den är en politik, ett program, en plattform för landvinningarna. Ty folkfronten som organ, som samlar alla antifascistiska krafter, är en av alla känd nödvändighet. Aldrig har den antifascistiska enhetstanken varit mer omfattande än i folkfronten.”

I krigets eld, vid försvaret av den framstegsvänliga mänsklighetens sak har det spanska folket upprätthållit sin folkfrontspolitik och skapat sin folkfrontsarmé. KP, avantgardet i kampen och i enheten, initiativtagare till folkfronten och dess organisatör, har i följande ord genom sin generalsekreterare José Diaz karaktäriserat folkfrontens nuvarande program:

”Spaniens folk behöver inte, kan inte vända sig tillbaka till det förbannade förflutnas förtryck, elände och oförskämndhet, som för alltid var slut i Spanien från och med den 17 juli. Våra bönder vill inte åter arbeta som slavar och dö av svält för att betala räntor till adelsmännen och lathundarna. Våra arbetare kommer aldrig att åter vilja leva under en regim innebärande slaveri och envælde. Vårt folk vet, vad friheten är värd och kommer aldrig att avstå från den.

Med vrede visar det tillbaka var och en, som söker överenskommelse med den fiende, som vill slå, oss till marken. Vi vet att vi tjänar alla folks, framstegets och fredens sak. överenskommelse med

fascismen i Spanien skulle betyda seger för fascismen i hela Europa. Vi känner oss starka nog till att kämpa, ända tills fienden är slutgiltigt besegrad.

Vi är fast övertygade om, att vårt orubbliga beslut att fortsätta kampen ända tills segern är vunnen, kommer att mobilisera nya krafter på det internationella området till vår hjälp. Vi har i dag inte förlorat tron på att kunna väcka fredens och demokratins krafter. Vi är säkra på att arbetarklassen kommer att skapa sin aktionsenhet för att hjälpa oss.”

Fullständig klarhet.

Brev från José Díaz, Spaniens KP:s generalsekreterare, till "Mundo Obreros" redaktion.

Kamrater!

I "Mundo Obrero" för den 23 mars förekommer det en artikel, som det är nödvändigt att fästa Er och hela partiets uppmärksamhet på. Artikeln börjar med orden, att "allt, som kan desorientera massorna, måste klarläggas under största uppmärksamhet". Ingen kan betvivla riktigheten av detta påstående, och just därför anser jag det vara nödvändigt att skriva detta brev till Er, ty i fortsättningen innehåller Er artikel följande påstående:

... Man kan inte säga, som en tidning gör, att den enda utvägen ur vårt krig skulle vara, att Spanien varken blir fascistiskt eller kommunistiskt, emedan Franco önskar så.”

Jag vet inte mot vilken tidning Er polemik riktar sig. Möjligen är tidskriften skriven av personer, som inte tycker om vårt parti och inte riktigt förstår vårt krigs problem. Men det påståendet, "att den enda utvägen ur vårt krig skulle vara, att Spanien varken blir fascistiskt eller kommunistiskt", är fullkomligt riktig och motsvarar fullständigt vårt partis ställning.

Det är nödvändigt att upprepa detta än en gång, så att inte det minsta tvivel blir kvar om det. Det spanska folket kämpar i detta krig för sin nationella oavhängighet och för den demokratiska republikens försvar. Det kämpar för att fördriva de barbariska tyska och italienska inkräktarna från Spaniens jord, det kämpar, emedan det inte vill, att Spanien skall förvandlas till en fascistens koloni.

Kommunistiska partiet är tillsammans med Socialistiska partiet den spanska arbetarklassens parti, som inte har och inte kan ha några andra intressen och mål än hela folkets. Vårt parti har aldrig trott, att lösningen på detta krig skulle kunna vara upprättandet av en kommunistisk regim. Om arbetarmassorna, bönderna och småborgarklassen i städerna följer oss och älskar oss, så är det emedan de vet, att vi är de ståndaktigaste försvararna av den nationella oavhängigheten och friheten och den republikanska författningen. Detta försvar är grundvalen för och innehållet i hela vår enhets- och folkfrontspolitik. Och det skulle vara mycket illa, det skulle vara otillåtligt, om det i vårt partis led dök upp — jag säger inte vacklan — utan blott en brist på klarhet i denna fråga och just i det ögonblick, då folket är i behov av den största enhet för att bjuda de utländska inkräktarnas rasande angrepp spetsen. I vårt land finns det i dag objektiva förutsättningar, som i hela folkets intresse gör den demokratiska regimens existens och förstärkning oundgänglig; det finns däremot inga förutsättningar, som skulle tillåta, att man tänkte på att upprätta en kommunistisk regim. Att draga upp denna fråga, skulle i dag betyda splittring av folket, ty en kommunistisk regim skulle inte kunna accepteras av alla spanjorer, och vårt parti kommer aldrig att företaga sig något, som skulle splittra folket, utan kämpar tvärt om ända från krigets början av alla krafter för att ena alla spanjorer i kampen för friheten och det nationella oberoendet.

Mer än det. Jag skulle vilja säga, att för närvarande, då det är vår uppgift att mobilisera alla ända till sista man till det yttersta motstånd mot inkräktarnas offensiv, skapa det motstånd, som utgör förutsättningen för vår motoffensiv och vår slutliga seger, i detta ögonblick skulle man allra högst kunna tänka på en ändring av vårt partis taktik, att man vidtager åtgärder, som inte inskränker utan utvidgar grundvalen för folkets enhet. Denna enhet måste omfatta viktiga

befolkningslager, som i det fascistiska området är förtryckta och kanske står under inflytande av den fascistiska propagandan; denna enhet måste omfatta alla spanjorer, som inte vill vara slavar under en barbarisk utländsk diktatur.

Detta är den första punkten, som måste klarläggas, ty av det sätt, på vilket vi ställer denna fråga, måste alla partiorganisationer dra konsekvenserna för sin enhetspolitik, för sitt förhållande till republikanerna, socialisterna och andra antifascistiska folkkrafter.

Men dessutom innehåller Er artikel en punkt, som måste klargöras, punkten om Europas och Amerikas demokratiska länders förhållande till det spanska folket och till vår kamp. Ni påstår, att "det spanska folket kommer att segra trots kapitalismens motstånd". Det kan anses som en trosbekännelse till vårt folks outtömliga energi; men politiskt sett motsvarar det varken läget eller vårt partis och Kommunistiska internationalens politik. I min rapport på vår centralkommittés novemberplenium heter det:

"På ett område kan Europas alla demokratiska stater enas och handla gemensamt, nämligen ifråga om försvaret av deras egen existens mot angriparen, mot fascismen: försvaret mot det krig, som hotar oss alla."

När vi här talade om "alla demokratiska stater" menade vi därmed inte blott Sovjetunionen, där det finns en socialistisk demokrati, utan även Frankrike, England, Tjeckoslovakien, Förenta Staterna o. s. v., som är demokratiska men kapitalistiska länder. Vi vill, att dessa stater skall hjälpa oss, och tror, att de därmed försvarar sina egna intressen, och vi försöker göra det klart för dem och begär deras hjälp.

Den ställning, som Ni tagit i Er artikel, skiljer sig avsevärt från denna och är inte riktig. Misstaget består däri, att Ni glömmer den internationella karaktären av vår kamp, som är en kamp mot fascismen, d. v. s. en kamp mot den reaktionäraste delen av kapitalismen, mot provokatörerna till ett nytt fruktansvärt världskrig, mot fredens fiender, mot fienderna till folkets frihet. Vi vet mycket väl, att de fascistiska angriparna i varje land finner grupper bland bourgeoisin, som understödjer dem, t. ex. de konservativa i England och högern i Frankrike; men fascismens angrepp försiggår på så sätt, att alla människor, som älskar sitt lands frihet och oberoende i det egna landets nationella intresse, t. ex. i ett sådant land som Frankrike måste övertyga sig om nödvändigheten av, att de måste göra motstånd mot detta angrepp. Och i dag finns det inget effektivare motstånd än den konkreta hjälpen till det spanska folket. Varje ärlig fransman kan och måste förstå, att det i dag i Spanien också kämpas för Frankrikes oberoende, och att Frankrikes öde kanske avgöres på Aragoniens fält.

Det sätt, på vilket Ni ställer frågan, skulle åter föra oss till inskränkning av vår kampfront, under det att det är nödvändigt att utvidga dem. Det är framför allt den internationella arbetarklassens och dess organisationers uppgift att organisera den internationella hjälpen till Spanien i denna tragiska period i dess historia; men vi kan blott godkänna det, om åtgärder vidtages för att övertyga också andra krafter, som inte hör till arbetarklassen utan till medelklassen och till den liberala och demokratiska bourgeoisin, om nödvändigheten av denna hjälp.

Hur har det gått till, att "Mundo Obrero" tagit en felaktig ställning i två frågor av sådan vikt? Detta kan vara konsekvensen av en felaktig tolkning av vårt partis riktiga ställning under de senaste veckorna, då det mobiliserade alla krafter för att upptäcka varje försök till kapitulation och kompromiss och kväva det i dess linda och främja en energisk krigspolitik, som motsvarar lägets allvar. Denna kamp måste och skall fortsättas. Men detta vårt partis ställningstagande betyder ingalunda och kan ingalunda betyda, att vi ändrar vår värdering av den spanska revolutionens karaktär och det internationella läget och vår enhetspolitik. Tvärt om, allt vad vi kräver är i folkets och krigets intresse. Därför kan och måste alla antifascister och framför allt alla spanjorer vara överens, vilka vill, att detta krig skall sluta med de fascistiska inkräktarnas nederlag. Det är partiets uppgift att på grund av dessa förutsättningar förstärka enhetsbanden

mellan alla antifascisternas sektorer. Nu mindre än någonsin får någonting företagas mot enheten, utan allt måste göras för att ena folket på det säkraste sätt och på den bredaste basis.

Därför måste man, kamrater i "Mundo Obreros" redaktion, undvika att felaktigt och förvirrande ställa frågor, vilka vi för länge sedan borde vara på det klara med.

29 mars 1938.

Ett års heroisk kamp av det spanska folket.

Av Georgi Dimitrov.

Nedanstående artikel skrev Georgi Dimitrov till första årsdagen av de fascistiska generalernas uppror och det spanska folkets hjältemodiga motstånd. Trots att artikeln skrevs för ett år sedan, bevarade den sin fulla aktualitet.

Redan har ett år gått, efter vilket det spanska folket fortfarande står i främsta ledet i kampen mot världsreaktionen och fascismen, modigt försvarande sin frihet och oavhängighet och därmed skyddande demokratins, kulturens och fredens intressen mot de fascistiska barbarerna. Man kan utan överdrift påstå, att efter den stora oktoberrevolutionen är denna heroiska kamp en av de betydelsefullaste händelserna i Europas politiska efterkrigshistoria.

När telegrafens den 18 juli i fjol gav meddelandet om generalernas uppror kunde ingen ana, att det av de fascistiska missdådarna organiserade kriget i Spanien skulle vara så länge. Såväl vänner som fiender hoppades — var och en på sitt sätt — att snarast möjligt kunna få slut på kriget.

Fascisternas myteri blev på några dagar krossat av de spanska arbetarna och folkmilisen i landets viktigaste städer såsom Madrid, Barcelona, Valencia, Bilbao, Alicante, Almeria, Malaga o. s. v. Flertalet av landets mest betydande städer befann sig inom kort i regeringens hand.

Generalerna, som rest sig mot den spanska revolutionens demokratiska landvinningar och som vid upprorets början huvudsakligen stödde sig på de av folket hatade kontrarevolutionära främlingslegionärerna, stötte på beväpnat motstånd från den spanska revolutionens och hela folkets krafter, vilka sammanslutits i folkfronten och stod bakom den republikanska regeringen.

Det står utom allt tvivel att det spanska folket för länge sedan skulle ha rensat sitt land från de fascistiska upprorsmännen, därest de inte kommit till någon intervention, därest inte Hitler och Mussolini försett de upprorska med vapen, flygmaskiner och reguljära trupper mot det republikanska Spanien. Talrika fakta, som är bekanta för hela världen, bevisar att generalerna över huvud taget aldrig skulle beslutat sig för ett krig mot den spanska republiken, därest de inte inspirerats därtill av de fascistiska staterna. I själva verket har den blodiga komplotten mot det spanska folket spunnits i Berlin och Rom.

De fascistiska krigsanstiftarna har använt de kontrarevolutionära generalerna för att komma i besittning av Spaniens naturrikedomar och dess råvaror för sin rustningsindustri och för att skapa sig starka ställningar i Medelhavet, för det nya imperialistiska krig som de förbereder. Hitler och Mussolini räknade tydligen med, att kunna erövra Madrid, krossa den republikanska regimen och bringa dem ett rikt byte i form av ett s. k. "nationellt" Spanien. I denna sin övertygelse stärktes de tvivelsutan av den omständigheten, att den då sittande republikanska regeringen, trots det kommunistiska partiets upprepade varningar, inte träffade några genomgripande åtgärder mot de kontrarevolutionära generalerna och därför kunde överrumplas av dessa. Mussolini och Hitler hoppades, att fascismen skulle segra i Spanien, utan att behöva stöta på något allvarigare motstånd, så som den segat 1922 i Italien och 1933 i Tyskland.

Alla dessa förhoppningar har emellertid slagit fel. Spanien blev en allt för hård nöt att knäcka för fascisternas tänder. 1936 års Spanien var inte detsamma som 1922 års Italien, eller 1933 års Tyskland. Generalernas uppror utbröt efter det spanska folkets demokratiska revolutions första segrar, sedan proletariatet och folkmassorna dragit lärdom av händelserna i Italien, Tyskland och Österrike och sedan man lagt grunden till den antifascistiska folkfronten.

Efter den föråldrade monarkins fall och sedan den blivit ersatt med en parlamentarisk demokratisk republik hade den spanska revolutionen öppnat en outtömlig kraftkälla för folket i kampen mot kontrarevolutionen, vilken senare betydde en återvändo till den av folket hatade gamla regimen, med godsägarnas och finansmännens oligarki. Kampen mot fascisternas uppror var för det spanska folket oupplösligt förbunden mot upprätthållandet och uppbyggandet av de demokratiska landvinningar som revolutionen bragt, mot den medeltida regimen, mot godsägarna och den förfallna aristokratin, samt den kontrarevolutionära officerskåren.

När de fascistiska staterna övertygats om, att Franco stöter på beslutsamt motstånd, samt visade sig ur stånd att segra med hjälp av främlingslegionärerna och marockanerna, tog de ledningen av kriget mot den spanska republiken i sina egna händer. Vid Madrid och Guadalajara, i norr som i söder kämpar i verkligheten trupper är de tyska och italienska arméerna med artilleri, tanks och flygmaskiner mot de tappra spanska republikanerna, de förstör städer och byar, samt dränker den spanska jorden med strömmar av folkets blod.

De fascistiska staternas flottor genomför blockad mot de spanska hamnarna, samt beskjuter och förstör den spanska republikens städer. Namn som Madrid, Guernica och Almeria kommer för alla tider att minnas av alla framstegsvänliga människor såsom tydliga bevis på det fascistiska barbariet. I samma mån som det spanska folkets hänförelse, energi och segervilja stärkes, ju mer det befäster sina led efter varje ny fascistisk provokation, desto mer cyniskt stegrar Hitler och Mussolini sin intervention i det de öppet förklarar, att de under inga omständigheter kommer att tolerera ett republikanskt Spanien.

Översatta till ett vanligt språk går Mussolinis senaste artiklar ut på följande tygellösa och cyniska tes:

Spanien måste bli en fascistisk koloni, eller också skall det förvandlas till en rykande ruinhög.

I betraktande av dessa fakta är det svårt, att i den senaste tidens politiska historia finna några mer skändliga sidor än de utslagsgivande västmakternas hållning gent emot det spanska folkets kamp för frihet och oberoende, dessa stater som dock med stolthet betecknar sig såsom demokratiska.

I det ögonblick, då de fascistiska interventionisterna inför hela världens ögon för ett öppet rövarkrig mot Spanien, befattar sig nämnda stater och i främsta rummet England, nästan ett helt år med den komedi som kallas ”icke inblandning” i de spanska angelägenheterna. Ja, t. o. m. sedan Hitler och Mussolini avstått från deltagande i den s. k. internationella kontrollen söker västmakterna ständigt efter nya former för kompromisser för upprätthållandet av samförstånd med fascisterna. Folkförbundet iakttar en envis tystnad, fastän de i sina stadgar har en särskild artikel som bestämmer sanktioner just för sådana fall av angrepp som Tysklands och Italiens intervention i Spanien utgör.

Fastän det står klart, att de fascistiska interventionisterna därest det lyckades dem att undersöka Spanien, inte kommer att tveka att åstadkomma en liknande rebellion som Francos även i Tjeckoslovakien, i Österrike, Danmark, Belgien och andra stater, så undviker folkförbundet under Englands tryck ängsligt varje ställningstagande som skulle tillerkänna den rättmätiga spanska regeringen tillämpningen av gällande internationella bestämmelser. Genom denna hållning uppmuntrar folkförbundet direkt de fascistiska interventionisterna och angriparna. Nordamerikas Förenta Stater under president Roosevelts ledning iakttar den ”likgiltige åskådarens” hållning.

Sovjetunionen, som beslutsamt och konsekvent står på det spanska folkets sida, har hittills utan framgång bemödat sig om att beveka de icke fascistiska staterna till en fast och bestämd politik gent emot de fascistiska angriparna, för att tillerkänna det republikanska Spanien tillämpningen av gällande folkrättsliga bestämmelser, samt rätt att försvara sig mot överfall.

Storkapitalisternas och finanskungarnas egoistiska intressen i England, Frankrike och Förenta Staterna, äger alltså förtroende både när det gäller det spanska folkets intressen och när det gäller upprätthållandet av freden och folkens verkliga intressen i de egna länderna.

Det uppstår således en rätt egenartad bild, som ger varje arbetare och varje anhängare av fred och demokrati något allvarligt att begrunda. I det ögonblick då de fascistiska staterna gemensamt angriper den spanska republiken, när Berlin, Rom och Tokio planmässigt steg för steg förbereder ett nytt världskrig, då Hitlers och Mussolinis förstärkta intervention i Spanien följes av de japanska imperialisternas provokationer vid Amur och deras krigshandlingar i Nordkina, diskuterar och förhandlar västmakternas regeringar i det oändliga om den så bankrutta planen ”icke inblandning” och ”kontroll” samt bedriver en sannskyldig struts politik gent emot de övermodiga fascistiska angriparna och krigsanstiftarna.

Man får inte låta den tanken uppstå, att de härskande klassernas politik i England, Frankrike och Förenta Staterna i den spanska frågan om fredens upprätthållande skulle vara ett uttryck för det stora folkflertalets känslor och stämningar i dessa länder. Just på den grund förtrötts de aldrig att ständigt söka skrämja folken med det krig som de fascistiska staterna skulle sätta i gång, därest de icke fascistiska länderna jämte folkförbundet skulle uppträda beslutsamt mot deras intervention. Men för var och en som känner det verkliga internationella läget, samt läget i de fascistiska länderna och det faktiska förhållandet mellan fredsanhängarna och krigsanstiftarna står det klart, att detta inte är något annat än en ovärdig spekulation i den antikrigsstämning som består bland de breda massorna.

För de fascistiska staterna är ju erövringen av Spanien en av de viktigaste förutsättningarna för det av dem förberedda världskriget. Att möjliggöra för dem att sätta sig fast i Spanien betyder således, att vara dem behjälpliga vid deras krigsförberedelser och i deras strävanden att förvandla detta land till en stödjepunkt för deras överfall på Frankrike. Det skulle betyda att ge dem möjlighet, att förstärka deras militär-strategiska läge i Medelhavet.

Verkliga förhållandet i denna fråga består ju däri, att ett nederlag för det spanska folket hundrafaldigt förstör krigsfaran och avsevärt påskyndar utbrottet av det världskrig som de fascistiska angriparna förbereder.

Tvärtom skulle det spanska folket upprätta en skyddsvall mot den bestående krigsfaran. Den som på allvar vill upprätthålla freden måste således göra allt, på det att de fascistiska angriparna fördrives ur Spanien så snart som möjligt och för att det spanska folket skall kunna bevara sin frihet och sitt oberoende.

Till och med en sådan hitleranhängare som Lloyd George var inte i stånd att bestrida denna sanning. I det tal som han nyligen höll i det brittiska underhuset yttrade han bl. a.:

”Man säger att det skulle betyda krig, om vi ådagalägger större fasthet gentemot Berlin och Rom, men jag säger: Om vi inte visar någon sådan fasthet så blir det säkert krig ...”

En av de viktigaste förutsättningarna för, att de icke fascistiska västmakterna skall kunna intaga en sådan ståndpunkt och ådagalägga en sådan tolerans gentemot de fascistiska angriparna samt i likhet med Pilatus två sina händer i oskuld, ligger utan tvivel i den omständigheten, att det inte lyckats för det internationella proletariatet att uppträda gemensamt och med största beslutsamhet för att förverkliga det spanska folkets viktigaste krav: att återkalla Tysklands och Italiens trupper från Spanien, upphäva blockaden mot den spanska republiken, samt erkänna den lagliga spanska regeringens internationella rättigheter, tillämpning av folkförbundets statuter mot de fascistiska angriparna som överfallit spanska folket.

Dessa krav, som strax efter det fascistiska upprorets utbrott i Spanien uppställdes av den Kommunistiska Internationalen och vilka krav senare också proklamerades av den Socialistiska Internationalen omfattas tvivelsutan av alla klassmedvetna arbetare och alla ärliga fredsanhängare. Det internationella proletariatet står obestriddligen på det spanska folkets sida i dess kamp mot de fascistiska myteristerna och interventionisterna. Detta kommer också till uttryck i den solidaritet som visats och visas det spanska folket, och som inte enbart består i materiellt understöd, livsmedel och läkemedel. En stor del av det internationella proletariatets bästa söner kämpade i den republikanska armén vid Madrid, Guadalajara och andra fronter. Men allt detta är inte tillnärmelsevis nog. Den internationella arbetarrörelsen, jämte dess politiska organisationer kan inte sägas ha uppfyllt sin plikt gentemot det spanska folket och för upprätthållandet av freden, så länge de inte genomdrivit tillämpningen av gällande folkrätt gentemot den spanska republiken och gjort slut på de fascistiska makternas intervention.

För att uppnå detta är en omfattande förstärkning av solidaritetskampanjen för det spanska folket i alla länder nödvändigt. Det gäller att mobilisera alla krafter för att göra slut på den politik som går ut på att tolerera den fascistiska interventionen. Man måste inse, att England i detta avseende spelar den främsta rollen i Europa, varför ett särskilt stort ansvar faller på den engelska arbetarklassen och det engelska folket beträffande det spanska folkets öde, såväl som beträffande fredens upprätthållande.

Man får inte tolerera så skandallösa fakta som detta, att den engelske arbetarledaren Lansbury med olivkvisten i handen gör Hitler och Mussolini sin uppvaktning, medan generalsekretären för de engelska fackföreningarna, sir Citrine, i ett ögonblick när Tysklands och Italiens horder utgjuter det spanska folkets blod och förstör dess städer, upprepar Chamberlains och Edens tal, vilka bidrar till att invagga det engelska folket i säkerhet.

För att verksamt skydda Spaniens folk och den internationella freden är det absolut nödvändigt att åstadkomma ett verkligt enhetligt uppträdande från hela den internationella arbetarklassens sida. Man skall inte påstå, att ett dylikt gemensamt och beslutsamt uppträdande är omöjligt. Det består visserligen många hinder som måste övervinnas på denna väg. Det finns en grupp ledare inom den Socialistiska Arbetarinternationalen och inom IFC, vilka från sådana utgångspunkter som inte har någonting gemensamt med det internationella proletariatets och det spanska folkets intresse uppträder mot kravet på gemensamma aktioner från de internationella arbetarorganisationernas sida och t. o. m. hotar att utträda ur den Socialistiska Internationalen därest en överenskommelse om gemensamma aktioner skulle träffas med den Kommunistiska Internationalen.

Måste verkligen ett sådant tillstånd betraktas såsom någonting för alla tider oföränderligt och orubbligt?

Sådana hinder måste undanröjas, man får inte stryka flagg inför densamma. Det internationella proletariatets och fredens intressen vilka helt sammanfaller med det spanska folkets intressen måste ställas framför enskilda personers och gruppers särintressen.

De sammanträden som hållits mellan den Kommunistiska Internationalens och den Socialistiska Internationalens representanter i Annemasse och Paris har visat, att båda riktningarna överensstämmer beträffande de väsentliga kraven om skydd åt Spaniens folk och upprätthållandet av fred. Varför inte under sådana omständigheter raskt och beslutsamt göra det som säkert leder till genomförandet av dessa krav: organiseringen av en enhetlig aktion från de internationella arbetarorganisationernas sida över hela linjen, samt ett beslutsamt insättande av alla tillgängliga reserver som den internationella arbetarrörelsen förfogar över?

På grund av fascisternas stegrade intervention i Spanien samt de japanska imperialisternas angrepp i Nordkina träder denna fråga i all sin skärpa inför alla arbetarorganisationer, inför alla arbetarrörelsens ledare och alla anhängare av fred och demokrati på årsdagen av det

hjaltemodiga spanska folkets frihetskamp.

Under detta år av oavbruten påkostande kamp har det spanska proletariatet förstått att befästa den demokratiska revolutionens landvinningar samt enigheten inom folkfrontens led, och att skapa en hjältemodig folkarmé på en halv miljon kämpar. Det banar dessutom vägen för ett enhetligt proletärt parti och för sammanslagning av sina fackföreningar. Det arbetar outtröttligt på att skapa de inre förutsättningar som är erforderliga för den slutgiltiga segern över fascismen.

Det spanska proletariatet, som under det kommunistiska partiets ledning marscherar i spetsen för folket uppfyller med heder sin plikt i de främsta positionerna under kampen mot världsreaktion och fascism. Det internationella proletariatet måste också för sin del till det sista uppfylla sin plikt gentemot det spanska folkets tappra kolonner.

Kommunisterna som på alla sätt förstärker sin egen kamp till det spanska folkets och fredens försvar *skall inte förtröttas när det gäller att ännu mer hårdnackat än någonsin hänvisa till nödvändigheten av den aktionsenhet, samt av alla krafter arbeta på att så snart som möjligt realisera dessa krav.*

Från milisen till den reguljära armén.

Av Dolores Ibarruri (Pasionaria).

Vårt Spanien, romansernas och legendernas Spanien, är ett egenartat land, som det är svårt att jämföra med något annat.

Av detta Spanien, detta beundransvärda land, som skänkt världen mycket i fråga om vetenskap, civilisation, konst och kultur, hade de feodala storgodsägarna, prästerskapet och den aristokratiska militärklicken gjort ett land, med ett fattigt, förtryckt och efterblivet folk.

Fascisterna hade förberett marken väl; en reaktionär regering, som suttit vid makten i två år, hade tillåtit dem att lägga beslag på viktiga poster i statsapparaten och få större delen av armén i sina händer.

Den 18 juli 1936 bröts hela statsapparaten sönder, makten låg på gatan. Och i detta ögonblick förstod man storheten hos vårt folk, som förmådde skapa en statsapparat, frambragte miljoner människor, hjältar, som med okuvlig energi försvarar sitt fosterlands jord, sina friheter och det av fascismen hotade Spaniens rätt.

Det var underupprorets första dagar. En del av Spanien blödde under den triumferande reaktionens stövel. Överrumplingen, förrädarnas bedrägeri, vilka i början dolde sig bakom republikens banér, spred förvirring bland folkmassorna, som inte riktigt förstod, vad det gällde. Denna förvirring utnyttjade fascisterna till att underlägga sig några provinser. Men trots allt lyckades det inte där heller för dem, utan att arbetarna, bönderna, intellektuella och trogna soldater kämpade och dog för republiken, försvarade demokratin.

I det övriga Spanien och särskilt där massornas politiska skolning var mer djupgående, där arbetarna älskade Spaniens demokrati och självständighet och hatade fascismen, reste de sig tillsammans med medelklassen till en oegennyttig, offerfylld kamp.

Arbetarpartierna och fackföreningarna kallade till kamp och folket följde enhälligt denna kallelse. En grupp yrkesofficerare stannade på regeringens 'sida. De ställde sig i spetsen för dessa brokiga grupper av män, kvinnor och t. o. m. barn, som med glödande hat tog itu med att visa rebellerna, var de hörde hemma.

Allt var oorganiserat; de trogna officerarna räckte inte till för att organisera de tusentals frivilliga, som ville kämpa, som utan vapen drog till fronten för att ta vapen från fienden eller vänta, tills de kunde övertaga en stupad 'kamrats gevär.

I flera dagar var kampen oavgjord, förvirrad. Men när italienska och tyska flygmaskiner visade sig över våra huvuden, blev Italiens och Tysklands ohöjda hjälp till rebellerna ett tydligt tecken på, att det inte bara gällde ett uppror av reaktionärerna. Huelvas svavelkis, Almadens kvicksilver, Euzkadis järn, Valencias och Andalusiens frukt och olja stod på spel. Balearerna, Marocko, herraväldet i Medelhavet var insatsen.

Det var just vad Tyskland och Italien behövde, och det finns personer, som kallar sig spanjorer, som är så gemena och så fega, att de inte tvekar att till Tyskland och Italien överlåta denna rikedom som gentjänst för deras hjälp, och vill bringa det spanska folket i det svartaste slaveri, det fascistiska slaveriet. Förrädarna tillhörde inte folket; de var en kast. De var söner till de officerare och aristokrater, som under frihetskriget 1808 förrådde Spanien och utlämnade det till Napoleon, under det att folket gjöt sitt blod i strömmar för Spaniens frihet och oberoende.

Det var Kommunistiska partiet, som i juli 1936 först av alla slog alarm:

”Det är inte blott ett krig mot de spanska fascisterna — skrev '*Mundo Obrero*' — utan ett nytt oavhängighetskrig. Och med hänsyn till de militära formationer, som den internationella fascismen sänder mot vårt folk, måste vi organisera vår egen armé.”

Våra styresmän förstod inte detta; de andra organisationerna och partierna förstod inte heller denna tvingande nödvändighet för kampen. CNT bekämpade i flera månader KP:s paroll om en reguljär armé: ”Spanien är ett typiskt land för partisaner — påstod de — och det är inte nödvändigt med en armé.” Såväl de olika republikanska ministrarna som socialdemokraten Largo *Caballero* förlorade mycket värdefull tid, emedan de inte förstod det, som var så nödvändigt.

Men Kommunistiska partiet inskränkte sig inte till att ge ut parollen om skapandet av en reguljär armé; i den mån det var möjligt grep det sig an med att organisera densamma och stampade fram *Femte regementet*.

Under de sista dagarna i juli började KP att organisera folkmilisen, som emellertid ännu inte var någon reguljär armé men kärnan, början till en militär organisation, disciplinerad och under regelrätt kommando.

Alla partier och organisationer bildade sin egen milis: ONT, UGT, Socialistiska partiet och de republikanska partierna. Alla tävlade de om att sända soldater, män och kvinnor till fronten.

I olika delar av Madrid organiserades militära samlings- ställen, och i det övriga Spanien följde man exemplet. Män och kvinnor av alla riktningar och alla åldersklasser samlades i kasärnerna. De ville kämpa ...

De ville lära sig vapenhantverket och få militär utbildning; de krävde envist, att man skulle skicka dem till fronten. Till dessa kasärner kom yrkesofficerare för att öva de arbetande. De första milisbataljonerna organiserades, och en del av dessa har blivit populära genom sitt hjältemod, och folket besjunger dem i vackra sånger. I fabrikerna och på fälten sjunger arbetare och bönder, barn och ungdomar milisens sång: ”De stålhårda bataljonerna går i döden under sång.”

På några få dagar växte folkmilisen fort. Femte regementet bestod av följande bataljoner: Loyal, Arbetar- och bondeungdom, Oktober, Thälmann, Järn, Röda lejonen, Röda kanonerna, Studentfederationen, Asturien, Condes, Benito, Leningrad, Pariskommunen, Madridkommunen, Matroserna från Kronstadt, Jaen, Lister, PUA, m. fl. de ärorika ”stålhårda kompanierna” nummer 1 till 33.

Utom dessa bataljoner bildades kolonnerna *Mangada*, *Galan* och *Perea*. En del av dessa bataljoner bildades av ungdomen.

Dessutom fanns CNT:s och FAI:s kolonner och Socialistiska partiets milis.

Spaniens folk tackar Sovjetunionen för dess hjälp och arbete för freden.

Spaniens Kommunistiska Partis CK som nyligen avslutat ett betydelsefullt plenum, där viktiga beslut för det framtida arbetet fattades, sände en 'skrivelse till Stalin, vari det bl. a. heter:

”Vi försäkrar dig, kamrat Stalin, att vi skall vara de första vid mobiliseringen av hela vårt folk i dess kamp mot fascismen. Ännu en gång uttrycker vi vårt tack till dig kamrat Stalin, för den järnhårda solidaritet med vilken Sovjetunionen försvarar vår kamp, vars betydelse och omfattning all världens folkmassor förstått, när du förklarade denna kamp ha internationell betydelse, samt 'betecknade den kamp vi för såsom hela den framstegsvänliga mänsklighetens sak.

Den fasta och konsekventa politik som Sovjetunionen under din ledning genomfört vid försvaret av freden mot de fascistiska angriparna, betydde för oss en uppmuntran, samt var av en oerhört stor moralisk verkan för hela det spanska folket. Denna politik lärde oss alla, att man inte kan uppehålla det fascistiska rovdjuret genom eftergifter, utan genom att sätta sig till motvärn.

Den fasta och orubbliga politik som Sovjetunionen fört har inte mindre betydelse för oss än den oerhört omfattande oegennyttiga hjälp, som sovjetfolket från krigets första dag låtit komma oss till del. Denna fasthet har en gång för alla lagt grunden till det spanska folkets kärlek till våra ärligaste och bästa vänner...”

Varje bataljon hade sin tidning. I skyttegravarna och kasärnerna utgavs väggtidningar. Femte regementet tjänade som förebild för de andra partierna och organisationerna vid skapandet av deras milis. Milisen organiserade sin sjukvårdstjänst och sin intendentur, som senare tjänade som mönster för armén. Den organiserade början till en krigsindustri för framställning av bomber och olika slags ammunition samt pansarbilar, fasta och ambulerande verkstäder för reparation av vapen.

Mönstersjukhus, vilohem, sanatorier, hem för stupade milismäns barn, syverkstäder, skolor för militärteknisk förberedelse och för bekämpande av analfabetismen inrättades.

Från Femte regementets milis har de första flygarna kommit, vilka förut blott varit vana att handskas med lien och plojen. I dag för de sina flygplan med en skicklighet och erfarenhet, som inte ens överträffas av de i de kapitalistiska länderna utbildade flygarna.

De första tanksförarna, de första grupperna för dynamitangrepp mot tanks, den första kvinnobataljonen, de första internationella hundragrupperna och partisangrupperna har uppfostrats och utbildats i Femte regementets kasärner.

Milisen utförde ett intensivt agitations- och propagandarbete. Genom otaliga propagandistiska teater- och biografföreställningar och radioutsändningar stod den i kontakt med folket bakom fronten och organiserade även propagandan i fiendens läger. Den bildade arbetarstormbrigader för att hjälpa bönderna med sådden och skörden, skaffade förbindelser med fabriksarbetarna, den utgjorde folkets själ och dess bäste försvarare.

Fyra milisbataljoner: ”Leningrad”, ”Kronstadt”, ”Pariskommunen” och ”Madrid” stoppade fascisternas framryckning utanför Madrids portar.

Insättandet av de politiska kommissarierna (i milisenheterna kallades de delegater) var den logiska konsekvensen av den särskilda politik, som man bedrev beträffande milisen.

KP, som uppoffrande och entusiastiskt försvarade folkfronten, gav en utpräglad enhetlig karaktär åt den milis, som det organiserade. Det visade sig emellertid för varje dag allt

tydligare, att det var nödvändigt att skapa en reguljär armé, ty det saknades ett enhetligt kommando, och de olika ideologiska riktningarna, som bestämde milisens arbete och liv framkallade mången gång slitningar och sammanstötningar, som nedsatte stridskrafternas kampduglighet.

Tack vare den dagliga kampens hårda lärdomar, tack vare yrkesmilitärernas uppoffring och alla partiets och organisationers hjälp, men framför allt tack vare KP ombildades vår milis i elden på slagfälten till för varje dag allt mer disciplinerade och kampmedvetna militära enheter.

Den 21 oktober 1936 offentliggjorde Largo Caballero i enlighet med den enträgna önskan bland majoriteten av milisen att bli ansedd som arméns reguljära enheter ett dekret, enligt vilket alla milisavdelningar införlivades med den reguljära armén. Dess kommandanter jämställdes med arméns yrkesofficerare. Härigenom uppstår en armé, som grundligt skiljer sig från den spanska armé, som fanns före upproret. Milisen förde med sig folkets livskraft och entusiasm in i armén.

De politiska kommissarierna, som utgjorde folkmilisens ryggrad, blev en beståndsdel i den reguljära armén. Genom sitt uppoffrande, hjältemodiga och outtröttliga arbete uppnår kommissarierna, att varje soldat, varje officer blir en hängiven kämpe för fred och demokrati.

Varje officer, som tillhörde den reguljära spanska folkarmén, förstår att kämpa inte blott för Spaniens oberoende, för att befria fosterlandet från de fascistiska inkräktarna utan även för att skapa grundvalarna till ett nytt Spanien.

De vet alla, varför de kämpar: för att det inte skall finnas några bönder utan jord i Spanien, för att kommunalpåvarna inte skall komma till makten igen, för att arbetarna skall kunna leva ett värdigt och kulturellt liv, för att kvinnorna inte för evigt skall förbli slavinnor och för att kasterna och ett fåtals privilegier skall skaffas ur världen.

Armén är på marsch. Det republikanska Spaniens här är inte längre den gamla, där soldaterna var kanonmat, en armé, som ingen kupade räkna med i händelse av krig. Ingen annan armé i den kapitalistiska världen erbjuder ett så underbart skådespel som vår armé. I främsta rummet kommer kulturmilisen, som bekämpar analfabetismen; tusentals soldater har lärt sig läsa och skriva vid fronten.

Våra soldater är i dag inte desamma som milismännen under de första veckorna, som höljda i trasor, dåligt beväpnade, odisciplinerade var fyllda av hjältemod men utan militära kunskaper. I dag är de utomordentliga soldater, som jämte mod äger militär utbildning och tekniska krigskunskaper. Tack vare denna militärutbildning kunde tyska divisioner besegras vid Jarama, italienska enheter rivas upp vid Guadalajara, Brunete och många andra byar erövrar. Det var den reguljära arméns soldater, som erövrade Belchite, Quinto och Cado, vann en seger vid Teruel och i dag med lugn säkerhet gör motstånd mot de fascistiska styrkornas rasande offensiv.

Vi har skapat denna armé, under det vi inte blott kämpade mot de spanska fascisterna och deras tyska och italienska bundsförvanter utan även, vilket är smärtsamt för oss, mot de s. k. demokratiska ländernas likgiltighet och sorglöshet. Över en halv miljon man står under vapen. Vi har möjlighet att ställa upp en miljon. Vi äger outtömliga människoreserver. Samtidigt med vårt lands försvar skapade vi en krigsindustri, som nu håller på att utveckla sig för fullt.

Vi hade inga tanks. I dag har vi tankeregementen och pansarvagnar. Vi hade inget flygvapen. I dag har vi en luftflotta — även om den till numerären är betydligt underlägsen fascisternas — och flygare, som kan tävla med världens bästa.

Vi hade inga transportmedel. I dag har vi tusentals lastbilar, som är i rörelse på alla fronter och på alla Spaniens landsvägar. Vi hade inget artilleri. I dag spelar vårt artilleri en framträdande roll i striderna.

Vi har reorganiserat kavalleriet. Vi hade inte tillräckligt med officerare, men på ett 'och ett halvt år har vi utbildat nya kommendanten, som inte i något avseende står tillbaka för de gamla krigsakademiernas lärjungar.

Traditionen är obruten. Spanien frambringa oupphörligt hjältar. Vi är stolta över att äga sådana män som general Miaja, Madrids försvarare, och general Rojo, segraren vid Teruel; män sådana som Hernandez, Sarabia, Pozas, Gordon, Estrada, Burillo, Marques, bröderna Galan, Vivancos, alltsammans trogna officerare i armén. Med stolthet ser vi upp till kämpar som Lister, Modesto, El Campesino, Carton, Toral, Durutti, Mera och många andra, som det inte är möjligt att räkna upp här.

I dag är vi mer än någonsin förvissade om seger för vår sak. Vår tro grundar sig inte enbart på medvetandet om det rättvisa i den sak, som vi försvarar, utan även på vår armés styrka och vår militära duglighet. Vi skyr inga offer. Vi väntar blott, att de länder, som inskränker sig till att betyga oss en platonisk beundran, skall förstå det historiska ansvar, som vilar på dem och äntligen göra slut på undfallenhetspolitiken mot fascismen. Fascismen är stark, så länge dess motståndare visar svaghet.

Spanien står som föredöme. Vårt folk visar demokratierna vägen till segern.

Vad som gjorts för folkets kultur.

Av Jesús Hernández, f. d. undervisnings- och hälsovårdsminister.

När vårt folk grep till vapen för att försvara sig mot det gemena angrepp, som hade till syfte att brutalt förslava folket, kämpade det inte blott för sin frihet, inte blott för sitt lands oavhängighet, inte blott för sin på möjligheter till framsteg så rika framtid, det kämpade också för sin kultur.

I Spanien hade kulturen förblivit ett kastprivilegium. Den var ytterligare ett verktyg för det klassherravälde, som förnedrades genom feodalherrarnas föraktliga tänkesätt, vilket som en historisk kvarleva hade satt sin prägel på Spaniens ansikte. Några liberala män, som för en tid deltog i vårt lands regering, gjorde en del vaga försök att förbättra och öka vår bildning och kultur.

Av resultaten återstod det slutligen ingenting, ty de bekämpades med raseri av de reaktionära regeringar, som kom efter liberalerna, och utplånades så småningom.

Kriget skapar konkreta bekymmer och svårigheter för de strävanden, som inte förmår hålla jämna steg med kampens ökade tempo.

Men en uppgift, som kriget också ställer, är utrotandet av analfabetismen, som i århundraden bundit det spanska folkets naturliga intelligens. Det gäller att upprätta skolor och högre kulturcentra för proletariatet och folket; en annan uppgift är att skydda och främja vetenskapens, den spanska litteraturens och konstens inflytande. Kriget kräver, att såväl våra barns skolundervisning som sändandet av böcker och lärarkrafter till skyttegravarna tryggas.

Sedan september 1936 har 100,000 nya skolor öppnats i Spanien. Ministeriet har givit ut omkring 20 miljoner pesetas för uppförande av nya skolbyggnader. Barnen till våra kämpar, våra arbetare, hela vårt folk erhåller undervisning i hundratals barnhem. Dessa barnhem är utrustade med alla moderna undervisningsmedel och kan glädja sig åt sådana hygieniska förhållanden, som motsvarar vårt Spanien av i dag. Spanien av i dag vill se de barn, som anförtratts i dess vård, starka, sunda och glada, dessa 'barn är ju landets största stolthet.

Ministeriet för allmän upplysning har startat kampen mot analfabetismen som ett hela landet omfattande nationellt fälttåg med civilmobilisering av lärare och frivilliga. Flygande brigader skapades för byarna, för de obetydligaste små platser. De trängde t. o. m. in i avkrokar, där det hittills inte funnits det minsta spår av något undervisningsväsende.

Den intensiva kunskapstörsten är i dag en av de bästa drivkrafterna i kampen. Man ökade antalet bildningscentra och skolklasser i förhållande till befolkningsökningen. För detta ändamål har anslagits ett belopp på 10,359,000 pesetas.

Vid detta arbete försökte man uppnå största effektivitet; denna stora uppgift skulle framför allt komma till utförande, där detta bäst var på sin plats: *i skyttegravarna, i eldlinjen.*

För den skull skapades genom dekretet av den 30 januari 1937 "kulturmilisen". "Kulturmilisen" bestod av lärare, som drog ut till skyttegravarna och slagfälten för att där ge de soldater, som inte kunde läsa, den elementära undervisningen. Denna organisation, som redan hunnit bli berömd, har också bringat dödsoffer: unga hjältemodiga lärare, som inte hade något annat vapen i hand än den ABC-bok, vilken de använde vid undervisningen, har stupat.

"Kulturmilisens" verksamhet omfattar kurserna i skyttegravarna, det ihärdiga arbetet med att organisera soldathem, teater- och filmföreläsningar liksom mindre kurser för arméns manskap och officerare.

Under oktober månad meddelade "kulturmilisen" privat undervisning i 75.894 fall och kollektiv undervisning i 31,200. På dessa 30 dagar lärde sig 11,062 kämpar läsa, 33 bibliotek inrättades, 752 föredrag hölls, 23 soldathem och 78 väggtidningar liksom en rad kulturhörn inrättades. För någon tid sedan tillsattes en kommissarie för "kulturmilisen" för att beträffande disciplinen knyta "kulturmilisen" till de militära enheterna.

Den entusiasm, som våra kämpar visar i denna kulturkamp, är det bästa beviset för, att kunskapstörsten är en av drivkrafterna till hjältemodet i vår armé.

Nästan 60,000 soldater i den republikanska armén har lärt sig läsa och skriva. De har redan blivit människor, som i morgon, då det nya Spanien bygges upp, kan fylla sin uppgift.

Även här stöter vi på den grundläggande skillnaden mellan den armé av tvångsrekryterade och utländska soldater, som kämpar mot frihet och civilisation, och armén i våra skyttegravar. Detta väldiga korståg, denna outtröttliga rörelse för undervisning av våra soldater, sänder sina deltagare just dit, där våra soldater kämpar.

Att skapa en kultur för hela folket är en av våra viktigaste uppgifter i folkfrontsregeringen: en ny kultur med nya grundvalar, på alla bildningsstadier — från elementarskolan till mellan- och högskolorna. Problemet delades upp i sina politiska och ekonomiska yttringsformer och löstes. Därför gjordes det mesta möjliga för att verkligen göra slut på de sociala företrädesrättigheterna, för att öppna de vidsträcktaste bildningsmöjligheter för alla förmågor bland folket.

Vårt folk kämpar för ett bättre Spanien, det försvarar sig mot det fascistiska återfallet i barbari. Därför öppnade undervisningsministeriet för hela folket möjlighet att tillägna sig högskolebildning.

Vår arbetarklass, vårt proletariat är avantgardet i kampen för folkets oberoende, frihet och framtid. Proletariatet var den värst förtryckta klassen, var den klass, som fullständigast var berövar varje möjlighet till bildning.

Genom dekretet av den 21 november 1936 skapades arbetarskolor för våra arbetare, för vårt proletariats söner. Till dessa arbetarskolor har de arbetare företräde, som till följd av sina anlag är kallade till att bekläda framskjutna poster i det Spanien, som vår seger räddar ur elden.

Dessa skolor, som uteslutande är avsedda för arbetare mellan 15 och 35 år, omfattar en till två år avkortad studentkurs; kandidaterna måste föreslås av de antifascistiska fackföreningarna eller ungdomsorganisationerna. Urvalet av de bästa och dugligaste sker genom en inträdesprövning,

Inskrivning och undervisning vid dessa arbetarskolor är fullständigt kostnadsfri. Staten förser

eleverna med alla böcker och all annan nödvändig skolmateriel. Arbetarstudenterna bor i moderna byggnader, som är belägna i de vackraste trakterna av vårt land. Staten drar vidare försorg om dessa elevers livsuppehälle och ger dem t. o. m. den lön, som de hade, när de lämnade sina resp. arbetsplatser, för att de skall kunna försörja sina familjer.

Det spanska proletariatet har fullständigt förstått ändamålet med detta verk. Det finns levande exempel på överensstämmelsen mellan de spanska arbetarnas önsknings och ministeriets. Bland dessa exempel måste vi framhålla det, som gavs av den till CNT anslutna textiltäckföreningen i Alcoy, som ställde två miljoner pesetas till undervisningsministeriets förfogande för detta kulturverk.

Det bevisar det spanska proletariatets fulla förståelse för den kulturella omformningen av folket, det bevisar, att proletariatet är berett att deltaga på bildningsväsendets alla områden vid fyllandet av uppgifterna. Det tjänar undervisningsministeriet som sporre, som effektiv uppmuntran att öka sina ansträngningar ännu mer. Dess ansträngningar syftar till att av vårt Spanien göra ett högt kultiverat land, ett land, som förstår att taga reda på de bästa av folket.

Då den kamp, som vi i dag för, är en hela folkets oavhängighets- och frihetskamp, måste kulturens välsignelser också komma hela vårt folk till godo. Vi vill resa hela vårt folk ur dess efterblivenhet och ge det förutsättningar till att lära och utbilda sig.

Men det var inte nog med att man hade skapat folkhögskolorna, arbetarskolorna. Man behövde ett mera omfattande medel för att möjliggöra ett naturligt urval bland hela det spanska folkets söner. För den skull instiftade ministeriet stipendier för barn av folket. Dessa stipendier är studiebidrag för hela studietiden och är avsedda för alla antifascister, som har den nödvändiga begåvningen för högskolestudier.

Som komplettering till dekretet om skapandet av arbetarskolor bestämdes den 6 september 1937, att stipendier instiftas för alla söner av folket, som har de naturliga förutsättningarna för högskolestudier. Antalet stipendier är obegränsat, och genom det brett anlagda systemet öppnas för första gången i Spaniens historia vägen till högskolebildning för den stora majoriteten av den antifascistiska ungdomen. Undervisningsministeriet har i år för detta ändamål givit ut 25 miljoner pesetas.

Bestämmelserna för stipendierna är fastställda på följande sätt: Elever under 18 år, som ännu inte själva varit i arbete, erhåller 200 pesetas i månaden. De, som överskridit denna ålder, får, även om de inte förut arbetat, 300 pesetas. Och slutligen får de, som varit tvungna att lämna sin arbetsplats, varje månad samma belopp, som de hittills haft i lön.

Blott en företrädesrättighet har man låtit gälla: de har företräde, som gjutit sitt blod för republikens försvar, resp. barnen till våra hjältar eller till dem som stupat i kampen.

Parallellt med detta bildnings- och kulturarbete ställde vi oss den uppgiften att rättvist tillmötesgå ungdomens krav och önsknings i fråga om fysisk fostran och sport. Denna uppgift står i samband med vårt syfte att skapa en sund och kraftig ungdom, en ungdom, som är i stånd att försvara vårt fosterland och befästa och utvidga de landvinningar, som göres under kampen och efter vår seger.

Av dessa skäl skapades ett "Landsråd för fysisk och sportslig fostran", som sysslar med främjandet av kroppskulturen. Detta bildade inom sitt verksamhetsområde en specialavdelning, som har till uppgift att vidtaga alla åtgärder för att främja lufsporten, segelflygsporten och fallskärmshoppningen. Här gäller det sportgrenar, som har sin upprinnelse i Sovjetunionen, där man under socialismens makt förstått att nå upp på nutidens högsta kulturnivå: folkets kraft och glädje.

I Barcelona, Valencia och Madrid lades omedelbart grunden till luftsporten. Man kommer att arbeta på att i skolorna utbreda kärleken till luftsporten. Det skall t. ex. tillgå på så sätt, att man ställer medel till barnens förfogande för byggande av flygmaskinsmodeller och leksaks-

flygmaskiner. På detta sätt uppfyller man vår ungdoms innerligaste önsknings. Sålunda stålsätter man det nya Spaniens muskler och förbereder vår ungdom till dess roll som luftens kommande hjältar, sålunda sätter vi den i stånd till att försvara vårt fosterland mot det gemena angrepp, som det lider under.

Vad som här anförts skapades för det spanska folkets kultur mitt under brinnande krig. Därvidlag underlät man inte att ta hänsyn till de traditionella värden, som förtjänar att bevaras. Lika litet underlät man ägna uppmärksamhet åt konsten, litteraturen och vetenskapen.

Ministeriet har anordnat stora konst- och litteraturtävlingar med en rad priser på 10,000 pesetas och köper själv de utvalda arbetena. Musik, målarkonsten etc. främjes på alla möjliga sätt, bl. a. genom skapandet av orkestrar bildhuggarskolor o. s. v.

Vårt folk är berett att kämpa ända tills förrädarna är utrotade och inkräktarna är förintade. Bevekelsegrunden till denna hjältekamp är de spanska frihetskämparnas innerliga önskan att tillhöra ett framskridet och bildat, ett starkt och lyckligt folk, som vill leva tillsammans med alla jordens folk i arbete och fred.

Den Spanska regeringens oerhörda ansträngningar för landsbygdens omgestaltning.

Av José Silva.

Om man bättre vill förstå de ärliga ansträngningar, som folkfrontsregeringen i Spanien gör för att förbättra bondemassornas levnadsförhållanden och utveckla det fattiga och efterblivna jordbruket, behöver man blott kasta en blick tillbaka på läget ute på landsbygden före militärkastens och Spaniens svartaste reaktions upprorsrörelse.

Sedan urminnes tider har Spaniens bönder levt under det mest upprörande slaveri. Svält och elände upprätthölls sorgfälligt av storgodsägarna och de av dem beroende militära uppsyningsmännen i byarna (kazikerna), som däri såg en form för fortbestånd av sina avskryvda privilegier. Svältande, trasiga, förråade framsläpade bönderna sitt liv under utsägliga umbäranden.

Eländiga daglöner (den vanliga daglönen uppgick 1920 till 2,25 och 1930 till 3,25 pesetas, men ännu lägre daglöner betalades i en del områden, t. ex. 1,50 pesetas i Jaen och ned till 50 centesimos i Badajoz) och arbete blott under en del av året (160 normala arbetsdagar och 90 skördedagar, som emellertid inte alla gjordes av en och samme skördearbetare) gjorde att en lantarbetares årsinkomst 1920 uppgick till 720 och 1930 till 1,015 pesetas, men blott i det fall han var lycklig nog att ha arbete under alla dagar av året, vilket sällan var förhållandet.

Som ”kompensation” för detta fruktansvärt eländiga läge misshandlade det grymma civilgardet massan av bönderna på ett barbariskt sätt genom prygel, som gjorde människorna arbetsodugliga för resten av deras liv, genom helvetisk tortyr, mord och massnedslaktningar. Storgodsägarnas gendarmer var värdiga efterträdare till den heliga inkquisitionens lejda lönnmördare med privilegiet att döda ostraffat och begå mord utan att därigenom själva utsätta sig för någon fara.

För att suddas ut dessa bilder av grymhet och slaveri höll storgodsägarna, herrar över jorden och böndernas liv, landsbygden i okunnighet och förhindrade det minsta framsteg beträffande jordbruket. Tusen och åter tusen hektar fruktbar jord gjordes till jaktmarker, förvandlades till vildmark.

Ungefär så såg den spanska landsbygden ut, då republiken utropades 1931. Några siffror om jordens koncentration i händerna på den parasiterande och degenererade adeln skall ge läsaren en bättre inblick i tragedien på landsbygden i Spanien samt i de ansträngningar, som göres för

att ändra på förhållandena.

Storgodsens (jordområden på över 200 hektar) upptar 33,29 % av hela den brukade jorden eller 7,468,029 hektar.

De medelstora godsens från 100 till 200 hektar upptar en yta på 2,339,957 hektar (10,43 %) och de från 10 till 100 hektar 4,611,709 hektar (20,56 %) av hela den odlade arealen.

Småbruken (mindre än 10 hektar) utgör 8,014,715 hektar eller 35,72 % av den odlade arealen.

Som man ser av dessa siffror, upptar storgodsens en yta som är nästan lika stor som småbrukens, fastän dessa representerar miljoner bönder. I en del provinser utgör storgodsens den största delen: i Sevilla 59 % (enbart 13 gods äger sammanlagt 90,000 hektar) ; i Cadix 58 % (tre gods omfattar sammanlagt 30,646 hektar).

Bilden av jordens fördelning skulle vara ofullständig, om vi utelämnade storgodsägarnas namn. Härvidlag måste man ta hänsyn till att nedanstående uppgifter blott gäller jord som beröres av den i lag fastställda agrarreformen, och att dessa människor äger mycket större jordområden (i en del fall mer än det dubbla).

Hertigen av Medinaceli	79,146	hektar
Hertigen av Penaranda	51,015	”
Hertigen av Villahermosa	47,202	”
Hertigen av Alba	34,455	”
Markis de la Romana	29,096	”
Markisen av Comillas	23,719	”
Hertigen av Fernan Nunez	17,732	”
Hertigen av Arión	17,666	”
Hertig del Infantado	17,171	”

Denna lilla uppräknings räckvidd räcker för att man skall förstå jordfrågans omfattning i Spanien. Man kan förstå, av vilket slag de ”fosterländska” bevekelsegrunder är, som föranleder markisen av Riscal med sina 9.310 hektar till att skydda och betala Spanska falangens fascistiska revolverhjältar, för att de skall lönmörda arbetarna. Man kan förstå, varför alla adelsmän och storgodsägare understödde militärupproret, som öppnade porten på vid gavel för de utländska fascisternas infall i landet, och vad det är som föranleder den degenererade hertigen av Alba till att beljuga oss inför Europa och därvid yrar om ”försvar av civilisationen”, vilket i munnen på denne degenererade typ betyder slaveri för tusen och åter tusen bönder.

Efter Bourbonmonarkins sammanbrott grep sig de republikansk-socialistiska regeringarna inte an med agrarfrågan med tillbörlig beslutsamhet och handlingskraft. De genomdrev en höjning av lönerna på landet (1932 steg genomsnittslönen för de normala arbetsdagarna till fem pesetas och för skördedagarna till elva); de skyddade genom en förordning arrendatorerna mot uppsägningarna; de gav ut en förordning om plikt att ge bort arbete för att tvinga storgodsägarna till att låta bearbeta jorden, så som det behövs. Därigenom skulle också de politiska förföljelserna bringas att upphöra, vilka storgodsägarna genomförde på det sättet, att de lät jord ligga obrukad för att genom svält tvinga lantarbetarna till underkastelse. I september 1932 stiftade regeringen lagen om agrarreformen.

I alla fall var aktionen mot storgodsägarna så svag, att till den 31 december 1934 hade blott 12,260 bönder placerats på 529 gods med ett sammanlagt ytinnehåll på 116,857 hektar. Expropriationen av de adelsmäns ägodelar, som var inblandade i sammansvärjningen den 10 augusti 1932 (det gällde därvidlag 383,052 hektar jord) tjänade senare som förevändning för högern att till deras f. d. ägare utbetala skadestånd på några hundra miljoner förutom att de fick tillbaka sina exproprierade gods.

Detta läge på landsbygden, som den moderata lagen om agrarreformen och dess ännu mer moderata genomförande inte hade åstadkommit någon genomgripande förändring i, skärptes

ytterligare genom politiken under de s. k. ”svarta två åren”. Så kallar man de två svarta, tragiska, blodiga år, under vilka reaktionen, som åter klättrat upp på maktens tinnar, sänkte lönerna till 1,50 pesetas, ökade arbetslösheten i en dittills oanad utsträckning, sade upp arrendatorerna, lät häkta lantarbetarna i hundra- och tusental, torterade och mördade dem, tills den besegrades och fördrevs från makten i februari 1936.

Därefter ägnade sig de feodala kasterna, hela den fascistiska reaktionen, som fruktade att förlora sina oerhörda privilegier, febrilt åt att förbereda militärupproret den 18 juli 1936, varvid de inte ryggade tillbaka för att sälja sitt land till Tysklands och Italiens fascistiska imperialism.

Först när inbördeskriget var i full gång började den verkliga agrarreformen. De förslavade stora massorna på landsbygden ställde sig på folkfrontsregeringens sida. Under det de grep till vapen för att slå tillbaka det fascistiska angreppet, angrep de också slavägarna i deras ekonomiska grundvalar genom att de beslagtogs utsugarnas jord och jordbruksinventarier för att använda allt detta produktivt. Kommunistiska partiets gamla paroll: ”Jorden tillhör dem, som brukar den!” blir verklighet. Jordens usurpatorer, som svälter ut det arbetande folket, fråntages jorden utan ersättning. Agrarreformslagen från 1932, som fastställde ersättning till tjuvarna, var förlegad och kastades på historiens skräphög.

Den ersattes med en annan, som bättre står i samklang med den politiska och sociala rättvisan och är genomsyrad av en vidsyntare anda av social rättvisa. Den nya lagen antogs av republikens parlament. Den förordning, som utgavs av den kommunistiske ministern Vicente Uribe den 7 oktober 1936 förvandlades till lag och tillfredsställer helt de spanska böndernas önsknings. I paragraf 1 i densamma heter det:

”Det beslutas att till förmån för staten utan ersättning och utan hänsyn till storleken och graden av utnyttjande exploatera de gods, som den 18 juli ägdes av egentliga personer eller deras makar samt av juridiska personer, som direkt eller indirekt har deltagit i upprorsrörelsen mot republiken.”

Och i paragraf 4 fastställs noga, vem som skall få nytta av de exploaterade godsen:

”de enligt paragraf 1 exploaterade godsen överlämnas allt efter omständigheterna till lantarbetarna och bönderna i de ifrågakvarande kommunaldistrikten eller i de angränsande för att brukas och nyttjas ...”

Med undantag av Katalonien, som i egenskap av autonomt område har en särskild regim och till vilket verkan av förordningen av den 7 oktober hittills inte har sträckt sig, har 46,896 gods med ett sammanlagt ytinnehåll på 4,086,386 hektar exploaterats och överlämnats till lantarbetarna, varvid man tagit hänsyn till de f. d. arrendatorerna och deras arrendeområden.

Flera tusen lantarbetare och arbetande bönder gläder sig åt att få draga nytta av dessa jordområden, som de brukar individuellt eller kollektivt (allt efter deras egen önskan).

Men folkfrontsregeringen nöjer sig inte med detta utan utsträcker fördelarna till alla arrendatorer. Genom förordningen av den 10 augusti 1937 fastställs ett moratorium till den 30 september 1938 för betalning av förfallna arrendeavgifter, som kvarstår oreglerade sedan den 18 juli 1936.

I det republikanska Spanien, i folkfrontens Spanien finns det inte längre några adliga storgodsägare eller kaziker, som utsuger och förslavar de arbetande på landsbygden. Det finns inte längre någon jord som ligger ouppodlad eller är avsedd till jaktmarker, inte heller finns det svältande arbetande, som på byns huvudplats ställer ut sitt elände till beskådande i den förhoppningen, att godsägarens förvaltare skall hyra hans arbetskraft. I dag arbetar tusentals arbetande i kollektivjordbruk eller på sina egna jordlotter som självägande bönder för att avvinna jorden de produkter, som folkarmén och befolkningen bakom fronten behöver.

Trots denna genomgripande förändring ifråga om äganderätten till jorden kräver landsbygdens problem ännu större uppmärksamhet. Förordningen av den 7 oktober är

hörnstenen i den omgestaltning, som genomföres. Men bönderna är i behov av ännu mer hjälp. Därför har folkfrontsregeringen vidtagit andra kompletterande åtgärder för att hjälpa bönderna, för att förbättra deras levnadsförhållanden och höja deras kulturella nivå, vilket nödvändigtvis måste åstadkomma en väldig stegring och förbättring av jordbrukets produktion.

För detta ändamål har krediter, utsäde, gödningsmedel och lantbruksmaskiner ställts till förfogande och under skörde dagarna förliden sommar infördes ett tillskott till kosten. Ministeriet har givit ut stora summor för uppköp av produkter, varigenom bönderna befriades från den spekulation, som började gripa omkring sig under de särskilda förhållandena. Man vidtog åtgärder för att anpassa jordbruket efter krigets förhållanden och utarbetade en undervisningsplan för att slutgiltigt likvidera böndernas okunnighet.

Allt detta genomföres med framgång, som vi strax skall se. Trots de oerhörda improduktiva krigsutgifterna har regeringen givit ut över 200 miljoner pesetas för att hjälpa bönderna.

Krediter, som beviljats av agrarreforminstitutet från den 18 juli 1936 till 31 december 1937.

Ändamål	Belopp
Pesetas	
Krediter för hjälp till bönderna	45,330,876,33
Lantbruksmaskiner och redskap	1,086,522,51
Krediter till utsäde och gödningsmedel	6,913,490,90
Krediter för inköp av produkter och boskap	29,356,831,50
Krediter för jordbruksmaskiner och bindgarn	4,493,888,85
Förskott på daglöner och skördeutgifter	26,574,064,66
Utgifter för undervisningsändamål	653,920,61
Summa	114,409,595,36

Dessutom har lån på sammanlagt 38,075,166 pesetas beviljats till bönder och kollektivjordbruk. Från olika avdelningar inom jordbruksministeriet har 255,730 ton gödningsmedel, värda flera miljoner pesetas ställts till böndernas förfogande till förkrigspriser.

Den centrala avdelningen för utsäde, som sorterar under jordbruksministeriet, har levererat 14,623,090 kg. utsäde i form av potatis, spannmål, bönor sojabönor, ärter etc. till ett värde av 18,465,842 pesetas, och då är ändå inte allt det medräknat, som under första tiden levererades av ministeriets andra avdelningar. En stor del av detta utsäde måste införas från utlandet.

All denna effektiva och verkliga hjälp, som inte blott består av ord, som den fascistiska demagogin, har medfört en genomgripande förändring av levnadsförhållandena för de arbetande på landet. Folkfrontsregeringens hjälp till bönderna kommer inte blott till uttryck i krediter, utsäde, gödningsmedel, inköp av produkter etc. Det förekommer även andra synnerligen intressanta åtgärder, som ger en aning om, vad Spaniens jordbruk inom kort kommer att bli.

Ett exempel. Man hade sått spannmål på 41,657 hektar mer än året förut, och det var utsikter till en präktig skörd. Det saknades arbetskraft och maskiner för bärgandet av skörden; det saknades reservdelar och olja för att man skulle kunna hålla de maskiner i gång, som kunde ställas till förfogande. Det saknades snöre till självbindarna, mekaniker, reservdelar, bensin och smörolja. Bönderna anhöll om detta först i sista stund, som om man plötsligt skulle kunna anskaffa allt detta. Något måste emellertid göras för att rädda skörden. Ingenjörer sändes ut till byarna för att organisera maskinstationer, man framskaffade mekaniker, bensin och smörolja anskaffades, man importerade hampa och satte i gång fyra fabriker för framställning av bindgarn, man uppdrev reservdelar, transportmedel ställdes till förfogande och livsmedel anskaffades. Och dessa ansträngningar kröntes med framgång.

Bönderna besvarade denna storartade omsorg med att bärga hela skörden. För första gången i

Spaniens historia hade ett fullständigt och effektivt ömsesidigt samarbete kommit till stånd mellan bondemassorna och jordbruksministeriet.

Med hänsyn till den okunnighet, som alltid rått bland de spanska bönderna, är det självklart, att ingenting skulle ha uppnåtts, om inte alla dessa landvinningar hade ledsagats av åtgärder för övervinnande av denna okunnighet. Men här stöter man på de största svårigheterna, då det råder brist på lärare. Trots det vidtages bestämda åtgärder för att upprätta lantbruksskolor, och alla möjligheter utnyttjas för att utbilda kadrer, som specialiseras för olika grenar inom jordbruket.

Sedan den 12 maj 1937 är Levantens lantbruksskola i verksamhet. Den började en kurs på fem månader med 30 elever. Föredrag hölls i aritmetik, geometri och lantmåteri, om husbyggnad för jordbrukets behov, bevattning och jordförbättring, om odling av olika slags foderväxter och träd, om montering och skötsel av lantbruksmaskiner, boskapskötsel, skadedjur och deras bekämpande, bokhålleri, den kooperativa rörelsen inom jordbruket m. m.

Den andra kursen började i oktober med 27 elever och slutar i september i år. En kortare kurs på sex veckor i motorskötsel har genomgått av 15 elever, och en ny sådan med 14 elever hölls från början av januari till slutet av februari.

Den 15 februari öppnades lantbruksskolan i Albacete, och förberedelserna till en liknande skola för bönderna i Alicante och Murcia är långt framskridna.

Fem kortare av 18 föredrag bestående kurser för jordbrukslärare kombinerade med exkursioner har avhållits i olika provinser. Två kortare kurser i skötsel av äppelträd och potatis har hållits i provinsen Castellon. Undervisning i betning av spannmål, inplantering av amerikanska vinstockar och vinberedning har meddelats. Kurser i kaninavel, beredning av olja, allmänt jordbruk, vinodling har avhållits och flera upplysningsbroschyrer utgivits och andra förberedes.

Den omgestaltning som företages på landsbygden är ett glädjande tecken på en lycklig framtid. Republikens regering kan redan i dag förelägga den civiliserade världen en positiv balansräkning.

Trotskismen i Spanien, en öppen agentur åt den internationella fascismen.*

Av Francisco Antón.

Tjugo krigsmånader har varit nog för att visa världen, att Spaniens antifascistiska folk kämpar med den största hänförelse och entusiasm, utan att de tillfälliga bakslagen förmår nedsätta dess kampanda, att de tvärt om ger det större mod för de kommande striderna och den fasta beslutsamhet att inte lägga ned vapnen förrän fascismen är fullständigt tillintetgjord och inkräktarna är fördrivna från hela Spaniens område.

Man kan vara övertygad om, att de republikanska soldaterna kommer att göra ett järnhårt motstånd mot den nya offensiven, ett motstånd, mot vilket de fascistiska arméernas förtvivlade angrepp kommer att stranda, som liksom vid Guadalajara senare kommer att leda till, att inkräktarnas divisioner krossas och skingras. Det är faror, som fascismen och världsreaktionen inte vill utsätta sig för.

Utan tvivel vill de vinna kriget och så fort som möjligt. Men då de väl vet, att de republikanska soldaterna kommer att bjuda dem ett långvarigt, orubbligt motstånd, utnyttjar

* Den norska utgåvan av denna text använde sig författarna av DFFG-skriften *Trotskismen, fronterna och vietnamrörelsen* för att "bevisa" att "trotskisterna organiserade i POUM ... stod direkt i fascisternas tjänst". Om detta, se: [Debatten om "Trotskismen, fronterna och vietnamrörelsen"](#)

de i allt högre grad å ena sidan de europeiska demokratiernas svagheter och å andra sidan försöker de med spionage, förräderi och organiserade förbrytelser, som deras trotskistiska agenter och alla slags provokatörer, som skickats in på republikanskt område, ständigt utför.

Stalin hade tusenfalt rätt, när han slog fast:

”Den nuvarande trotskismen är inte en politisk strömning inom arbetarrörelsen utan ett idé- och principlöst band av skadegörare, diversanter, kunskapare, spioner, mördare, ett band av arbetarklassens svurna fiender, som arbetar i utländska staters spionageorganisationers sold.”

Det finns folk, som tror, att *Stalins* ord uteslutande hänför sig till Sovjetunionen, emedan det vid Moskvaprocessen grundligt avslöjades, att *Trotskij* och hans partigångare stod i den tyska fascismens och den japanska imperialismens tjänst för att förbereda marken för den väpnade interventionen i och för sönderstyckandet av den segerrika socialismens stora land.

Den som tror detta gör ett synnerligen farligt misstag. Det är karaktäristiskt för trotskismen, att den är beredd att sälja sitt fosterland till mordbrännarna och de brottsliga fascisterna.

I Spanien kan man hänvisa till en lång rad av fakta under den senaste tiden, vilka visar, hur trotskisterna länge har arbetat i denna vedervärdiga och brottsliga riktning, och hur de med de växande svårigheterna och de annalkande avgörande striderna allt öppnare övergår till att propagera fiendens paroller, utså defaitism, misstroende och oenighet bland massorna, hur de alltmer öppet övergår till att praktisera spionage, provokation, sabotage och brott i större skala.

Hetsen i pressen och på mötena och den ”ultrarevolutionära” propagandan var inte längre tillräckligt. Man måste övergå till handling. Sålunda beslutade man att åstadkomma ett uppror bakom fronten, uppegga soldaterna till att lämna fronten och framkalla kaos i det regeringstroga Spanien. Fascismen behövde detta tillstånd för att i stor stil landsätta trupper i Katalonien och på den spanska ostkusten och därmed tillfoga det spanska folket ett svårt slag.

Detta uppror utbröt den 3 maj 1937 i Barcelona. Den spanska regeringen och det spanska folket äger tillräckliga bevis för, att det var trotskisterna i POUM, som organiserade, ledde och underbläste upproret och därigenom utförde interventionisternas och Francos order.

Redan flera dagar i förväg hade man förberett stämningen och skapat förutsättningen därför. Samtidigt förberedde POUM ett anfall i ryggen på armén och folket. ”*Batalla*”, POUM:s organ, förvandlades till ett upprorets organ. Denna tidning angriper häftigare än någonsin folkfronten, regeringen, kommunistiska partiet, Kataloniens förenade socialistiska parti och Sovjetunionen. POUM:s provokatörer är i verksamhet såväl i kasernerna som vid fronten. POUM höjer öppet det väpnade upprorets fana mot folkfrontsregeringen. I det av ”*Batalla*” den 1 maj publicerade manifestet heter det:

”Den 1 maj i år måste det spanska proletariatet ha en högre strävan, strävan efter makten.”

Det finns ytterligare bevis, som avslöjar POUM:s aktiva deltagande i majförbrytelsen i Katalonien. I ”*Batalla*” den 1 maj kan man under rubriken ”Senaste nytt” också finna följande tillkännagivande:

”Alla POUM:s aktiva medlemmar, som tillhör inbördeskrigsskolan och tilldelats olika platser i Katalonien eller vid fronterna uppmanas enträget att så fort som möjligt i en mycket viktig angelägenhet ställa sig till militära exekutivkommitténs förfogande (Rambla de los Estudios, n:r 10, exekutivkommitténs rum).”

Sålunda mobiliserade alltså POUM:s militära exekutivkommitté sitt folk. Men hur utsträcker man provokationen till krigsfronterna?

Hur kväver man den verkliga revolutionära hänförelsen, hur demoraliserar man armén, hur river man upp kampfronterna?

I samma tidning kan man den 1 maj läsa:

”Det finns tanks, flygmaskiner, gevär och pengar i tillräcklig mängd. Men man vill inte ge dem till Katalonien, till det revolutionära proletariatet, emedan det är revolutionärt, emedan vi förenar kriget vid fronten med den revolutionära omgestaltningen av landet bakom fronten, emedan vi inte anser oss som enkla soldater i en färg-, lukt- och smaklös armé utan som revolutionens frontkämpar.”

Men hur skall man få soldaterna till att lämna fronten och gå till de värsta ytterligheter?

”Vi kan inte längre tåla, att milismännen på Aragonfronten blir illa behandlade och dåligt förplägade, under det att man bakom fronten lever i djurisk tygellöshet. Om inte Valencia ger oss pengar till vårt livsuppehälle, är vi beredda till att mitt på gatan slita kläderna av bourgeoisin och plundra den.”

I denna provokationsatmosfär och efter dessa förberedelser började upproret, och från första början underblåser trotskisterna detsamma.

Hela den reaktionära och fascistiska världspressen talade i dessa dagar om ”kaos” i Katalonien, om folkets uppror mot ”sovjetdiktaturen”, om ”Valenciaregeringens sammanbrott” och om ”Kataloniens oavhängighet”.

Samtidigt upprepade rebellernas radiostationer i Salamanca och Saragossa oupphörligt, dag och natt anvisningar i likhet med följande, som lyder precis likadant som POUM:s:

”Håll ut med vapen i hand.” ”Sluta inte upp med att kämpa”, ”Förener er med era bröder vid fronten”, ”Bilda er egen regering”.

Vidare vet man, att fienden då avbröt sin verksamhet på Aragonfronten, och att han höll flygmaskiner i beredskap för att understödja rebellerna.

I dessa dagar ville Londonkommittén i samförstånd med de fascistiska makterna landsätta trupper i Katalonien och på andra punkter vid Medelhavskusten — under förevändning att ”återställa ordningen”.

Man visste detta, regeringen hade också kännedom därom, och det var allmänt bekant, men vi skall i detta sammanhang återge en hemlig information:

”Enligt meddelanden från officiella och halvofficiella källor har vi kunnat bevisa, att Gestapo- och OVRA-agenter deltagit i de senaste händelserna i Katalonien. Gestapo- och OVRA-agenterna vid legationerna har ständigt hållit de officiella tyska och italienska myndigheterna underrättade om händelsernas gång i Katalonien. Man har kunnat bevisa, att direkt förbindelse existerat mellan de i Freiburg (Schweiz) boende Gestapo-, OVRA- och Francoagenterna och de katalanska trotskisterna och fascisterna. Man vet, att stickvapen och maskingevär ständigt smugglats över den katalanska gränsen till Spanien, att trafiken fortfarande fortgår, och att värdeföremål utföres från Katalonien, vilka man överlämnar till de i utlandet boende spanska fascisterna till betalning av de sända vapnen. Man vet, att det var de fascistiska agenternas avsikt att göra det mesta möjliga för att upproret i Katalonien skulle vara några dagar och därigenom skulle ge den internationella kontrollkommissionen tillfälle att intervensera. Man vet, att de tyska och italienska delegaterna i kontrollkommissionen redan har talat med lord Plymouth om nödvändigheten av att landsätta trupper i Katalonien och på några andra punkter av Medelhavskusten för att i händelse av ett varaktigt uppror återställa ordningen. Den snabba likvideringen av det katalanska upproret tycktes vara ett svårt bakslag för de fascistiska centralerna. Man vet, att en av Gestapoagenterna förklarade, att det, att man anförtrodde organiseringen av stridskrafterna på Aragonfronten åt general *Pozas*, betydde ett svårt slag mot fortsättandet av sabotagearbetet bakom fronten, då man numera måste använda andra medel för att förse de okontrollerbara grupperna med vapen. Han förklarade sig också besviken, emedan man trots det på detta område utförda arbetet inte hade varit i stånd att spränga Aragonfronten, och man gav de agenter, som från utlandet sänts in i extremisternas led, skulden härför, emedan de inte hade förmått att förvärva sig alla militära ledares förtroende på Aragonfronten.”

Polisen i Madrid lyckades i april och maj avslöja en omfattande spionageorganisation och i samband med denna aktion företaga över 200 häktningar.

Bland de personer, som denna spionageorganisation hade till sitt förfogande fanns det element, som var verksamma i generalstaben och i enheterna på centralfronten. Det hade lyckats dem att utvidga sitt förbindelsenät till Republikanska nationalgardet, arméns sjukvård, krigsministeriets informationstjänst, till dem som fått i uppdrag att organisera luftvärnet, i marin- och luftfartsministeriet, till Röda korset osv.

De arbetade på olika sätt. De strävade efter att till fienden överlämna hemliga meddelanden av militär karaktär t. ex. operationsplaner, batteriställningar osv.

Polisens efterforskningar bevisade följande:

”...Denna organisation bedrev inte blott spioneri för fiendens räkning, utan den förberedde också till ett gynnsamt ögonblick ett väpnat uppror, varvid den stödde sig på en aktionsgrupp och på de glänsande förbindelserna med extremistiska grupper liksom till POUM.”

Här ser vi alltså tydligt ursprunget till majupproret i Katalonien och till POUM:s hela splittringskampanj. Förstår man nu, vilka som var detta förbrytarbands ledare?

De dokument, som man fann hos de i Madrid häktade fascisterna, innehöll ännu mer konkreta uppgifter därom:

”Den fara, som en sådan spionageorganisation innebar, och de möjligheter, som den hade genom sin utbredning, kan värdesättas av följande meddelande till ”generalissimus” Franco. Detta meddelande fanns på baksidan av en karta över Madrid, som var ritad på millimeterpapper för att användas vid förmedlingen av uppgifter om bestämda mål. På baksidan av denna plan kunde man läsa följande med osynligt bläck i chifferskrift skrivna satser (som dechiffrerades av generalstabens tekniska personal): ‘Till generalissimus personligen: Vi kan f. n. glädja oss åt sådana förhållanden, att vi kan meddela Er allt, som vi vet om de röda truppernas ställningar och rörelser. De senaste meddelanden, som översändes av oss genom vår sändare visade en betydlig förbättring av vår informationstjänst.’”

Folket i Madrid förstod nu tack vare dessa polisens avslöjanden de tyska och italienska kanonernas stora effektivitet! Medelst denna millimeterkarta och meddelandena genom en hemlig radiosändare kunde fascisterna med största noggrannhet koncentrera sin artillerield mot de punkter, som dessa trotskistiska spioner hade utpekats för dem.

Polisundersökningarna visar vidare, i vilken grad organiseringen av ett väpnat uppror i Madrid utgjorde en allvarlig fara:

”Organiseringen av stridskrafter för en rörelse bakom fronten försiggår emellertid med en viss långsamhet. I alla fall räknar vi med 400 personer, som är beredda att gripa in. Dessa är väl beväpnade och befinner sig under gynnsamma förhållanden på fronterna vid Madrid. Inträngandet av vårt folk i extremisternas, anarkisternas och POUM:s led fortsattes med framgång. Vi saknar en god propagandaledare, som — för att kunna handla med största säkerhet — måste utföra detta arbete oberoende av oss. (Här följer den på chiffer skrivna delen). För att utföra den order, som jag fick av Er, begav jag mig själv till ett möte med POUM-ledaren N. i Barcelona. Jag meddelar Er alla hans uppgifter. Förbindelsen mellan Er och honom var inte i ordning, emedan sändarapparaten hade störts; apparaten började emellertid åter fungera, under det jag befann mig där. Antagligen har Ni redan fått svaret på huvudfrågan. N. begär uttryckligt av Er och de utländska vännerna, att jag, och uteslutande jag, skall vara den ende, som är bestämd till att upprätthålla kontakten med honom. Han lovade mig, att han skulle skicka nytt folk till Madrid för att aktivisera POUM:s arbete. Genom dessa förstärkningar kommer POUM att liksom i Barcelona bli ett effektivt och starkt stöd för vår rörelse.”

Detta är ett otvetydigt bevis för POUM:s förbindelse med Franco. Vem är nu denna ”N.”, som nämnes här?

Det är Andres NIN själv, bandets anförare. Därför häktades han, och processen mot honom

inleddes.

Och Nins försvinnande — eller rättare sagt hans ”enlevering” av fascistiska agenter — är ytterligare ett bevis för hans skuld. Fascisterna ville på detta sätt förhindra, att de spanska myndigheterna fick nya och ännu rikligare bevis för dessa förbrytelser.

Men inom POUM var det inte enbart Nin, som arbetade för Francos räkning. Hela POUM står, efter det att man för arbetarna avslöjat dessa spioner och förrädare, i fascismens tjänst.

I det illegala numret av ”Batalla” för den 19 juli heter det i en artikel under rubriken ”Den kontrarevolutionära karaktären i undertryckandet av POUM”:

”Om man antager, att de anklagelser, som rests mot våra ledare för spioneri och samarbete med Franco, skulle kunna vara motiverade, så skulle det vara naturligtast att inför allmänheten företa den mest exemplariska och snabba bestraffning av förbrytarna men ingalunda någon bestraffning av hela organisationen.”

Ingen ärlig människa, ingen uppriktig revolutionär, ingen antifascistisk kämpe — likgiltigt vilken ideologi han representerar, likgiltigt vilka fel han begått utan att vara oärlig — kommer någonsin att kunna antaga denna hypotes. Varför accepterar POUM-elementen denna hypotes? Emedan de inför de förkrossande bevisen på sin skuld inte vill, att den skall falla på hela deras organisation, och därför uppoffrar de den ene eller andre av banditerna, för att bandet skall kunna fortsätta sitt brottsliga arbete.

Men det är bara kända tricks. Även i Sovjetunionen förklarade varenda avslöjad trotskistgrupp, att den ensam var ansvarig och inte hade förbindelse med någon annan. På så sätt försökte de förhindra, att man ryckte upp hela organisationen med rötterna, och göra det möjligt för dem, som fick behålla friheten, att kunna fortsätta sitt sabotage.

På sista tiden har folkpolisen i Barcelona lyckats oskadliggöra en ytterligt farlig spionageorganisation av militär karaktär, vars viktigaste agenter var POUM-element, som stod i direkt förbindelse med Francos generalstab. De hade trängt in i folkarméns olika vapenslag och förberett attentat mot en av republikens ministrar och mot några förtjänstfulla militära ledare samt fortsatt att bedriva allvarligt sabotage och skadegörelse.

Högste polischefen i Barcelona lämnade den 23 oktober 1937 journalisterna bl. a. följande meddelanden:

”Vid husundersökningen hos R., en av organisationens främsta medlemmar, upptäcktes mellan ett par madrasser ytterligt viktiga dokument, som bevisar, att en av de bästa cellerna i denna spionageorganisation bestod av en talrik och mycket välorganiserad grupp av spioner, som var medlemmar av POUM.

Denna grupp bar som kännetecken bokstaven C, och varje enskild agent i detta POUM:s spionagenät betecknades med denna bokstav och ett nummer.

I den bokhandel, som äges av R:s fader, fann man vid en husundersökning den 18 september ett brev, genom vilket Francos generalstab instruerades på följande sätt:

1. Den av agenten C 16 ledda gruppen lyckades den 26 -augusti göra tre kanoner vid division N och fyra vid division M obrukbara och just i ett för operationerna avgörande ögonblick.
2. Sprängningen av broarna över Ebro förberedes.
3. Man stoppade en militär träng med noggrant preciserad vapenladdning.
4. Uppgifter om artilleriet på Aragonfronten.
5. Man utnyttjade de nya formerna för livsmedelsförsörjningen till att upphetsa befolkningen till protestdemonstrationer.
6. Man fortsätter att förbereda attentat mot framträdande ledare i folkarmén.
7. Likaledes fortsätter man förberedelserna till ett attentat mot en av republikens ministrar på så

sätt, att man tänker ta tillfället i akt, när han i bil passerar en viss plats i omgivningarna.

För detta ändamål avdelades två bilar med män beväpnade med handgranater för att följa efter ministrarnas bil. Organiseringen av mordet på ministrarna anfördes åt två terrorister, och just två POUM-medlemmar, som betecknas C 18 och C 23.

Brevet åtföljdes av en skiss över en POUM-verkstad, där bomber tillverkades.

De vid fronten företagna undersökningarna bekräftade noggrannheten i de lämnade meddelandena.

Ledningen för POUM:s spionageorganisation beklagar sig i brevet över, att de inte kan använda hela nätet av agenter, emedan den fullständiga listan över de förtrogna bland POUM-medlemmarna blott var känd av de mest framträdande ledarna, som nu sitter fängslade i Valencia, där de väntar på processen mot sig...”

Det är ytterligare bevis, som avslöjar POUM-elementens delaktighet i den av Franco inspirerade spionage- och provokationsorganisationen. Detta är klara bevis för, att dessa terrorband inte blott traktade efter kommunisternas liv utan även hade för avsikt att mörda hela arbetarrörelsens och det spanska folkets mest framstående ledare. Prieto, medlem av Socialistiska partiet, utvaldes till offer av dessa mördare, emedan han var minister för landets försvar.

POUM:s provokatörer handlade inte blott i Francos tjänst och under hans ledning. Det finns ett annat viktigt bevis, — ett brev som hittades i POUM:s egna lokaler, ett direkt brev från de tyska Gestapoagenterna till Andres Nin personligen:

”Bayonne den 12 juli 1937. Till POUM:s exekutivkommitté. Jag bekräftar mina tidigare meddelanden. I gruppen i Basses-Pyrénées, som vi redan talat om, har det uppkommit meningsskiljaktigheter, som är till nytta för oss, emedan de, om vi ägnar dem uppmärksamhet, är en utgångspunkt för skapandet av en grupp för vårt parti. De bästa i denna grupp, bland dem Walter, Bobinot etc., som har ett avgörande inflytande, har kommit i konflikt med gruppen i Saint Jean de Luz, ty de vägrar att ställa folk till förfogande för en ev. resa, om de inte får bestämda instruktioner från CNT. Man måste skaffa sig en fullmakt av CNT, även om folket i Bayonne ämnar företaga sig något, som de väntar sig ett gott resultat av:”

Det finns i detta dokument ett verkligt intressant uttalande:

”Man måste skicka oss tillräckligt med pengar och material från Barcelona för att kunna göra partiets ställningstagande känt, sedan kommer vi att arbeta säkert och oförtrutet för att härda en grupp, som är beredd till allt. 'Generalissimus' Francos hustru befinner sig i Frankrike. Kommer Ni ihåg, vad som sades i en tidigare rapport om möjligheterna att uppehålla sig i Barcelona? Och vilka möjligheter kommer det att öppna för oss beträffande det, som Bonet sade i fråga om 'Quim': 'Jag håller framför allt fast vid nödvändigheten av att understödja denna grupp materiellt och ideologiskt, då denna grupp kan vara oss till mycket stor nytta, men för den skull måste ni laga så att Walter reser till Barcelona'. Kamrat C har fått förbindelse i Perpignan. Där, jag beger mig i dag är det svårt att få konkreta nyheter. Jag behöver ett telegrafiskt svar, i vilket ni måste bekräfta allt detta, och i vilket ni ger mig besked, om ni kommer att utföra det ... Salud och POUM. — Tecknar IMA.”

POUM har direkta förbindelser med byrån i Saint Jaen de Luz. Vad är då denna byrå? Som alla vet, en agentur åt Gestapo, Francos spionagecentrum i Frankrike. Och de personer, som omnämnes i brevet, är tyska spioner.

Det är för myndigheterna kända dokument. Alla dessa bevis är av senare datum. Kan man därav sluta sig till, att de spanska trotskisternas förbindelser med republikens fiender daterar sig från i dag?

Ingalunda. Liksom deras påve, kanaljen Trotskij, har de spanska trotskisterna upprätthållit förbindelser med fascisterna i flera år.

I ett nyligen funnet brev från advokaten Enrique de Angulo till Gil nobles när denna var krigsminister, heter det:

”Käre vän! En vän från Barcelona, advokaten José Maria *Palles*, som på grund av sitt yrke och sina intressen ofta reser till utlandet, där han upprätthåller viktiga förbindelser med den internationella världen, låter mig veta, att han har för avsikt att ingå en överenskommelse med de vitgardistiska och trotskistiska organisationerna i Paris, vilken kommer att ge honom möjlighet att hålla sig underrättad om kommunisternas manipulationer beträffande Spanien...”

Trotskyismen är en internationell spionageorganisation. Vilka var dess agenter i Spanien? Nin, Andrade och Gorkin, som — vilket alla visste — öppet upprätthöll förbindelser med sina franska medbrottslingar.

För att bättre kunna utföra sitt skadliga arbete och emedan det motsvarar fascismens intresse, utnyttjar de trotskistiska ledarna de från det anarkosyndikalistiska lägret kommande ledarna och försöker värva CNT.

Den 2 maj, dagen före ”kuppen” i Katalonien, skrev ”Batalla”:

”Vi är eniga med en av de anarkistiska grupperna, som i dag står i kamp med de regeringstrognas ledarna i CNT, och som lät publicera följande paroller: 'All makt åt den arbetande klassen. All ekonomisk makt åt fackföreningarna'.”

Den grupp, som man här syftar på, är ”*Duruttis vänner*”, som deltog aktivt i majupproret i Katalonien och hade många provokatörer och fascistiska agenter i sina led. CNT själv tog senare energiskt avstånd från denna grupp.

Så länge de trotskistiska elementen bedrev sitt skumma spel också bland ungdomen, kunde man inte åstadkomma enhet, och den hjältemodiga och självupppoffrande ungdomens mentalitet började förvirras på ett farligt sätt. Det var tillräckligt, att man uteslöt de trotskistiska elementen och energiskt bekämpade de trotskistiska idéerna, så utvecklade sig också enheten i vidsträckt form. Samtidigt uppnådde man därmed en verkligt riktig ideologi, som snabbt slog igenom. Redan i dag förbereder sig den nya ungdomsorganisationen effektivt till de nuvarande striderna och framtidens stora uppgifter.

Och så länge den Anarkistiska ungdomsorganisationen inte kunde dra sig undan det trotskistiska inflytandet, kunde inte heller Ungdomens landsallians komma tillstånd, vilken för Spaniens folk är ett av de bästa vapnen för besegrandet av fascismen. Efter allt detta är det klart, att kampen för enheten måste ledsagas av en obönhörlig kamp mot trotskismen. Ty utan denna kamp kommer enheten ständigt att sväva i fara.

Det spanska folkets sundaste, hjältemodigaste och drivande krafter finner vi i ungdomens led. Den fascistiska falangen tillintetgöres av ungdomens tiotusentals bajonetter. Fascismen måste därför försöka splittra ungdomens led, och den försökte det också. Lyckligtvis upptäckte man dessa fascistiska manipulationer, och ungdomens enhet är i Spanien ett viktigt faktum, som utgör en seger. En av ungdomens ledare, den Förenade socialistiska ungdomens sekreterare, Santiago *Carillo*, avslöjade nyligen för folket en ny förbrytelse av trotskisterna.

”Den spanska ungdomen”, sade han, ”betecknar trotskisterna som huvudprovokatörerna till bakslagen och genombrottet på Aragonfronten.”

Spanien befinner sig i de hårdaste och mest avgörande etapperna av sin kamp. I dessa etapper gäller det slutligen landets framtid. De fascistiska asgamarna har för avsikt att mellan sig dela upp Spanien, detta rika och vackra land.

Men för att förhindra detta måste man i dag i Spanien vara förvissad om, att det inte bedrivs spioneri i landet, att man inte i ett svårt ögonblick förbereder förräderi, att det inte finns några mördare i ryggen.

Men denna visshet kan man inte få, om man inte lär sig, hur man obönhörligt slår ned trotskismen, denna fascisternas viktigaste drivkraft till uppror, attentat och förräderi. Det gäller att slå ned samma trotskism, som i Sovjetunionen bedrev förräderi i samförstånd med den tyska och japanska fascismen för att hjälpa Japan och Tredje riket att förslava och dela

upp socialismens härliga fosterland, som mördade många av sovjetfolkets bästa män t. ex. *Kirov, Kujbysjev* och den store författaren *Maxim Gorkij*, som med sitt brottsliga sabotage ständigt tillintetgjorde liv och rikedomar, som tillhörde arbetarna och bönderna i världens lyckligaste och verkligt fria land. Det är samma trotskism, som man i Spanien har sett utföra spionage för Francos och den tyska och italienska fascismens räkning, provocera brottsliga myterier — sådana som det i Katalonien, som riktade sig mot det spanska folket och som sattes i gång i ett av de svåraste ögonblicken. Det är samma trotskism, som man såg ge Francos kanoner noggranna målangivningar för att träffsäkert kunna mörda hundratals antifascistiska hjältar i Madrid, det är den trotskism, som man såg organisera attentat mot proletariatets och de spanska antifascisternas ledare, som arbetar på det spanska folkets nederlag, för att de fascistiska förbrytarna — tyskar och italienare — skall kunna dela upp den spanska jorden, för att de spanska folkmassorna skall utlämnas till det värsta slaveri och det svartaste barbari.

De spanska massornas hela verksamhet koncentrerar sig mot denna klick av skrupelfria och samvetslösa banditer och förbrytare, som är likvärdiga med de öppna fascisterna, så att de inte kan hämta mod i en enda liten vrå i landet, så att de överallt, var man träffar dem, må dömas efter folkrättsvisans obevekliga lagar.

Kvinnans roll i kampen för Spaniens oavhängighet och frihet.

Av Emilia Elias.

Bland alla dem, som ställt in sig i ledet i den kamp, som Spaniens folk just nu för mot fascismen, befinner sig också kvinnorna. Ända från första början av detta krig för Spaniens oavhängighet och frihet har de uppoffrande ställt sig till förfogande för folkets sak.

När republiken utropades 1931 och en massrörelse kom i gång, vilken hade som mål att fullständigt krossa en neslig och tyrannisk regim, greps också kvinnorna av detta folkmassornas uppvaknande och bidrog därigenom i ej ringa grad till att rycka en del skikt ur deras likgiltighet. Och när republiken i sitt strävande efter rättvisa uppfyllde en del av kvinnornas krav: aktiv och passiv rösträtt, samma rätt för äkta och oäkta barn o. s. v. kände sig dessa kvinnor styrkta och gynnade av den offentliga makten.

När så år 1934 kom med sin tragiska följd av orättvisor, kämpade därför kvinnorna tappert mot reaktionen. Kvinnorna utgjorde ett viktigt element under hjältedagarna vid oktoberupproret; på gatan, i fackföreningarna, i partierna arbetade de med iver och tillförsikt för att slå ned den barbariska reaktionen, som på gatorna i Asturien sköt ned de kvinnor, som försvarade sin och sina barns rätt till ett liv i frihet och rättvisa. Symbolen för denna hjältemodiga kamp är Aida Lafuente, den hjältemodiga flickan från Asturien, som stupade i oktober 1934 på sin post i kampen och för evigt kommer att leva kvar i kvinnornas minne.

I augusti samma år hölls i Madrid de antifascistiska kvinnornas första landskonferens, på vilken de förkunnade öppet motstånd mot tyranniet, och något senare i samma månad organiserade kvinnorna det stora kvinnomötet, som under Pasionarias ordförandeskap hade till syfte att protestera mot ministären Sampers förordning om mobilisering av reservisterna.

1936 erbjöd de utskrivna valen, som den 16 februari skulle leda till folkfrontens seger, kvinnorna ny anledning till kamp och arbete. De förstod att utnyttja dem, och valpropagandan lämnade nya bevis för deras ansvarskänsla och politiska mognad. Allmänna möten, konferenser, sammanträden och ett väldigt agitations- och propaganda arbete organiserades med hjälp av kvinnornas vaksamma ingripande, vilka dels som en del av väljarmassorna, dels som spontana beskyddarinnor av, att det gick ärligt till vid röstningen, värnade den stora massan mot de brottsligheter, som reaktionen tillgrep för att förhindra folkfrontens seger.

Den 18 juli fullbordade med sitt tragiska upprop kvinnornas utveckling och bestämde helt och

hållet deras handlingar i de revolutionära striderna. Precis som förr hade Spaniens kvinnor Pasionarias eggande exempel för ögonen. Hon fann i varje ögonblick den nödvändiga parollen och den nödvändiga handlingen. Och inför fascisternas uppror och interventionstruppernas framstöt utslungade hon mot fienden den utmaning, som spreds vidare genom radion. Redan innan 24 timmar förflutit efter upprorets utbrott hörde hela världen hennes ”No pasarán!”, som sedan dess varit de spanska antifascisternas stridsrop. Och kvinnorna tillsammans med hela folket gjorde detta rop till sitt eget och arbetar på att förverkliga det. Och från första stund kämpade de; från första stund kunde man höra deras röster, som krävde att få delta i krigets uppgifter för att på så sätt också kunna ha del i segern.

Kvinnornas ansträngningar har tagit alla möjliga verksamhetsformer. De har skapat verkstäder, i vilka de arbetar; de har skapat barnhem för att rädda barnen undan fasan i de städer, som på ett så barbariskt sätt bombarderas av de fascistiska flygmaskinerna; de hjälper till vid fronterna; de arbetar på lasaretten som sjuksystrar och för socialvården; de hjälpte till under de hårda dagarna vid belägringen av Madrid, så att staden fick tillräckligt med proviant; de fanns i milisen, de arbetade vid fronterna i bildningens tjänst, och slutligen utförde de ett arbete, som bevisar deras politiska duglighet och mognad i fackliga frågor, i det de direkt deltog i partiernas och fackföreningarnas ledning.

Dessutom utförde kvinnorna ett aktivt agitations- och propagandarbete och har i de städer bakom fronten, vilka var mindre utsatta för krigets härjningar, höjt moralen och gjort människorna medvetna om nödvändigheten av att leva efter kampens krav.

Man skulle gärna vilja nämna namnen på många kvinnor och påvisa deras verksamhet, men det finns så många, så oändligt många kvinnor, vars namn vi aldrig kommer att få reda på och detta på grund av den anspråkslöshet, som är utmärkande för det arbete, som de utför i tysthet. De hjälper aktivt till vid evakueringen av flyktingar. De har deltagit i arbete med att föra bort kvinnor och barn från Madrid, Malaga, Almeria och andra städer, som angripits av fascisterna, till andra städer, som ligger längre bort från fronterna, de har ställt sina bostäder, sina tjänster och sin medverkan till förfogande för att underlätta flyktingarnas liv, de har gjort vad de kunnat för att underlätta denna uppgift.

De har hjälpt kvinnorna och barnen och hjälper dem fortfarande i kindergården och barnhem, där de bor tillsammans med barnen och sköter dem med iver och hängivenhet, och allt detta med den verkliga moderskärleken. I denna verksamhet finns det framstående lärarinnor, som före den 18 juli frivilligt dragit sig tillbaka från yrket, men som i dag åter ställt in sig i ledet och tagit upp sitt yrke igen för att förestå hemmen för de evakuerade barnen, i vilka livet vanligen inte är lätt, oaktat det är en tillfredsställelse att kunna uppfylla en plikt, som kriget ålagt.

När på de antifascistiska kvinnornas andra landskonferens, som ägde rum i Valencia i oktober 1937, arbeterskornas, bondkvinnornas och de intellektuella kvinnornas röst höjdes, bekräftades det att det inte finns någon särskild verksamhet, som kvinnorna inte deltagit i. På denna konferens talade kvinnor från Cordoba, Guadalajara, Cuenca och Valencia. Nästan alla kom de från platser, som låg alldeles i närheten av eldlinjen. Av dem fick man veta, hur olivskörden, hur skörden i många små byar i allmänhet hade räddats genom ett Ansträngande arbete av kvinnorna, då dessa byar redan var utan män, som alla vistades vid fronten. En bondkvinna från Cordoba sade full av hänförelse:

”Några få kilometer från fronten har vi räddat olivskörden, emedan vi visste, att vi med varje frukt, som vi samlade in, hade vunnit ett slag mot fienden.”

Från en del verkstäder i Madrid rapporterades, hur stormbrigadarbeterskorna förmått stegra produktionen från 5 till 18 par byxor om dagen och hur en del av arbeterskorna vid intendenturens verkstad ”Pasionaria” liksom Maria Martinez Carton lyckats tillverka 25 vapenrockar per vecka.

I krigsindustrin utför kvinnorna likaledes ett avsevärt arbete, som bevisar, hur i hög grad berättigat kvinnomassornas krav på att hastigt och fullständigt indragas i arbetet är. Ty dessa kvinnor, i dag framstående arbeterskor, har inte alltid haft sin verksamhet förlagd till fabriker. Många av dem levde som utsugna i borgerliga kretsar; andra hade inte någon känsla av att de erhöll hjälp och understöd i sina mest trängande behov, och alla led de under det förtryck och den okunnighet, i vilken reaktionen i århundraden hållit kvinnan i Spanien. Därför är deras gärningar så mycket märkligare.

Dessa påståenden bekräftas av sådana fall som Maria Acons, svarverska i fabriken Ferrobellum, ledare för sin arbetsavdelning, som var barnjungfru ända till den 18 juli, och Margarita Sanchez från fabriken Moreno i Madrid, som efter knappt två veckors arbete lyckades öka produktionen med 100 procent. Jämt och ständigt hör man talas om kvinnor, som ställer samma uppgift för sig och förstår att få sina arbetskamrater att inse nödvändigheten av att fördubbla sina ansträngningar för att stegra produktionen. Detta är naturligtvis inte något faktum, som är ett tillfälligt resultat eller helt enkelt kan förklaras genom tävlingen i arbetet, utan det motsvarar uppfattningen av det genom kriget ställda politiska problemet, som kvinnorna förstod: Produktionens hjältar har lika stor del i slutsegern som hjältarna vid fronten.

För att komma till denna mognad i fråga om medborgerligt medvetande, har kvinnorna inte arbetat ensamma. Tvärt om, de kände sig understödda och styrka genom Kommunistiska partiets och dess ledares glödande iver, vilka ständigt sporrade och ledde dem på den väg, som de har att gå. Inte en enda kvinna har glömt och underlåtit att dra nytta av de ord, som José Diaz yttrade på centralkommitténs utvidgade plenum:

”Det är nödvändigt, att kommunisterna förstärker och utvidgar arbetet bland kvinnorna. Det gäller att befästa de antifascistiska kvinnornas organisation, som redan existerar; men det räcker inte. Det är nödvändigt att mobilisera alla Spaniens kvinnor för fosterlandets och den nationella oavhängighetens försvar; det är nödvändigt, att skapa en det nya Spaniens kvinnorörelse, i vars led alla de kvinnor ställer in sig, som bidrager till att tillintetgöra fascismen och, om det är nödvändigt, är villiga att uppoffra sig, för att deras barn skall kunna leva i ett bildat, välmående och lyckligt Spanien; det gäller att förstärka vårt arbete beträffande kvinnorna, ty om vi tar hänsyn till den väldiga kamplust och den oerhörda uppoffring, som vårt folks hjältemodiga kvinnor ger bevis på, så måste vi erkänna, att det antal kvinnor, som tillhör vårt parti inte är så stort, som det måste och kan vara.”

Med denna glödande iver, med denna sporre, med Pasionaria som underbar förebild skall Spaniens kvinnor förstå att fortsätta framåt och därvid hjälpa till med hela sin dåkraft och verksamhet, och om det skulle vara nödvändigt, med sitt liv för att slå ned den barbariska fascismen och vinna segern åt Spaniens demokrati och oavhängighet.

Kataloniens förenade socialistiska parti.

Av J. Comorera, Kataloniens förenade socialistiska partis generalsekreterare.

Kataloniens förenade socialistiska parti är ett barn av vår demokratiska revolution i Spanien, ett barn av vårt folks kamp mot de landsförrädiska generalerna, ett barn av Spaniens oavhängighetskrig.

Några dagar efter de reaktionära krafternas uppror, omedelbart efter det militärfascisternas uppror i Barcelona och de andra orterna i Katalonien hade slagits ned av folket, uppstod — det var den 24 juli 1936 — genom sammanslagning mellan de fyra i Katalonien hittills existerande arbetarpartierna Kataloniens förenade socialistiska parti (PSUC).

Förhållandet mellan de fyra partier, som slöt sig samman här nämligen Kataloniens KP, Kataloniens socialistiska union, Katalanska federationen av Spaniens socialistiska arbetarparti

och Katalanska proletära partiet, hade redan långt före det fascistiska upproret varit synnerligen hjärtligt. Dessutom fanns det redan en förbindelsekommitté mellan de fyra partierna. Två av dessa partier, Kataloniens socialistiska union och Katalanska proletära partiet, tillhörde inte någon internationell organisation, under det att Katalanska federationen av Spaniens socialistiska arbetarparti genom sin centralorganisation var ansluten till Socialistiska arbetarinternationalen och Kataloniens KP genom Spaniens KP tillhörde Kommunistiska internationalen.

Trots olikheten i fråga om internationella förbindelser var de fyra partierna redan före det militärfascistiska upproret fullständigt överens om besluten på Kommunistiska internationalens 7:de världskongress och särskilt rådde fullständig enhet beträffande kamrat Dimitrovs grundläggande referat. De enades genom övertygelsen om den oundvikliga nödvändigheten av proletär enhet och en stark folkfront för att göra front mot fascismens med varje dag allt mer aggressiva och utmanande hållning, då fascismens dunkla verksamhet dagligen gjorde sig alltmer kännbar. De enades vidare av den fasta viljan att utan förbehåll försvara Sovjetunionen, världsproletariatets fosterland. De enades vidare genom övertygelsen om, att vägen kunde spärras för fascismen blott på det sätt, som den ärorika Kommunistiska internationalen visade, genom att skapa ett proletärt massparti, ett revolutionärt marxistiskt-leninistiskt parti, och att proletariatets och Kataloniens och hela Spaniens folk härigenom senare skulle kunna befrias fullständigt.

Det man var överens om och önskade före upproret måste omedelbart bli verklighet i den nya situationen. Det var det historiska ögonblickets kategoriska krav. Därför blev sammanslagningen mellan de fyra partierna verklighet knappt en vecka efter det militärfascistiska upprorets utbrott. Det skedde utan långa underhandlingar, utan köpsläende och t. o. m. utan högtidliga möten och kongresser. Det skedde, emedan det låg i proletariatets, folkets, folkrevolutionens och oavhängighetskrigets intresse. Enheten förverkligades utan formaliteter men fullständigt fritt och under fullständig överenskommelse mellan alla, precis som partiets hela fortsatta verksamhet var inriktad på att systematiskt befästa denna enhet på grundval av en klar politisk linje.

De fyra partierna beslutade att helt antaga Kommunistiska internationalens program och statuter och ansluta sig till densamma genom Spaniens Kommunistiska parti. Anslutningen till Kommunistiska internationalen genom Spaniens KP var utmärkande för den fasta viljan hos enhetens förkämpar liksom deras djupa förståelse för nödvändigheten av en intim förbindelse med landets mest konsekventa revolutionära kraft; den var uttryck för och medel till det katalanska proletariatets och folkets enhet med Spaniens proletariat och folk.

De fyra i PSUC sammanslutna partierna hade vid tiden för sammanslagningen sammanlagt omkring 6,000 aktiva medlemmar. Ett och ett halvt år efter sitt bildande har PSUC över 60,000 aktiva medlemmar och utövar ett avgörande inflytande i Kataloniens UGT, som f. n. omfattar mer än 500,000 arbetare. Det övervägande flertalet av PSUC:s medlemmar är katalaner. Många av dem har kommit till partiet från den nationella rörelsen, ty de hade genom kampen och sina erfarenheter blivit övertygade om, att blott inom och under ledning av ett marxistiskt-leninistiskt revolutionärt parti skulle det katalanska folkets nationella mål och arbetarklassens längtan efter frihet och social rättvisa samtidigt kunna uppnås. Industrierbetarna är i absolut majoritet inom PSUC (ungefär 62 procent) och bönderna är en stark minoritet (ungefär 20 procent), löntagare som tjänstemän, handelsanställda, lärare etc. utgör omkring 16 procent.

Då PSUC redan under de första krigsmånaderna förstod, att alla landets krafter inte kunde mobiliseras för kampen mot fascismen utan en antifascistisk ordning bakom fronten och utan en verklig regering ställde det sig beslutsamt i spetsen för kampen mot de s. k. ”okontrollerbara elementen”, som hämmade organiseringen av landets krafter för kriget och genom sin olyckliga hållning hotade krig och revolution, varigenom de hjälpte Franco och

hans herrar Hitler och Mussolini. PSUC var också det första partiet, som omorganiserade sina miliskolonner -- och i första hand kolonnen "Karl Marx" — till reguljära divisioner och ställde dem till den republikanska regeringens förfogande.

Utgående från den uppfattningen att kampen mot fascismen och mot inkräktarna inte blott angår proletariatet utan hela folket och alla antifascister, motsatte sig PSUC avgjort varje tendens till exploatering av medelklassen och tvångskollektivisering av bönderna. Samtidigt med att det försvarade de revolutionära landvinningarna försvarade det också bönderna och småborgarna och ansträngde sig att organisera dessa skikt under proletariatets ledning.

Som barn av enheten var och är partiet en förkämpe för arbetarklassens enhet, för enhet mellan alla antifascister inom en fast sammansvetsad folkfront. Den första förbindelsekommittén mellan Kataloniens proletära krafter (PSUC, UGT, CNT, FAI) med ett program avseende praktiska åtgärder tillsattes på ett jättemöte i Barcelona den 26 oktober 1936. Partiet hade inte — huvudsakligen på grund av att det var så nytt — kunnat övervinna alla svårigheter och allt motstånd, som hindrade befästheten av den proletära enheten, och det lyckades inte att genom en fast och ihärdig politik utvidga denna enhet till utkristallisering av en riktig och stark folkfront.

Partiet förstod först något sent nödvändigheten av att obarmhärtigt bekämpa den i Katalonien genom POUM representerade trotskismen. Det förklarar också hur det var möjligt för POUM att i flera månader från ansvariga officiella instanser legalt bedriva sitt splittrings-, provokations- och spiongearbete, som slutligen kulminerade i det blodiga kuppörsöket i maj 1937 i Barcelona, samtidigt som Hitler och Mussolini skärpte sin offensiv mot den baskiska provinsen.

En av partiets stora förtjänster är, att det ända sedan oavhängighetskrigets början med största eftertryck understrukit den oundvikliga nödvändigheten av en intim förbindelse mellan Katalonien och den spanska republiken.

PSUC:s första partikongress (24 till 26 juli 1937) formulerade partiets inställning till den nationella frågan i en kristallklar paroll:

"Katalonien kan inte vara fritt, om fascismen segrar i Spanien. Spanien kan inte bli fritt utan Kataloniens hjälp."

Samtidigt uttalade partiet ånyo nödvändigheten av obarmhärtig kamp mot separatismen, detta fascismens direkta vapen.

Den av PSUC förda kampen för upprättandet av folkfronten i Katalonien har hittills inte lett till alla önskvärda resultat. Men partiet, som på detta område redan uppnått en del partiella framgångar, är fast beslutet att inte ge efter i denna kamp, förrän en folkfront, som omfattar alla antifascistiska krafter i Katalonien, blivit levande verklighet.

PSUC:s CK fastställde på sitt senaste plenum den 8 och 9 januari 1938 följande tre grundvillkor för slutsegern: arbetarklassens enhet, fullständigt förverkligande av folkfronten och intima förbindelser mellan Katalonien och den spanska republiken. Denna trefaldiga enhet är oundgängligen nödvändig för genomförandet av de trängande, brådskande uppgifterna, ty av den beror det, om republiken skall kunna vinna nya segrar på slagfälten. Av dessa huvuduppgifter gäller det f. n. framför allt att skapa en mäktig krigsindustri genom utveckling av metallindustrin, den kemiska industrin och textilindustrin, vilkas huvudbasis måste vara Katalonien, som har en framskriden arbetarklass och tekniskt väl utbildade arbetare.

PSUC inträdde i Kataloniens regering och övertog där följande ämbeten: ekonomi (industri, handel, samfärdsel, allmänna företag) arbete och allmänna arbeten.

Läget ställer PSUC inför väldiga uppgifter, vilkas bemästrande kräver ännu mycket större ansträngningar av partiet än hittills. Det har som det enda stora proletära partiet i Katalonien

stort ansvar gent emot massorna och hela folket. Det är huvudkraften för proletariatets enande, för aktionsenheten mellan UGT och CNT, för folkfrontens enhet, för Kataloniens enhet med den spanska republiken. Utan tvivel kommer PSUC att i det intimaste samarbete med Spanien KP visa sig värdigt det förtroende, som de arbetande massorna i Katalonien hyser till detsamma.

På väg mot proletariatets enhetsparti.

Av Pedro Checa.

Den mäktiga sammanslagingsprocessen mellan kommunister och socialister i Spanien började strax efter valen i november 1933, när högerpartiernas seger tvingade proletariatet att i spetsen för folkmassorna upptaga kampen mot reaktionen. Knappt hade denna reaktion kommit till makten, förrän den började en bred offensiv mot de politiska och ekonomiska landvinningar, som hade uppnåtts i väldiga strider under republikens två första år.

KP vände sig som den proletära enhetens konsekvente förkämpe vid upprepade tillfällen till Socialistiska partiets ledning, särskilt strax före oktoberstriderna 1934, och uppmanade den till enhetsaktion.

Först efter oktober, i perioden av blodigt undertryckande av den revolutionära rörelsen, utvecklade sig tanken på enhet mellan socialister och kommunister vidare i fabrikerna och på landsbygden. Kommunister och socialister, som gemensamt fick känna på förtrycket kämpade, då de ledde arbetet i hjälpkommittén för reaktionens offer, gemensamt mot detta förtryck och förberedde sig sålunda till nya strider.

Kommunistiska internationals 7:de världskongress med kamrat Dimitrovs historiska referat fick ett väldigt eko i Spanien, särskilt bland de socialistiska arbetarna, som nu kände längtan efter enhet ännu djupare och allt bättre förstod riktigheten av den kamp, som fördes av Spaniens KP för enheten.

Denna väldiga strömning för enheten, som har utvecklat sig allt sedan oktoberupproret slogs ned, fick 1935 en kraftig stöt framåt genom sammanslagningen mellan CGTU (Confederación General del Trabajo Unitaria, som leddes av KP) och UGT, den gamla landsorganisationen. Den blev i fortsättningen proletariatets största landsorganisation, då den stärktes genom de röda fackföreningarna och genom anslutning av talrika fristående fackföreningar. UGT blev det band, som förenade de båda partierna och tillät ett intimare samarbete liksom närmandet mellan KP:s och SP:s medlemmar i fackföreningarna.

Förhandlingarna mellan den kommunistiska och den socialistiska ungdomen, vilka starkast kände längtan efter enheten, ledde slutligen strax före det fascistiska juliupprorets utbrott till bildandet av Förenade socialistiska ungdomen.

Alla dessa faktorer men framför allt de med den tyska och italienska fascismen allierade landsförrädiska generalernas uppror har blivit den avgörande faktorn för närmandet mellan socialisterna och kommunisterna. Det var också det fascistiska upproret, som i första ögonblicket i Katalonien, där enhetsrörelsen utvecklade sig mäktigt ledde till att det Förenade socialistiska partiet hastigt bildades. Det var ytterligare en stor framgång för enheten, ytterligare ett viktigt steg på vägen till upprättandet av proletariatets enhetsparti.

Enheten mellan socialister och kommunister vinner i början av det spanska folkets kamp mot förrädarna och inkräktarna — särskilt efter det Largo Caballeros regering bildats — allt mer terräng samt växer och utvecklar sig utomordentligt. Båda partierna deltar i ansvaret för regeringen, båda bär de den största bördan för landets ledning. I skyttegravarna, fackföreningarna och fabrikerna i hela det republikanska Spanien diskuterar de om sitt nya och väldiga ansvar medvetna kommunisterna och socialisterna gemensamt, och i förening möter de alla de stora svårigheter, som uppstår ur landets läge.

Båda partierna arbetar hängivet på att förvandla den hjältemodiga milisen från krigets första tid till verkliga militära formationer under regeringens enhetliga överkommando. Förvandlingen av "Femte regementet", som räknade över 70,000 man, till enheter i den reguljära armén var det första och betydelsefullaste steget i denna riktning. Därmed visade KP vägen för alla de andra organisationerna och bevisade riktigheten av sin politiska värdering av läget, sin trohet till den antifascistiska enhetens politik; på så sätt skaffade det den dåvarande krigsministern Largo Caballero det för den slutliga segern effektivaste vapnet.

I stället för att i folkfrontsregeringen se ett uttryck för de anslutna partiernas och organisationernas kollektiva vilja och förena ansträngningarna till påskyndandet av segern, utnyttja varje ministers erfarenhet och stöd för lösning av de olika problemen, ta upp och främja ministrarnas initiativ förklarade sig Caballero godtyckligt vara den ende, som var ansvarig för hela regeringspolitiken. Och ve den minister, som krävde diskussion av krigsproblemet eller sysslade med en fråga, som inte direkt sorterade under hans ämbete.

Caballeros hat till Kommunistiska partiet ökades ständigt, tills det slutligen i grov form tog sig uttryck i det beryktade manifest, som är känt under titeln "Äckel och ormar". Detta manifest var signalen till en rasande kampanj mot kommunisterna för att avlägsna dem från de ledande posterna i armén, industrin, de allmänna institutionerna o. s. v., för att krossa KP, folkfrontens skapare och huvudgaranten för segern och tryggandet av folkrevolutionens landvinningar.

Efter krisens lösning, varvid enigheten mellan de båda partierna spelade en stor roll, började ett ännu mycket intimare samarbete mellan socialister och kommunister för att hjälpa regeringen att förverkliga sina stora uppgifter. Även den opposition, som Caballero och hans grupp gjorde mot den nya regeringen främjade samarbetet mellan KP och SP.

Efter Caballero-regeringens avgång stod enhetsfrågan på ny grundval.

Massorna i de båda partierna förstod, att en stor del av de svåra situationerna kunde ha undvikits eller åtminstone lösts utan så oerhörda offer, om enhetsaktionen snabbt hade lett till slutmålet, organisatorisk sammanslagning mellan de båda partierna. Och därför kräver i dag massorna av kommunister och socialister bildande av enhetspartiet som enda medel till att lösa de jättelika förekommande svårigheterna och att påskynda processen till att besegra de fascistiska inkräktarna. Kommunistiska partiet sammankallade i juli 1937 sin centralkommitté till Valencia för att behandla frågan om sammanslagning mellan socialister och kommunister. Efter kamrat Pasionarias referat beslutades, att man skulle vända sig till Socialistiska partiets exekutivkommitté och föreslå densamma bildandet av en kommitté för sammanslagningen av de båda partierna på basis av ett omedelbart aktionsprogram. Detta aktionsprogram innehöll följande huvudpunkter:

Stärkande av republikens reguljära armés kampduglighet; upprättandet av en mäktig krigsindustri; aktiv hjälp vid organiseringen och underhållet av transportväsendet vid fronterna och vid armén; aktivt deltagande i organiseringen av befästningsarbeten och i upprättandet av bombsäkra rum; koordinering och planering av ekonomin; praktisk politik för systematisk och märkbar förbättring av det materiella läget, arbets- och levnadsförhållanden liksom de kulturella förhållandena för den arbetande klassen i stad och på land; en agrarpolitik för intensifiering av jordbruksproduktionen och för stärkande av enheten mellan proletariatet i stad och på land och de arbetande bönderna; erkännande av katalanernas, galiciernas och baskernas demokratiska, nationella rätt till autonomi; en politik för upprätthållande av goda förbindelser med den industriella småbourgeoisin liksom med städernas handelsidkande småborgare; en krigs- och livsmedelspolitik, som framför allt tar hänsyn till soldaterna och arbetarna i transportväsendet och i krigsindustrin; det strängaste upprätthållande av den allmänna ordningen på republikens hela område; försvar av Sovjetunionen; facklig och internationell enhet.

KP:s politiska byrå vände sig omedelbart efter plenums slut till Socialistiska partiets exekutivkommitté med förslag om att förena Kommunistiska partiet' och Socialistiska partiet.

Socialistiska partiets landskommitté beslutade på sitt i Valencia i juli avhållna sammanträde att på denna uppmaning utarbeta det av KP föreslagna programmet för den gemensamma aktionen och utöka den ömsesidiga representationen i de båda partiernas förbindelsekommitté för hela landet, för att denna skulle utarbeta ett förslag till sammanslagnings-program.

I själva verket fick denna kommitté den 17 augusti 1937 ett enhetligt aktionsprogram till stånd, vars viktigaste punkter stämde överens med KP:s ovan anförda förslag.

Massornas önskan att så snabbt som möjligt komma fram till sammanslagning av de båda partierna tog sig sådana uttryck som i Jaen, där i augusti 1937 på en provinskonferens kommunister och socialister slöt sig samman till ett parti på grundval av detta aktionsprogram.

Inseende de glänsande förutsättningarna för enheten antog KP:s CK på sitt plenum i november förra året följande resolution:

”CK erkänner med tillfredsställelse de existerande vänskapliga politiska förbindelser och arbetsförhållanden, som existerar mellan KP och SP och bekräftar sin vilja till att fortsätta på denna väg ända till sammanslagning av det spanska proletariats båda stora partier, anda till skapandet av den spanska arbetarklassens enhetliga parti.”

Denna enhetspolitik mellan socialister och kommunister kommer att göra det möjligt att snabbt uppnå fullständig enhet inom den spanska arbetarrörelsen och avvärja varje försök att splittra de antifascistiska krafterna.

Kamrat Diaz, KP:s generalsekreterare, höll fast vid kravet på sammanslagning och ställde det på följande sätt för hela det spanska folket och särskilt för socialisterna och kommunisterna:

”Hur väldigt skulle man inte kunna stärka armén, om våra socialistiska kamrater och bröder förstår nödvändigheten av att påskynda sammanslagningen och förverkliga det stridsrop, som når oss från våra skyttegravar och slagfält: 'En enhetlig medlemsbok för socialister och kommunister'.”

I dag finns i Spanien alla nödvändiga förutsättningar för skapandet av proletariats enhetsparti. Det yttrar sig genom förekomsten av många hundra förbindelsekommittéer i hela landet. Och det möjliggjorde återigen samarbetet mellan socialister och kommunister i UGT, varigenom alla manövrar att spränga UGT strandade.

Detta yttrar sig också i det ständiga samarbetet på att lösa krigets problem genom de båda partiernas ledning och framför allt i socialisternas och kommunisternas enhällighet i frågor gällande världsåskådningen, värdering och behandling av krigets och revolutionens problem.

Ett exempel på enheten är den verkligen fullbordade sammanslagningen av de båda partierna i Katalonien, där det i dag blott finns ett parti för socialister och kommunister. Och detta parti blev också Kataloniens mäktiga UGT:s byggmästare, vilken organisations medlemsantal på ett och ett halvt krigsår överskridit en halv miljon, och som därför kunnat lämna regeringen en väldig hjälp för den slutliga segerns sak. Enhetens frammarsch kommer till uttryck i bildandet av Förenade socialistiska ungdomen, i vilken ungdomen av båda riktningarna kämpar tillsammans med ungdomens väldiga massor.

Även läget inom UGT kräver sammanslagning av de båda partierna. Visserligen tillintetgjordes enhetsfiendernas splittringsförsök; men UGT måste stärkas ytterligare, så att den kan bli- vuxen de väldiga uppgifter, som ligger framför den. Enheten mellan de båda partierna kommer att avlägsna dualismen i UGT:s ledning och tillförsäkra densamma en fast politisk linje. Samtidigt kommer sammanslagningen mellan de båda partierna att befrämja sammanslagningen mellan UGT och CNT, alltså bli den effektivaste faktorn för Spaniens ar-

betandes fackliga enhet.

De förestående stora striderna, skapandet av nya och väldiga reserver till förstärkning av den republikanska armén kräver ett enhetsparti.

Skapandet av en mäktig krigsindustri, som förmår motsvara krigets behov.

Stegrande av det politiska arbetet vid och bakom fronterna för att höja moralen till den högsta nivå och stålsätta folket.

Stärkandet av folkfronten för att ännu mer sammansvetsa alla organisationer och folkets massor.

Allt detta kräver ett proletariats enhetsparti.

I dag befinner man sig alltså i Spanien i en för enheten avgörande etapp. Alla gynnsamma förutsättningar har skapats för enhetens förverkligande: massorna och läget kräver denna enhet. De båda partiernas ledningar måste tillmötesgå dessa krav och omedelbart gripa sig an med att konstituera det spanska proletariats enhetsparti. Ty detta enhetsparti är det viktigaste vapnet för det spanska folkets seger över Franco och inkräktarna, det är garantin för en fullständig triumf och befästandet av folkrevolutionen.

Spaniens ungdom intar en hedersplats i kampen mot de fascistiska inkräktarna.

Av Santiago Carrillo, Spaniens förenade socialistiska ungdoms generalsekreterare.

Breda massor av den spanska ungdomen deltog i upprorsrörelsen i oktober 1934. På förlustlistorna står namnen på hundratals ungdomar, som dödats, torterats och spärrats in i fängelserna av reaktionen. Men polisens brutalitet mot ungdomen kunde ej få dess mod att sjunka. Under tiden efter oktoberstriderna återupptog tusentals ungdomar kampen mot de reaktionära regeringarna, som förberedde inbördeskriget.

Arbetarungdomen förstod, att det var deras omedelbara uppgift att förena sina krafter för att genom denna förening skapa grunden till hela den antifascistiska ungdomens enhet i Spanien.

Under de sista månaderna 1935 utvecklades enhetskampanjen på en bred basis. De unga socialisterna och kommunisterna närmade sig broderligt varandra och med att folkfronten skapades i januari 1936 tilltog enhetsrörelsen i omfattning och fick sitt starkaste uttryck i det gemensamma utgivandet av tidskrifterna "Juventud Roja" och "Renovación", den kommunistiska resp. socialistiska ungdomens organ.

Den 1 april är ett historiskt datum för den kommunistiska och den socialistiska ungdomens förening. I Madrid och många provinsstäder ägde massmöten rum, där Spaniens förenade socialistiska ungdom skapades under festliga former. Omedelbart grep man sig an med att bilda provinskommittéer. I det revolutionärt viktiga ögonblicket efter valen, som medförde seger för folkfronten, slöt sig unga socialister och kommunister samman för att ge ett fruktbarande exempel.

Över en halv miljon unga spanjorer står under vapen, tusen och åter tusen genomgår militära förberedande kurser; hundratals arbetar- och bondesöner har blivit flygare, tank-förare, sjömän, som har lärt sig krigstekniken under kriget och visar, att Spaniens ungdom hävdar sin hedersplats i kampen.

När folkarmén skapades förvandlades de militärt organiserade ungdomsbataljonerna systematiskt till reguljära enheter.

Hur var det möjligt för ungdomen att delta i kampen på detta sätt?

Erfarenheterna från oktoberstriderna och från förföljelserna efter oktoberupproret hade visat

de unga socialisterna och kommunisterna nödvändigheten av sammanslagningen. På så sätt gick det till, att det vid tidpunkten för fascisternas uppror fanns en enda organisation för den socialistiska och kommunistiska ungdomen, Förenade socialistiska ungdomen, som uppbyggd i den anda, som var rådande i resolutionerna från Kommunistiska ungdomsinternationalens 6:te kongress, var i stånd att mobilisera väldiga massor av Spaniens arbetar- och bondeungdom och utveckla och förstärka enhetsrörelsen bland den nya generationen av antifascister och revolutionärer.

Förenade socialistiska ungdomen räknar över en halv miljon medlemmar och spelar en viktig roll i kriget mot fascismen. Hälften av dess medlemmar är soldater och officerare i armén, luftflottan och marinen.

Ett exempel från en liten by i provinsen Cuenca (en av de provinser, där reaktionen alltid haft sina starkaste fästen) visar de unga spanjorernas entusiasm. I denna bondby fanns det en liten organisation av Förenade socialistiska ungdomen, men denna organisation upplöstes under inbördeskrigets första dagar, emedan alla medlemmarna begav sig till fronten.

I februari föregående år kom de första meddelandena till byn om ungdomens landskonferens och en grupp ungdomar beslutade att reorganisera ungdomen. På det första mötet diskuterades läget och en kamrat läste upp en del avsnitt av konferensens resolution, där det heter, att det är en hederssak för ungdomsförbundets medlemmar att försvara fosterlandet, som fascismen angripit med vapenmakt. Den reorganiserade ungdomssektionen beslutade omedelbart att kollektivt bege sig till fronten.

För tredje gången reorganiserades den socialistiska ungdomen i denna by och kom återigen till ett liknande beslut.

Detta exempel är inget undantag. Många sektioner av Förenade socialistiska ungdomen har upprepade gånger upplösts genom att alla medlemmarna marscherat till fronten och har senare organiserats på nytt.

Förenade socialistiska ungdomen har under kampen utfört ett omfattande uppfostringsarbete. Överallt vid fronten ända ute i skyttegravarna i första linjen finns det skolor och små bibliotek. Under krigskommissariernas ledning, vilka den socialistiska ungdomen har lämnat en omfattande hjälp i deras arbete — många socialistiska ungdomar är politiska kommissarier — har tiotusentals unga bönder lärt sig läsa och skriva. En alldeles särskild roll spelar kulturmilisen, som har skapats av folkbildningsministeriet, och som genom sitt uppoffrande arbete, trotsande alla faror, avsevärt minskat antalet analfabeter.

Förenade socialistiska ungdomen har i så hög grad gjort ungdomens uppfostran till en av sina huvuduppgifter, att det i dag finns skolbänkar i varje ungdomshem i byarna, där ungdomen inhämtar kunskaper under det att bilder av Lenin, Stalin, Pasionaria och andra ledare inom den spanska folkfronten blickar ned på dem. Förenade socialistiska ungdomsförbundet har skapat hundratals skolor i byarna, där ungdomarna lär sig läsa och skriva och sätter sig in i explosionsmotorns teori. Där klargör man också för dem karaktären av det spanska folkets kamp.

Kriget och folkrevolutionen har framkallat en oerhörd kunskapstörst bland ungdomen. Alla ungdomar vill vara bättre rustade för att bättre kunna tjäna den gemensamma saken, det spanska folkets befrielsekamp mot den fascistiska invasionen.

Kriget och folkrevolutionen har också påskyndat enhetsprocessen och organiseringen av den spanska ungdomen. Ungdomsrörelsen omfattar i dag i olika former väldiga massor av den nya generationen, som förr stod utanför varje organisation och inte intresserade sig för det spanska folkets livsfrågor. Nu börjar de organisera sig och delta aktivt i arbetet och kampen. Det gäller inte blott Förenade socialistiska Ungdomens tusentals nya medlemmar och den anarkistiska och republikanska ungdomens utveckling, som är avsevärd, fast mindre; det har

bildats nya organisationer med bred folkrevolutionär karaktär t. ex. ”Alerta”, organisationen för kroppskultur och militär förberedelse, till vilken medlemmar av Förenade socialistiska ungdomen, anarkister, republikaner och oorganiserade ungdomar är anslutna på grundval av ett gemensamt enhetsprogram; ”Flickornas förbund”, som börjar vinna alla spanska flickors sympati; otaliga klubbar, ungdomscirklar, ungdomshem, som upprättas i de mest avlägsna byar. Alla dessa organisationer omfattar väldiga massor av ungdomar, som inte är mobiliserade, men som har uppgivit passiviteten och utför en rad nyttiga arbeten för kriget mot fascismen.

”Flickornas förbund” och ”Alerta” står öppna för alla ungdomar och utgör förträffliga reserver för det spanska folket i kampen för sin rätt till ett fritt och lyckligt liv.

Men ungdomens mest framstående verk är den antifascistiska ungdomens allians, i vilken unga socialister, anarkister och republikaner deltagar. Denna konsoliderar sig för varje dag allt mer och ingjuter i den unga spanska generationen känslan av enhet och trohet till folkfronten.

Den antifascistiska ungdomsalliansen leder i dag miljoner unga spanjorer med den kraft, som enheten ger. Förenade socialistiska ungdomen har spelat en avgörande roll vid skapandet av densamma.

På Förenade socialistiska ungdomens minnesvärda konferens i Valencia gavs parollen om att skapa ungdomsalliansen. Under de 18 krigsmånaderna har denna paroll blivit hela den unga generationens paroll, trots fascisternas och trotskisternas brottsliga försök att demagogiskt utså splittring i den socialistiska ungdomens led och att efter dessa försöks misslyckande försöka driva de anarkistiska ungdomarna mot alliansen. Men också detta misslyckades för dem.

Den spanska ungdomen har lärt sig, vad enhet betyder, och har i praktiken övertygat sig om, att de värsta fienderna till denna enhet och därmed också till ungdomens segerrika deltagande i kampen är trotskisterna i den internationella ”Femte kolonnen”, vars viktigaste grupp fallit för den obevekliga sovjeträttvisans slag.

Alliansen tilltager ständigt i fasthet och utgör garantin för att den spanska ungdomen enad och outtröttlig kommer att kämpa på folkfrontens sida ända tills Franco är besegrad och de sista fascisterna är förjagade ur Spanien. Folkets seger, för vilken Spaniens ungdom ger sin kraft och sitt blod, kommer att göra det omöjligt att i deras fosterland upprätta den fascistiska terrorregimen; den kommer att trygga en lycklig framtid åt den spanska ungdomen. Spaniens ärorika ungdom kämpar utan att svikta mot förrädarna och mot de utländska invasionsarméerna och skapar sålunda grundvalen för att den spanska ungdomen i morgon kan arbeta och studera fritt utan hindrande skrankor för sin andliga skaparkraft.

Fackföreningsrörelsen i Spanien.

Av Antonio Mije.

Sammanfattningen av den spanska fackföreningsrörelsen går tillbaka till år 1888, då Allmänna Arbetarförbundet (Union General de Trabajadores, UGT) bildades.

Under Primo de Riveras diktatur från 1923 till 1930 stödde sig UGT i sin verksamhet främst på klassförsoningens organ. Under denna tid angrep ledningen skarpt de medlemmar och organisationer som förfäktade klasskampen och icke ”klassförsoningen”. Dessa angrepp kulminerade i att ledningen uteslöt medlemmar, avdelningar och hela distrikt. På liknande sätt förfor man även inom CNT. 1922 tog UGT:s ledning ett intermezzo på en kongress till förevändning för att utesluta alla kommunister och därefter alla de fackföreningar, vilka icke godkände denna åtgärd ”ovanifrån”. Liknande handlade CNT, som uteslöt kommunisterna därför att de var ”politiker”. Detta medförde att det i Spanien förutom de båda stora fack-

föreningscentralerna fanns ett stort antal fackföreningar, som ständigt med beslutsamhet kämpade för den fackliga enheten. Enhetstanken vann mark och på sommaren 1931 ägde en enhetskonferens rum i Madrid, vars resultat blev upprättandet av en central för de enhetsvänliga fackföreningarna, CGTU, år 1932. Denna omfattade största delen av de ur UGT och CNT uteslutna självständiga fackföreningarna.

UGT fick efter republikens upprättande ett starkt uppsving och erövrade viktiga positioner på landsbygden.

Valen i november 1933 gav de reaktionära elementen makten. Det reaktionära parlamentet började avskaffa det fåtal förmåner, som konstituanten genom lagstiftning tilldelat arbetarna 1931-1933.

Följden var att arbetarna under första halvåret 1934 utkämpade häftiga strider för att förbättra sina levnadsförhållanden: Madrids metall- och byggnadsarbetares strider, lantarbetarrörelsen i hela Spanien den 5 juni, generalstrejken i Madrid, mot de katalanska storgodsägarna etc.

Oktoberörelsen 1934 fick sitt tydligaste revolutionära uttryck i striderna i Asturien. Fackföreningarna deltog aktivt, de understödde denna kamp både ekonomiskt och genom en generalstrejk i hela landet. Rörelsen ledde icke till seger, därför att arbetet för aktionsenheten burit frukt endast på ett fåtal ställen och därför att de deltagande revolutionära krafterna saknade en verkligt enhetlig ledning. Detta medförde att viktiga fackliga krafter såsom CNT i Katalonien icke deltog aktivt i striderna.

Efter denna rörelse började CGTU:s och UGT:s fackföreningar närma sig varandra. Efter många diskussioner och möten i hela landet inträdde CGTU:s organisationer i UGT, sedan UGT också beviljat inträde för en rad dittills autonoma industriförbund. Därigenom blev UGT centrum för enandet av Spaniens fackliga krafter.

Under senare delen av år 1935 understödde UGT:s avdelningar beslutsamt folkfrontens politiska krafter, som började organisera sig och förbereda sig till valen.

Vid det militärfascistiska upprorets utbrott proklamerade UGT generalstrejk i hela landet och deltog i kampen mot de förrädiska officerarna.

Vad är UGT i dag?

UGT är i dag den starkaste fackliga organisationen i Spanien. Den räknar mer än två miljoner medlemmar enbart på republikens område. Den är sammansatt av 44 nationella industriförbund, av vilka de viktigaste är: lantarbetarförbundet med mer än 700.000 medlemmar, järn- och metallarbetar-förbundet med mer än 70.000 medlemmar, transportarbetar-förbundet med över 80.000, textilarbetarförbundet med över 100.000 och byggnadsarbetarförbundet med omkring 85.000 medlemmar.

Som en följd av det militärfascistiska upproret beslagtogs en rad fabriker, verkstäder, handelsföretag och gods, som lämnades av sina ägare. I spetsen för dessa beslag ställde sig ofta fackföreningarna. UGT deltog däri vid sidan av CNT. Genom kommittéer från de båda fackföreningscentralerna säkrades driftens fortsättande i de flesta fabriker och industrigrenar. De såg sig också föranledda att på sina ställen delta i den s. k. socialiseringen av fabrikerna. Detta berodde framför allt på, att det saknades direktiv från UGT:s tidigare exekutiv, som överlät till fackföreningsavdelningarna att självständigt lösa denna fråga. Av samma orsak tillämpade UGT-fackföreningar den beryktade enhetslönen för alla arbetare. Detta ändrades först efter påtryckning från kommunisterna och arbetarna, som tillbakavisade detta lönesystem, som icke tog den enskilde arbetarens kvalifikationer och erfarenheter med i räkningen.

Av samma orsaker lät lantarbetarorganisationerna i många byar under den första tiden förleda sig till tvångskollektiviseringar av böndernas jord utan att ta hänsyn till de skador som

förorsakades därigenom: ty bönderna var i många fall icke överens med att låta kollektivisera sin jord. Det politiska upplysningsarbete, som skulle ha övertygat bönderna, ersattes i många fall med tvångsåtgärder.

Samma "socialiserings"-tendens ledde till att många UGT- fackföreningar trängde de politiska partierna i bakgrunden och övertog ledningen i kommunerna. Denna verksamhet vann bifall från de anarkosyndikalistiska elementen i deras kamp mot de politiska arbetarpartierna.

Detta var ett av de mest framträdande karaktärsdragen för Caballeros anhängare i UGT:s ledning från juli 1936 till oktober 1937. I överensstämmelse med anarkisternas uppfattning ville de förvandla fackföreningarna till politiska maktorgan. I detta syfte motsatte de sig arbetarklassens organiserade krafter, de socialistiska och kommunistiska partierna. Denna ståndpunkt från Caballeroanhängarna i UGT:s ledning medförde, att de skiljde sig icke endast från de fackligt organiserade arbetarnas massa utan även från den egentliga centralledningen, UGT:s nationalkommitté.

Detta blev tydligt vid regeringskrisen i maj 1937. Representanter för UGT:s exekutiv (d. v. s. Caballeroanhängare) förklarade för republikens president, att UGT endast skulle understödja en regering med Largo Caballero som ministerpresident och krigsminister. Denna ståndpunkt intog också CNT:s ledning, men UGT:s nationalkommitté fördömde den på sitt majplenum 1937.

På samma plenum beslöt nationalkommitténs majoritet att UGT måste stå vid regeringens sida. Det uttalade sig för upprätthållandet av förbindelserna med socialistiska partiet och för ett förbättrande av förbindelserna med kommunistiska partiet. Den av Caballeroanhängarna ledda exekutivkommittén genomförde icke dessa beslut.

Majoriteten av industriförbunden (22) krävde då inkallandet av ett extra nationalkommitté-plenum för att tvinga igenom förverkligandet av de fattade besluten. Caballero-exekutiven besvarade detta fullständigt berättigade och i full överensstämmelse med statuterna resta krav med att utesluta nio industriförbund på grund av "att de icke betalat medlemsbidragen"!

Den 1 oktober 1937 ägde så det av förbundsmajoriteten sammankallade nationalkommitté-plenum rum, vilket avsatte den av Largo Caballero ledda exekutiven och valde en ny med Gonzales Peña som ordförande.

Denna exekutiv beslöt, att i UGT med alla rättigheter återuppta alla de av Largo Caballero uteslutna förbunden, återupprätta de vänskapliga förbindelserna med socialistiska partiet och uppta broderliga förbindelser med kommunistiska partiet. Vidare beslöts utarbeta en plan för aktionsenhet för att nå en överenskommelse med CNT.

Den avsatta exekutiven rebellerade: den ville icke erkänna nationalkommitténs rättsliga befogenheter utan ville inkalla en kongress, vilket den likväl senare måste avstå från.

Den 27 oktober sammanträdde nationalkommittén ånyo. Representanter för 33 förbund och för UGT:s katalanska organisation deltog. För första gången behandlade här UGT:s nationalkommitté arbetarrörelsens för närvarande viktigaste frågor, dryftade krigets och den revolutionära rörelsens krav: nödvändigheten av att en krigsindustri skapades, dess nationalisering under regeringens kontroll, upprättandet av en folkarmé under enhetligt kommando, understöd åt regeringen i alla produktions- och krigsfrågor, aktionsenhet med CNT för att stegra produktionen och hjälpa regeringen, återställandet av förbindelserna med socialistiska partiet och upptagandet av förbindelser med kommunistiska partiet, vars bemödanden för den fackliga och politiska enheten erkändes av UGT:s nationalkommitté. Nationalkommittén uttalade sig även för en sammansmältning av de båda partierna, genom vilka den ansåg sig representerad i regeringen o. s. v.

"Striden" inom UGT väckte genljud även på andra sidan spanska gränsen.

Fackföreningsinternationalens ledning trodde sig förpliktad ingripa, säkerligen för att gynna den avsatta exekutiven. En första sammankomst i Paris gav icke önskat resultat. En av den franska landsorganisationens generalsekreterare Jouhaux ledd delegation från Fackföreningsinternationalen sändes till Spanien. Efter några fördiskussioner sammankallades ett nytt nationalkommittéplenium med representanter för de ”båda” exekutiverna, nationalkommitténs medlemmar, representanter för provinsförbunden etc. Jouhaux' förslag antogs enligt vilket antalet medlemmar i exekutiven ökades med fyra till elva, varvid de fyra nya mandaten gavs medlemmar av den tidigare avsatta exekutiven. Denna lösning åtföljdes av förpliktelsen att genomföra nationalkommitténs beslut från maj och oktober. CNT.

Confederacion Nacional del Trabajo (CNT, Nationella arbetsförbundet) bildades som fackföreningscentral år 1910, men utvecklade först efter 1917 sitt inflytande som massorganisation.

Vid denna tid bevisade CNT sina sympatier för den ryska revolutionen bl. a. genom att sända en delegation till Sovjet. CNT sympatiserade med Sovjetunionen till år 1922, då typiska representanter för anarkismen på en konferens i Saragossa tvingade igenom en förändring av denna hållning.

Under senaste halvåret 1923 upprättades Primo de Riveras militärdiktatur. Vid slutet av år 1923 beslöt CNT:s ledare att upplösa sin organisation. Under diktaturen var CNT:s verksamhet mycket ringa. De specifikt anarkistiska grupperna avhöll sig från verksamhet i de autonoma fackföreningarna, som fortsatte att existera legalt i många provinser. Under diktaturen sammanslöt sig de anarkistiska grupperna i den ”Iberiska anarkistfederationen” (FAI).

Från 1930, sedan diktaturen störtats och general Berenguers regering bildats, började reorganiseringen av CNT-fackföreningarna. Den verkställdes under de omfattande konflikter i hela landet, vilka utgjorde förspelet till republikens upprättande: den fem dagar långa generalstrejken i hela Galicien, generalstrejken i Sevilla, Malaga och andra provinser. Den 14 april 1931 utropades republiken.

Vid denna tidpunkt utbildade sig två tendenser inom CNT, nämligen de ”rena” anarkisterna, som ville förvandla CNT till ett bihang till FAI, vilket delvis lyckades, och de, som ville hålla fackföreningarna fria från varje politiskt och ideologiskt inflytande. Dessa meningsskiljaktigheter ledde bl. a. till De trettios opposition. Gruppen uteslöts och bildade sin egen fackföreningscentral.

Under åren 1932—34 organiserade CNT stora masstrejker för att förbättra arbetarnas ekonomiska läge. Massornas radikaliserings var betydande, vilket möjliggjorde för CNT att ställa sig i spetsen för organiserandet av några kuppställda rörelser i januari 1932 samt i januari och december 1933, vilka föranledde myndigheterna till förföljelser, deporteringar, stängandet av fackföreningslokaler etc.

I oktoberupproret 1934 deltog CNT framför allt i Asturien. Däremot bromsade den massrörelsen i Katalonien, där man på grund av CNT:s styrka hade måst vänta sig ett starkt deltagande, som skulle ha tvingat den reaktionära radikal-kristliga demokratiska koalitionen till återtåg. Men CNT befallde arbetarna, som marscherat ut på gatorna att återvända till fabriken och gav därigenom reaktionen möjlighet att koncentrera sina huvudkrafter till upprorets centrum i Asturien. Detta föranledde svåra inre strider inom CNT, mellan Abetaralliansens och enhetsfrontens anhängare och dem, som visade sig öppet enhetsfientliga. Efter oktoberrörelsen började starka förföljelser, CNT-fackföreningarna förbjöds och många av deras ledare fängslades av den reaktionära Lerrouxregeringen.

I mitten av år 1935 fick fackföreningarna återigen möjlighet att utveckla sin verksamhet. I den valkamp som slutade med folkfrontens seger, hade anarkisternas kamp mot valen icke den

aggressiva karaktär som år 1933. Om de också icke direkt uppmanade arbetarna att rösta för folkfrontskandidaterna så röstade dock majoriteten av CNT:s massor för dem.

På CNT:s nationalkongress i maj 1936 i Saragossa behandlades frågorna om den inre enheten och enheten med UGT grundligt. Den inre enheten beslöts på grundval av de uteslutna fackföreningarnas återinträde. Kongressen uttalade sig för ett revolutionärt förbund mellan CNT och UGT.

För närvarande torde CNT:s medlemsantal uppgå till 1.200.000 även om de själva för en tid sedan angav det till 1.700.000. Därvid måste man ta i betraktande att 450.000 medlemmar befinner sig enbart i Katalonien, 250.000 i Levanten och resten i de centrala områdena, Aragonien och Andalusien.

CNT:s krafter har aktivt deltagit i kampen mot det militärfascistiska upproret.

Från första ögonblicket inledde CNT beslagtagandet av fabriker och verkstäder samt kollektiviseringen på landsbygden. Ifråga om produktionen har CNT skapat många ekonomiska svårigheter genom "socialiseringen" av fabrikerna, genom införandet av enhetslönen och bildandet av kommittéer, vilka var fabrikernas verkliga herrar. De s. k. kontrollkommittéerna överträdde sina befogenheter och blev ledande ekonomiska organ ifråga om produktionen, som därigenom splittrades.

CNT:s tidvisa deltagande i regeringen bidrog till att göra det förståeligt för många av dessa fackföreningars ledande kadrer att "socialiseringar" och "kontroll" desorganiserade näringslivet och skulle medföra en verklig ekonomisk katastrof med kännbara återverkningar på kriget.

På det CNT-plenum, som för kort tid sedan hölls i Valencia och ägnades de ekonomiska frågorna, visade många CNT-ledare benägenhet att korrigera tidigare åsikter. Detta skedde genom förslaget om att organisera CNT i 14 stora nationella industriförbund, genom att omställa den inre organisationen i motsvarighet till de i många provinser upprättade enhetsfackföreningarna och genom att införa graderade löner med familje- och andra tillägg.

Men där kom även farliga, syndikalistiska tendenser till uttryck av vilka några vann understöd från CNT-fackföreningar. Så t. ex. förslaget om att skapa ett federativt hushållssystem på grundval av vinsterna från beslagtagna fabriker, verkstäder och övriga produktionsföretag.

Perspektiv.

Arbetet för aktionsenheten mellan UGT och CNT kom i gång. Dess förstärkande var förutsättningen för den spanska arbetarklassens fackliga enhet. Aktionsenheten har som grundval ett program konkreta åtgärder för arbetarnas främsta intressen: förbättrande och förstärkande av krigsproduktionen, kamp mot spekulatören, mot ockrare och jobbare, säkrande av ett nödvändigt livsminimum för arbetarna och deras anhöriga, industri- och lantbruksproduktionens stegring genom fastställandet av minimiplaner, nationalisering av nyckelindustrierna och deras anpassning till krigets behov.

Reglering av lönerna i förhållande till levnadskostnaderna, enligt principen: ökad produktion – ökad lön.

Efter förhandlingar som pågick några veckor varvid såväl UGT som CNT framlade sina program för gemensamma aktioner undertecknades i mitten av mars ett gemensamt program som grundval för ett intimt samarbete. Båda organisationerna tillsatte en förbindelsekommitté och riktade sina fackföreningars uppmärksamhet på att det var nödvändigt att överallt skapa liknande kommittéer.

Denna överenskommelse vinner nu utomordentligt stor politisk betydelse. UGT och CNT, som i sina led omfattar nästan hela det spanska proletariatet, spelar en viktig roll i landets liv:

mobiliseringen för folkarmén, industrin, lantbruket, handeln etc. — alla dessa frågor kan endast genom omedelbart, aktivt deltagande från fackorganisationer, som icke är splittrade genom inre motsättningar, lösas snabbt och positivt. För första gången i Spanien undertecknade de två största fackorganisationerna ett avtal om aktionsenhet och nära samarbete.

Då några element från det trotskistiska POUM öppnade aragonska gränsen för de angripande tysk-italienska horderna, ställde sig fackföreningarna tillsammans med de politiska partierna i spetsen för det spanska folket, som mobiliserade alla krafter för att bereda fienden ett nederlag. Och vad arbetarklassens förenade bemödanden kan åstadkomma — det visar de talrika exemplen från den senaste tiden.

Så deltog t. ex. i demonstrationen i Barcelona den 16 mars förutom de kommunistiska och socialistiska partierna i Spanien och Kataloniens förenade socialistiska parti även FAI, CNT och UGT. Och efter denna demonstration gick delegater för CNT och FAI tillsammans med representanter för övriga proletära organisationer till ministerrådets ordförande Negrin för att betyga honom folkets vilja att kämpa tills fascismen slutgiltigt besegrats, mot varje kapitulationsstämning.

Sedan programmet för gemensamma aktioner undertecknats inträdde CNT i folkfronten och förklarade sig beredd icke endast att understödja regeringen utan även att delta i densamma.

Aktionsenheten mellan UGT och CNT icke endast främjade det spanska folkets sammanslutning utan underlättar även i betydande grad uppgiften att skapa ett det spanska proletariats enhetliga parti.

Den fascistiska mordbranden och interventionen i Spanien.

Av V. Stern.

”En blick på kartan visar Spaniens strategiska betydelse i ett Tysklands krig med Frankrike.”

Med dessa ord börjar det hemliga memorandum, som sedan rebellupproret i Barcelona slagits ned, beslagtogs tillsammans med några tusen andra dokument i de därvarande tyska nationalsocialisternas hus. Dessa dokument, vars äkthet de tyska fascisterna aldrig kunnat bestrida, är i dag aktuella än någonsin. De visar in i minsta detalj, hur den tyska fascismen arbetade på att förbereda den fascistiska kuppen i Spanien, hur den i hela landet byggde upp en egen organisation och skapade en stat i staten, vars uppgift bestod i att öva inflytande på den allmänna opinionen, systematiskt muta pressen, insmuggla fascistiskt propagandamaterial och vapen och under utnyttjande av de diplomatiska förmånerna utföra massspionage, i synnerhet militärspionage, organisera terrordåd, kidnappning av motståndare, från spanska Marocko bedriva undermineringsarbete i franska Marocko och i den tyska imperialismens och dess krigiska syftens intresse öva inflytande på de politiska förhållandena i Spanien.

Dessa dokument är blott en del av de många ovederläggliga bevisen för att den tyska och italienska fascismen medvetet förberett och utlöst den fruktansvärda branden i Spanien. Vid ett stort antal sammanträffanden mellan de spanska rebellgeneralerna och Tysklands och Italiens makthavare genomdiskuterades redan långt före upprorets utbrott alla detaljer, vapen och penninghjälp utlovades och det fastställdes hur de spanska fascisterna efter sin drömda seger måste ställa Spaniens utrikespolitik, dess naturrikedomar och viktigaste strategiska positioner i de fascistiska krigsplanernas tjänst.

Dessa sammankomster är allmänt kända. General Sanjurjo, som ursprungligen var utsedd till att bli Spaniens diktator, uppehöll sig månader i sträck i Kaiserhof i Berlin, vilket hotell som bekant tar emot Hitlers gäster. På våren 1936 mottogs Sanjurjo tillsammans med den spanske monarkistledaren Sotelo officiellt. Vid många av dessa rådplågningar deltog också den beryktade spanske utsugaren och mångmiljonären Juan March. Redan i början av juli 1936 lastades i Hamburg sex tunga bombfällplan och sex lätta flygmaskiner från Heinkelverken

med ”Spanien” som bestämmelseort. Omedelbart före och efter upprorets utbrott kom tyska och italienska flygare till Spanien, vilket fascisterna bl. a. inte kunde bestrida därför att några av flygmaskinerna störtade i franska Marocko och andra till och med landade hos republikanerna då flygarna ju inte visste att kuppen i Barcelona blivit nedslagen.

Ju mer det visade sig att den snabba seger, som rebellerna hoppats på, uteblev desto mer stegrade de fascistiska makterna sin intervention, som beledsagades av en oerhörd hets- och lögnkampanj. I detta syfte lät de också sina trotskistiska förbrytarband arbeta. Oerhörda mängder av de modernaste vapen samt krigsmaterial av alla slag sändes oavbrutet från Tyskland och Italien till Spanien. Hamburg blev framför allt stapelplats för dylika sändningar. Av egna flygmaskiner hade rebellerna från början endast 18, inklusive tre från Marocko, i dag kämpar på deras sida hundratals italienska och tyska flygplan. De tyska och italienska trupperna i Spanien räknar i dag omkring 200.000 man.

Men slutligen ansåg Hitler och Mussolini själva det inte ens nödvändigt att bestrida den intervention, som deras diplomatiska representanter ihärdigt förnekade. Så förklarade Mussolini den 26 juni 1937 i Popolo d Italia: ”Francos seger kommer delvis att vara Italiens seger, ty Italien har icke förblivit neutralt, utan kämpat med.” Tyska och italienska krigsfartyg sändes till de spanska farvattnen, där de gjorde rebellflottan betydelsefulla tjänster.

Tyskland sände bl. a. krigsfartygen Deutschland, Admiral Scheer, Panther, Albatros och Seeadler. Dessa fascistiska krigsfartyg möjliggjorde överförandet av marockanska trupper. De bedrev spanings- och blockadtjänst för rebellflottan, skyddade rebellfartygen för angrepp och säkrade rebellerna manöverfrihet till sjöss. Tyska och italienska u-båtar — rebellerna förfogade ursprungligen inte över en enda u-båt — deltog direkt i striderna. Den del av Balearerna, som rebellerna erövrade med italiensk hjälp, besattes av italienarna och förvandlades till stödjepunkt för deras flotta. På liknande sätt utbredde sig de tyska trupperna i Marocko. De spanska generalernas uppror förvandlades på detta sätt till ett regelrätt tyskt och italienskt rövarkrig mot Spanien.

Detta krig fördes och föres alltjämt på äkta fascistiskt vis, självklart utan varje krigsförklaring, ja till och med under högtidliga förklaringar om ”icke-inblandning”, under den brutalaste kränkning av alla folkrättsliga bestämmelser och med en så barbarisk omänsklighet att den försätter hela världen i fasa. överallt, dit de fascistiska banden trängde, föranstaltades sannskyldiga massmord på civilbefolkningen. Vem erinrar sig icke den fruktansvärda människoslakten efter Badajoz intagande. Skoningslöst bombarderades fredliga städer bakom fronten, åldringar, kvinnor och barn förintades. Enligt officiella uppgifter har fascisterna sedan krigets början på detta sätt dödat 11.000 och sårat 15.000 barn. Guernicas brutala förintande och de tyska krigsfartygens fega beskjutning av den öppna staden Almería länder Tyskland till outplånlig skam. Tyska och italienska u-båtar förde sjörövarkrig i Medelhavet, under det Tyskland och Italien ”förpliktade” sig att bekämpa detta sjöröveri.

Tysklands och Italiens intervention tog en oerhörd omfattning under de första månaderna i år, före och under den fascistiska offensiven vid Aragonfronten. Interventionisterna förhandlade i den beryktade noninterventionskommittén om ”hemkallandet” av sina trupper från Spanien och sände samtidigt oerhörda mängder Modernaste krigsmaterial och nya divisioner till Spanien. Den i mars 1938 tillfångatagne tyske piloten Kurt Kettner meddelade, att i slutet av februari ankom till Aragonfronten 40 tunga bombfällplan, av typen Heinkel 101. Den i Spanien kämpande tyska luftflottan omfattar 8 eskadror Heinkelbombplan typ 101, 2 eskadror Dornier spaningsplan, en patrull Heinkelmaskiner typ 45 och äger 5 luftvärnsbatterier.

Löjtnant Mario Minvervi, som den 14 mars ankom till Aragonfronten, förklarade, att det redan finns 700 tyska och italienska flygplan i Spanien. I januari inträffade 600, i februari och mars 1.000 järnvägsagnar och 200 lastbilar med krigsmaterial i Sevilla och Cadiz.

Den den 12 april tillfångatagne italienske flygaren Antonio Ussaro meddelade att i början av

april ankom ett flertal italienska bombfällplan till Spanien, bl. a. åtta av en ny typ Savoya Marchetti, med en hastighet av upp till 480 km., utrustad med 5 maskingevär och i stånd att medföra 600 kg. bomber. Den italienska luftflottan i Spanien har 120 bombplan och 200 jaktplan. Vid Aragonfronten kämpar en italiensk armé, som består av divisionerna ”23 mars”, ”Littorio” och ”Pilen”, dessutom artilleriregementen och tankbataljoner. Divisionerna är tilldelade pansarvagnskompanier. Varje division har ett eget artilleriregemente med tunga och lätta batterier av kaliber 56, 75, 127 och 149. T. o. m. Chamberlain-tidningen Daily Telegraph and Morning Post meddelar att förutom de ”frivilliga” deltar 60.000 man av den reguljära italienska armén i de spanska striderna, att general Garda har överbefälet över hela den italienska luftflottan i Spanien, att överste Mari kommenderar den eskader, som från farma bombarderar Barcelona och att den tyske majoren Hellinghausen har befälet över den tyska flygbasen i Pollensa.

Dessa fakta måste man beakta för att kunna värdera hjältemodet i den spanska kampen vid Aragonfronten, där republikanerna bjuder det mest förbittrade motstånd mot en sådan teknisk övermakt. Det är uppskakande att se, hur tusentals av dessa hjältar, som utan förbehåll offerar sig för landets frihet, måste gå under, därför att man icke tillåter den lagliga spanska regeringen att skaffa sig de till sitt försvar nödvändiga vapnen. Man kan knappast tänka sig något skändligare än att de stora borgerliga demokratiska staterna, isynnerhet England tolererar, ja gynnar dessa förbrytelser, ehuru dessa staters och folks egna livsintressen utsättes för det största hot genom den fascistiska interventionen i Spanien. Som medlem i folkförbundet hade Spanien rätt att kräva skydd och hjälp. Men istället vägrades genom den s. k. noninterventionspolitiken Spanien den rätt som tillkommer varje regering — rätten att köpa vapen. Denna de borgerliga demokratiernas hållning, som tolererats av Andra Internationals reaktionära ledare, har givit de fascistiska rövarstaterna möjlighet att under den senaste tiden till det yttersta skärpa och öka sin intervention. Underbara republikanska segrar, såsom vid Guadalajara och Teruel, har slagit sönder legenden om de fascistiska truppers oslagbarhet och visat att det spanska folket t. o. m. under de svåraste förhållanden, trots den fascistiska interventionen, förstår att med framgång försvara sin frihet, att dess motståndskraft växer och ger löften om seger.

Detta söker fascisterna förhindra i det de för kort tid sedan sände nya väldiga vapenmängder och trupper till Spanien. De vill till varje pris framtvunga en seger för att fullborda Frankrikes inringning från söder, hota dess förbindelser med Afrika, kunna förrinta Gibraltar från Nordafrika och förfoga över Spaniens råvaror och människomaterial. Allt detta måste även skaka Englands maktställning i Medelhavet. Det som sedan nära 2 år tillbaka försiggår i Spanien, detta hav av blod och tårar, ger en bild av vad fascismen bringar världen, om en fortsatt eftergiftspolitik från de borgerliga demokratierna tillåter den fortsätta sin väg ända till slutet.

Hjälpen åt Spanien är ett avgörande led i denna världshistoriska brottning och allt måste göras för att genom enhet och beslutsamhet förläna denna hjälp den största verkan.

Sovjetunionen och Spanien.

Av A. Claire

Det spanska folket har miljoner, uppriktiga och hängivna vänner i alla länder. Men det möter inte någonstans förutom i Sovjetunionen en sådan enhetlighet ifråga om det moraliska, politiska och materiella understödet såväl från folket som från regeringen.

I alla länder gapar en avgrund mellan de arbetande massornas känslor och vilja och statens politik ifråga om det republikanska Spanien. Överallt råkar diplomatin genom sitt hyckleri, genom bedrägeri och cynism i oförsonlig motsättning till folkmassornas heta önsknings att hjälpa Spanien, att återge det rätten till fria vapeninköp och göra ett slut på noninterventions-

komedin, som sätter freden i fara och uppmuntrar krigshetsarna.

Endast Sovjets diplomati har avvisat Talleyrants bekanta uttalande — att diplomatin fått språket för att dölja tankarna. Enbart Sovjets diplomati uttalar inför hela världen klart och tydligt folkets tankar och vilja, ger uttryck för dess mål och strävanden. Enbart Sovjets diplomati tjänar sitt folk.

Helt klart och utan några undanflykter förklarade utrikeskommissarien Litvinov på folkförbundssessionen i september 1936, varför Sovjetunionen anslutit sig till förklaringen angående noninterventionen i Spanien:

”Sovjetregeringen gjorde detta därför att ett vänskapligt sinnat land i annat fall fruktade en internationell konflikt. Den gjorde detta trots sin uppfattning, att neutralitetens princip icke får tillämpas på rebellers kamp mot den lagliga regeringen att det strider mot folkrättsbestämmelserna ... Den förstår att det nämnda, orättmätiga beslutet framtvings av de länder, som betraktar sig som ordningens stödjepelare och skapat ett nytt läge med omätliga följder, på vars grundval ett understöd av rebellerna mot deras lagliga regering är tillåtet.”

Händelserna utvecklade sig. Allt fräckare och öppnare sände de tyska och italienska interventionsmakarna flygmaskiner, trupper och vapen till general Franco. Madrid omgavs av kanoneld. Spanska byar och städer lades i ruiner. Tusentals kvinnor och barn blev hemlösa och fick svälta. Men genom de exploderande bombernas helvetiska dån, när Dolores röst, det spanska folkets röst fram till Sovjets folk: No pasarán!

Och med hela sin makt och auktoritet, med understöd av folkets hela styrka, med materiellt och politiskt understöd kommer sovjetlandet Spanien till hjälp.

En septembernatt 1936 erinrar sig väverskorna i Trechgoraja Manufaktura Dsjersjinskij, då de läser om läget i Spanien, hur det tsaristiska artilleriet 1905 besköt arbetarna och arbetskvinnorna i fabriken. Påföljande dag spriddes över hela landet ett upprop att hjälpa de spanska kvinnorna och barnen.

Den 15 oktober 1936 sändes det första fartyget med livsmedel till Spanien. Och detta fartyg följdes av många andra. Med en iver utan motstycke tog fabriken itu med produktionen av kläder, underkläder, skor etc. för de spanska barnen. Arbetarna gick med sådan entusiasm in för arbetet som om det gällt personliga gåvor till deras egna barn. Med raseri följde fascisterna denna folkets solidaritet och med alla medel sökte de hindra hjälpen. Genom att sänka det med dylika gåvor lastade fartyget Komsomol, spärra in dess besättning, genom att kvarhålla och på sjörövarvis sänka andra fartyg sökte de fascistiska fienderna hindra sovjetfolkets solidaritet som växte som en lavin. Vid 1936 års slut hade 47.595.000 rubel inbetalats till Spanienhjälpen. Massorna i Sovjet höjde kravet: Slut med den skändliga ”noninterventions”-politiken. Vapen åt Spanien! För den lagliga regeringens lagliga rättigheter!

Sovjetfolket och dess regering talade ett och samma språk. Sovjetstaten var den enda som från noninterventionskommitténs tribun i London inför hela världen avslöjade hyckleriet i denna politik liksom även meningen med kommitténs existens. Den 23 oktober 1936 förklarade Sovjetunionens representant på mötet i London:

”Emedan Sovjetunionen icke är villig, att kvarbliva bland dem, som utan att vilja det understödjer ett orättvist verk, ser den blott en utväg ur den uppkomna situationen: att återge den spanska regeringen rätt och möjlighet att köpa vapen utanför Spanien, en rätt och en möjlighet som nu alla regeringar i hela världen åtnjuter, samt överlåta till deltagarna i avtalet att sälja vapen till Spanien eller ej.

I varje fall ser sig sovjetregeringen, som icke är villig att i fortsättningen bära ansvaret för det åstadkomna läget, vilket uppenbarligen är orättvist med hänsyn till den lagliga spanska regeringen och det spanska folket, tvungen, att nu förklara... att den icke anser sig i högre grad än ett annat land, som deltar i noninterventionsavtalet, bunden av detsamma.”

Sovjetunionen räckte det republikanska Spanien broders-handen och visade ännu en gång ett lysande exempel på sin konsekventa och orubbliga fredspolitik.

Sovjetunionen avslöjade genom Litvinov den verkliga avsikten med Londonkommittén:

”Londonkommittén förstod ordet icke-inblandning på det sättet, att den icke själv fick blanda sig i inblandningen i de spanska angelägenheterna. Londonkommittén fattade sin uppgift så, att den endast måste vaka över, att de stater, som påtagit sig vissa förpliktelser ifråga om ickeinblandningen, icke skulle beskylla sig själva för att kränka avtalet, och att så länge de å sin sida bestred varje skuld, erkänna deras förklaringar som tillfredsställande och att kommitténs funktion därigenom avslutades ...” (Ur Litvinovs tal på åttonde utomordentliga unionssovjetskongressen.)

Vad har föranlett Sovjetunionen till denna djärva och beslutsamma politik? ”Språket har givits åt diplomatin för att dölja dess tankar”. — Vad döljer sig då bakom sovjetdiplomatens språk?

”Våra fiender påstår - förklarade Litvinov på den utomordentliga sovjetkongressen i december 1936 — att vi strävar efter att på den Pyreneiska halvön upprätta en kommunistisk sovjetstat, som vi till och med ämnar ansluta till de socialistiska sovjetrepublikernas union ... Sådana sagor för små barn och stora dumhuvuden utsprides givetvis för att fördunkla innehållet i vårt verkliga intresse i de spanska händelserna.”

Detta klarlades redan i oktober 1936 av Sovjetunionens representant på Londonkommitténs möte. Han sade, att Sovjetunionens folk ”inte har någon anledning att be om ursäkt för sin varma sympati för folkfrontens krafter i det republikanska Spanien”.

Men det gäller inte endast detta:

”Sovjetunionens folk är av den åsikten, att en ytterst allvarlig tvekamp mellan krigets och fredens krafter för närvarande rasar i Spanien. Den spanska regeringen förkroppsligar fredens krafter, rebellgeneralerna — krigets.

Om den spanska regeringen till slut lyckas undertrycka upproret, så skulle detta icke endast betyda att ytterligare ett land fogas till fredsanhängarna. Det skulle även ha starkt inflytande på hela läget, det skulle överallt stärka övertygelsen om demokratins kraft och möjligheten av ett fredligt reglerande av de internationella problemen. I detta fall skulle krigsfaran, som likt ett mörkt moln hänger vid horisonten, försvagas betydligt och Europas politiska himmel bli betydligt ljusare.

Men om tvärtom segern skulle tillfalla rebellgeneralerna, som i strid med noninterventionsöverenskommelsen understödjes av några stater, så skulle icke endast Spanien komma att lida under den inre katastrofen. Hela det europeiska läget skulle mörkna. Ty en seger för rebellgeneralerna i Spanien skulle bli en så häftig sporre för utlösandet av alla angriparnas krafter ... att det nya kriget omedelbart skulle rycka fram till tröskeln vid våra hus.

Däri och enbart däri ligger den främsta orsaken till att sovjetregeringen och Sovjetunionens folk känner sig så nära berörda av de nuvarande händelserna i Spanien. Den av Sovjetunionens folk konsekvent genomförda fredspolitikens bestämmer för närvarande Sovjetunionens ställning till de spanska händelserna.”

Dessa ord uttalades för mer än ett och ett halvt år sedan. Har de inte helt och fullt bekräftats? Rövarkriget i Kina sedan nio månader tillbaka pågår. Hitlerfascismen har ockuperat Österrike. Tjeckoslovakien hotas av ett fascistiskt överfall.

Sovjetunionen har icke endast öppet ställt sig på det republikanska Spaniens sida utan även höjt sin varnande röst mot den fördärvliga eftergivenhetspolitiken gentemot de fascistiska angriparna och visat hela världen den internationella betydelsen av kriget i Spanien.

”...Sanningen sades här för några dagar sedan av den spanske ministerpresidenten Negrin — förklarade Litvinov på folkförbundsmötet — sanningen, att Sovjetunionen under hela den spanska konfliktens förlopp varken utbett sig någonting av Spanien, strävat eller strävar efter någonting där. Sovjetunionen har varken mineralogiska, ekonomiska eller strategiska intressen i Spanien, icke ens s. k. jämviktsintressen. Den är blott och bart intresserad av att upprätthålla varje folks rätt att själv

avgöra sin inre regim utan inblandning av utländska stater och ännu mindre av utländska trupper och vill icke tillåta att i Spanien skapas en ny stödjepunkt för ett angrepp mot hela Europa”.

Att uppfylla folkets vilja, att försvara freden och rädda världen från ett nytt fruktansvärt krig har bragts till uttryck i några få ord. Dessa ord spred sig över hela världen, trängde in i alla ärliga demokraters, alla utsagnas och förtrycktas hjärtan, till varje moder och varje kämpe. Dessa få för de arbetande massorna så klara och begripliga ord var:

”Sovjetunionens arbetande massor gör blott sin plikt då de i mått av sina krafter hjälper Spaniens republikanska massor. De ställer sig själva till ansvar för att Spaniens befrielse från de fascistiska reaktionärernas ok icke är en privatsak för spanjorerna utan en gemensam sak för hela den framskridna och framstegsvänliga mänskligheten. Med broderlig hälsning
Stalin.”

Den 7 november 1936 ville general Franco förvåna hela världen med sin arméorder om att Madrid skulle erövras den dagen. Den 7 november 1936 paraderade röda armén och demonstrerade miljoner arbetare framför Leninmausoleet sin solidaritet med Spanien. Det fanns ingen bland dessa miljoner människor som icke med glödande entusiasm hälsade de närvarande spanska kämparna och kvinnorna. Moskva—Madrid, Sovjetunionen—Spanien — det var ett hjärta.

Hur många arméorder om Madrids intagande har inte general Franco underskrivit sedan dess! Interventionens krafter i Spanien har ökat men även den spanska folkfrontens motståndsvilja, dess organisation och kampduglighet. Förbindelserna mellan sovjetfolket och det spanska folket har blivit innerligare och fastare. Tusentals spanska barn har i Sovjetunionen funnit ett hem. Tusentals spanska barn uppfostras i Sovjetunionen för att återvända till det från utländska förtryckare och interventionister befriade hemlandet. Oförändrad är sovjetlandets hjälp till det republikanska Spanien. Det spanska folket känner storleken och betydelsen av detta verk. Ja, hela världen känner det. Sovjetunionen var och förblir fredens fäste, mänsklighetens vän, alla arbetandes hopp. Aldrig kommer det spanska folket, aldrig kommer mänskligheten att glömma Sovjetunionens stora förtjänster i kampen för freden. Aldrig kommer de att glömma Litvinovs ord mot dem, som vill dölja sina blodiga förbrytelser mot det spanska folket och mänskligheten bakom lögnen om ”korståget mot kommunismen”!

”Det är på tiden, att de, för vilka fredens intressen verkligen är dyrbara, förklarar för dessa högt uppsatta papegojor att en dåraktighet icke upphör att vara en dåraktighet därför att den upprepas dag efter dag. Att en spade är en spade och ett angrepp ett angrepp, det må nu smyckas med vilket krigsrop som helst; att vilken betydelse man än må ge antikommunismen — en mineralogisk, kommersiell, strategisk eller någon annan — det inte finns något internationellt rättfärdigande av angreppet, av den beväpnade interventionen, överfallet på andra stater och brytandet av internationella fördrag, hur man än söker bemantla dem; det är också på tiden att säga dessa predikanter av det rasande hatet mot mänskligheten, att de inte har någon rätt att tala för mänsklighetens intressen att de, som har återuppväckt hedendomens och medeltidens vildaste och mest överlevda teorier inte har någon rätt att tala i det nutida Europas namn, att de som bränt upp den mänskliga andens mest framstående verk, som förföljer vetenskapens-, konstens- och litteraturens mest glänsande representanter, de, som hela den kultiverade världen föraktar, gör sig löjliga, när de låtsas vilja rädda civilisationen och i dess namn uppmanar till ett korståg mot andra folk.”

De internationella brigaderna.

Av André Marty.

Från oktober 1936 till februari 1937 skyndade tusentals antifascister från alla länder till Spanien, omkring 15.000 personer ur alla ålders- och yrkesgrupper. De representerade alla arbetarrörelsens och demokratins meningsriktningar, däribland även de mest moderata. Frontkämpar från världskriget stod här sida vid sida med unga antifascistiska kämpar. De kom till Spanien för att ställa sina militära kunskaper, sina erfarenheter i den antifascistiska

kampen i det spanska folkets, i dess folkfrontsregerings tjänst.

Deras mål? De hade blott ett enda: att hjälpa det spanska folket att vinna kriget. Var och en av dem förstod till fullo att i Spanien stod hela den framstegsvänliga och framskridna mänsklighetens öde på spel.

Deras krav? De hade blott ett enda: att bli skickade till de farligaste, de avgörande ställena. För övrigt ville de ingenting. Hela världen vet i dag vad de utfört. De senaste sexton krigsmånadernas bokslut visar de internationella brigadernas betydande roll i det spanska folkets oavhängighetskrig. Deras hjälteepos började i Madrid, där försvarskommittén med presidenten, den republikanske generalen Miaja och kommissarien, den kommunistiske arbetaren Anton, hänförde arbetarna, soldaterna, hela folket. Den fanns överallt där det gällde att förstärka, att befästa, att skaffa livsmedel.

I Madrid den 7:de november 1936 trädde de internationella brigaderna in i kampen och historien. Mänsklighetens fiende stod redan vid Manzanares och i Universitetsstaden. De sex första brigaderna av den spanska armén, som befann sig i kamp sedan sex dagar, närmade sig gränsen för kroppslig utmattning. Då såg Madrid de första tre internationella bataljonerna: Edgar André (tysk), Pariskommunen (fransk), Dombrowski (polsk). Säkert och orubbligt kom de, män, som visste, vad det betydde att kämpa. Enbart anblicken av dem ingav mod och under det deras lilla artilleri under lastbilarnas larm intog sina ställningar, bröt den elfte blandade brigadens infanteri fiendens anstorm. Tre dagar senare angrep söder om Madrid den tolfte brigaden — bataljonerna Thälmann, Franco-Beige och Garibaldi — under kommando av den ärorike kamrat Lukács. Och sedan kom den elfte brigaden till hjälp. Och under det de internationella brigadernas bataljoner oavbrutet kastades till de tidvis svagaste ställena på centralfronten, underlättade den trettonde brigaden, genom sina fjorton angrepp på Teruel, huvudstadens läge och den fjortonde hejdade fascisternas frammarsch på Cordoba-fronten.

Februari 1937 — det fruktansvärda Jaramaslaget. Fronten var sprängd och de fascistiska trupperna stormade över Madrid—Valencia-vägen. Då spärrades deras väg av division Lister, elfte, tolfte och fjortonde brigaderna. Även femtonde brigaden, sammansatt av amerikaner, fransmän och kamrater från Balkan, erhöll här elddopet.

Under det trettonde brigaden sändes för att försvara Almeria, som hotades genom Malagas fall, kämpade de andra vid Guadalajara, där de tillfogade Mussolinis svartskjortor ett svårt nederlag. De internationella brigaderna kämpade vid Pozoblanco där de ryckte fram 30 km. och befriade Almaden, de kämpade vid Brunete, Belchite, vid Cuesta de la Reina och slutligen vid Teruel, vid avvärjandet av det fascistiska motangreppet.

I norr och söder deltog de i alla slag, vid alla fronter. De räknades till den nya spanska folkarméns bästa kämpar. De räknades till elitbrigaderna, som så ofta spärrade vägen för de fascistiska banden eller slog dem tillbaka.

Men de har gjort det spanska folket, den antifascistiska saken ännu större tjänster. Vad är då hemligheten till de internationella brigadernas segerrika aktion? Varför kämpade och kämpar de med så stor framgång? De förfogade knappast över stora militära specialister. Det fanns mycket få gamla yrkesofficerare bland dem. Deras kraft, deras oerhörda kampduglighet, bestod i deras organisation och i deras absoluta antifascistiska enhet. Det var hemligheten till deras segrar.

I dag vet man att fascisterna kunde inta Badajoz, Talavera och Toledo och komma ända till Madrids portar därför att varje milisbataljon på den tiden tillhörde ett parti, en fackförening eller någon annan organisation och knappast mottog order av andra.

Styrkan i de internationella brigaderna bestod i att de från första dagen bildade ett enhetligt block. Alla deras kämpar, kommunister och socialdemokrater, republikaner och anarkister, ända till liberalerna, var oskiljbart förenade genom folkfronten. Och därför att de broderligt

kämpade för en sak, som de helt och fullt förstod, var deras disciplin järnhård.

De kom från 25 olika nationer, Och trots politiska och språkliga olikheter upprätthölls den omedelbart skapade antifascistiska enheten orubbligt. En republikansk kommandant med en socialdemokratisk ställföreträdare och en kommunistisk kommissarie, vilka alla stammade från olika länder, var vanliga företeelser. Trots detta uppkom aldrig politiska konflikter varken i staberna eller trupperna. Hundratals gånger konstaterade tyska och franska frivilliga att de hade kämpat mot varandra under världskriget. I dag befinner de sig i samma antifascistiska folkarmé och deras enda ”motsättning” är tävlan i kampen. En tidigare engelsk matros, som lett upproret på Invergordon, var en brittisk amiralsons överordnade. Hatet mot fascismen, den stora idén — fred och frihet — som vägleder spanienkämparna, har sammansvetsat dessa oförskräckta män från alla länder och alla politiska rörelser till ett oupplösligt block.

Orubblig aktionsenhet. De internationella frivilliga har visat att segerns hemlighet ligger i den antifascistiska enheten. Enhet utan politisk och nationell åtskillnad.

Den största tjänst, som de internationella brigaderna gjort det spanska folkets antifascistiska sak är, att de i handling omsatt vad Spaniens kommunistiska parti tillsammans med ett stort antal andra antifascistiska organisationer utan uppehåll krävt: en folkarmé under enhetligt kommando vars befallningar strikt måste följas. Då de första internationella brigaderna sattes in, fanns icke detta. Med lidelse diskuterade politiska och fackliga organisationer denna princip. Diskussionen skärptes genom POUM:s öppna och dolda kampanj mot skapandet av folkarmén. Folkarmén bekämpades av POUM, som öppet organiserade sabotage. De antifascistiska organisationerna och Spaniens kommunistiska parti i första hand, som ihärdigt kämpade för upprättandet av en folkarmé med enhetligt kommando, utnyttjade de internationella brigadernas förverkligande av detta krav till att övertyga alla organisationer om, att detta var den enda vägen till framgång.

Så skapades i kamp brigader, divisioner och armékårer, som inför världen visade sin styrka vid intagandet av Teruel. Teruel var en seger för den spanska folkarmén och dess enhetliga kommando. Teruel, där för första gången de internationella brigaderna icke deltog från slagets begynnelse. Men Teruel var en seger för de förberedelsearbeten, i vilka de internationella brigaderna direkt hade medarbetat.

De internationella brigadernas gärningar och exempel, deras antifascistiska, över partierna stående folkfrontskaraktär — var en av de mest avgörande faktorerna, som övertygade om nödvändigheten och möjligheten att organisera den stora folkarmén.

Proletariatet i alla länder kan vara stolt över sina söner, som skyndade till Spanien. Det har rätt att göra hjältedåden kända, det har rätt att ge spridning åt detta de internationella brigadernas exempel på den högsta enhet.

I dag har uppbyggnaden av de internationella brigaderna förändrats. De demokratiska regeringarnas åtgärder har förhindrat effektiva förstärkningar att anlända under det att divisioner av svartskjortor och tyska och italienska soldater och officerare med oerhörda mängder krigsmaterial helt öppet inträffar hos Franco. Därför har republikens regering med spanska rekryter utfyllt de luckor, som den italienska och tyska ”noninterventionen” öppnat i de internationella brigadernas led. Men de internationella brigaderna består alltjämt. Den spanska republikens unga soldater skolar sig och lär av de gamla internationella kämparna.

På så sätt utgör de internationella brigaderna, vars roll ännu icke är slutspelad, en väldig antifascistisk skola. Från deras ärorika banér kommer namnen på de stora segrarna för den antifascistiska, den proletära saken att lysa.

Kommunistiska internationalen i kamp för den internationella enheten för solidariteten med det republikanska Spanien.

Av Franz Dahlem.

Folkmassorna förstår allt mer att det i Spanien icke endast gäller spanjorernas sak utan hela den framskridna mänsklighetens gemensamma sak.

Sovjetunionen har genom att i handling öva solidaritet med Spanien på nytt bevisat, att den är bålverket för alla fredens och frihetens krafter i världen. Men varför träder icke den internationella bemödanden att åstadkomma aktionsenhet stund fram på historiens arena och tar folkens hotande intressen i sina starka händer?

Förutsättningen för massornas mobilisering i alla länder, för skapandet av en stålhård folkens fredsfront, mot vilken de fascistiska krigshetsarna skulle bryta av sig nacken, är upprättandet av arbetarklassens internationella aktionsenhet. På den beror allt. De män som står i spetsen för den Socialistiska arbetarinternationalen och Fackföreningsinternationalen, som är skulden till att hittills alla Kommunistiska internationalens bemödanden att förverkliga den internationella aktionsenheten varit resultatlösa, ådrar sig ett fruktansvärt ansvar, om de vidhåller sin ödesdigra avvisande ståndpunkt.

Efterföljande artikel ger en återblick på Kommunistiska internationalens bemödande att åstadkomma aktionsenhet för solidaritet med det spanska folket.

*

Omedelbart efter Kommunistiska internationalens sjunde världskongress, där Georgi Dimitrov visade, att en sammanfattning av alla demokratiska och frihetsvänliga krafter i folkfronten vore den enda möjliga vägen för en segerrik kamp mot fascismen, vände sig Kommunistiska internationalen till Socialistiska arbetarinternationalen med ett erbjudande om gemensam aktionsenhet mot Italiens- hotande överfall på Abessinien, mot fascismen i de olika länderna och i internationell måttstock.

I dag är det tydligt för var och en vilken uppmuntrande verkan det hade på krigshetsarna att Mussolini ostraffat lyckades genomföra sitt rövartåg mot Abessinien. Men man kan i dag lika tydligt inse vilka historiska möjligheter att genom den internationella arbetarklassens uppträdande skapa en fast fördämning mot den internationella fascismens fortsatta angrepp, som då försumrades.

I besvärjande ordalag skrev Dimitrov i ett brev av den 25 september 1935 till SAI:

”Men allt det som hittills företagits av er och oss räcker inte med hänsyn till farans storlek. De båda internationalernas ansträngningar för fredens bevarande måste förenas, de båda internationalerna måste uppträda gemensamt och gemensamt hejda de fascistiska krigsanstiftarna. De båda internationalernas gemensamma uppträdande skulle mobilisera arbetarklassen och rycka med sig fredens krafter inom andra befolkningsskikt. Det skulle väcka hela folk till kamp för freden. Det skulle utlösa en så mäktig världsrörelse mot kriget att folkförbundet under dess tryck vore tvunget att effektivt inskrida mot den italienska och tyska fascismens angrepp.

Det är ännu icke för sent, att avvärja den hotande katastrofen, i vilken de fascistiska förbrytarna driver mänskligheten. I morgon är det kanske inte möjligt.”

Det svar som på en upprepad förfrågan av den 7 oktober slutligen följde den 15 oktober — efter SAI:s och IGB:s gemensamma sammanträde i Bryssel — var negativt. Motiveringen visar vari det motstånd låg, som SAI:s och IGB:s ledare även senare tog som anledning att avvisa aktionsenheten. I Friedrich Adlers brev heter det:

”Vad det gäller Kommunistiska internationalens inbjudan till en diskussion med fyra av dess representanter, så har de socialdemokratiska partierna i Storbritannien, Nederländerna, Sverige, Danmark och Tjeckoslovakien förklarat, att de icke kan tillstyrka antagandet av denna inbjudan, å ena sidan på grund av sammansättningen av Kommunistiska internationalens delegation, och å andra sidan därför, att de tillbakavisar varje gemensam aktion med de kommunistiska partierna i sina länder liksom även varje gemensam aktion mellan de båda internationalerna.

Då SAI:s exekutiv är tvungen att räkna med uppfattningen i dessa arbetarklassens stora partier, är den sålunda icke i stånd att anta Kommunistiska internationalens inbjudan.”

Det enda resultatet var SAI:s meddelande att dess ordförande och sekreterare var beredda att i informatoriskt syfte sammanträffa med representanter för Komintern. Ett dylikt sammanträffande mellan Vandervelde, Friedrich Adler, Cachin och Thorez förde icke heller till något praktiskt resultat. I ett brev till SAI av den 27 oktober 1935 förklarade Dimitrov trots allt

”att Komintern var beredd att vilket ögonblick som helst träda i förhandlingar om aktionsenheten.”

Arbetarklassens och folkens allmänna intressen hade alltså offrats för de socialdemokratiska ledarnas valhänsyn och koalitionspolitiken med borgarklassen i deras länder. Hitler och Mussolini kunde ta risken att organisera sitt gemensamma rövarkrig för världens nyuppdelning.

*

Efter det fascistiska upproret den 18 juli 1936 i Spanien, i den oroande situation, då de upproriska marscherade mot Madrid, anhöll Cachin och Thorez å Kominterns vägnar Socialistiska arbetarinternationalen om ett sammanträffande, vilket även ägde rum mellan dem och de Brockère och Friedrich Adler den 14 oktober. Kominterns förslag att genomföra en internationell sammankomst, där frågan om alla arbetarorganisationers internationella hjälpaktion för Spanien skulle behandlas, tillbakavisades likväl av SAI:s representanter liksom även förslaget om en enhetlig internationell aktion från de båda internationalernas sida. Deras uppfattning var, att var och en skulle handla separat och självständigt.

Under de kritiska veckor, då det gällde Madrids öde, vände sig Komintern på nytt till SAI:s och IGB:s exekutivers plenum, som sammanträdde i Paris. Men förgäves. Den 7 november 1936, då de marockanska främlingslegionärerna redan trängt över Manzanares, besvor Komintern i ett nytt brev SAI:s ledare att uppge sitt motstånd, likaså den 28 december, då Francos offensiv omfattade Madrid från väster och nordväst. Förgäves.

Hänvisade endast till sig själva, hade milisen, 5:te regementets hjältemodiga bataljoner och de internationella brigadernas frivilligebataljoner tillsammans med Madrids arbetare försvarat och hållit staden. Kommunistiska kadrer och antifascistiska arbetare från alla länder gjöto vid Madrid och under krigets fortsatta förlopp vid andra fronter sitt blod för fredens och frihetens sak.

*

Den 11 mars 1937 ägde i London SAI:s och IGB:s internationella spanienkonferens rum, vilken kommer att leva vidare i arbetarrörelsens historia som en svart fläck lik den av den 4 augusti 1914.

Den 8 mars hade den stora italienska offensiven vid Guadalajara tagit sin början. Redan då Mussolinis divisioner ryckte framåt krävde Spaniens socialdemokratiska utrikesminister, del Vayo, konferensens hjälp åt Spanien. I de spanska fackföreningarnas namn (UGT) föreslog socialdemokraten Pascual Thomas inkallandet av en världskonferens, i vilken SAI, IGB, Komintern, Sovjetunionens och Förenta staternas fackföreningar skulle delta. I franska

fackföreningarnas CGT:s namn framförde socialdemokraten Jouhaux deras beslut ”att aktionsenheten i världsmåttstock mellan arbetarklassens alla organisationer äntligen måtte förverkligas”.

Men sir Walter Citrine förklarade denna enhetsfront ”icke önskvärd”. Ernst Bewin gick ännu längre: ”Den brittiska arbetarrörelsen låter sig i sina beslut och sin taktik icke på något sätt influeras av kriget i Spanien”. Han höll ett antikommunistiskt tal och försvarade Baldwin-regeringens ”noninterventions”politik. Till och med Vandervelde måste konstatera ”att därigenom en kall frost lägrat sig över alla förhoppningar om verklig hjälp för Spanien”. En intetsägande resolution föddes.

Spanjorerna lämnade konferensen och rapporterade hemma hos sig: Vi bad om vapen och man gav oss litteratur.

Om Spaniens öde den gången hade berott på Andra internationalens beslut, skulle Spanien ha varit förlorat. Men den unga folkarmén och i dess led de internationella brigaderna, dessa representanter för folkens solidaritet, utkämpade den första stora segern över den italienska fascismen vid Guadalajara.

Förgäves har sedan medlemmar av Socialistiska Arbetarinternationalen, vilka befann sig i Spanien — Pietro Nenni, Julius Deutsch, Delvigne, i gemensamma upprop med Marty, Gallo, Dahlem krävt en beslutsam internationell aktion till förmån för den spanska republiken.

Kommunistiska internationalen mobiliserade till skillnad från Andra internationalen en aktiv solidaritetsrörelse i alla länder.

Tusentals kommunister, men även socialdemokrater och demokrater begav sig månad efter månad till Spanien för att kämpa i de Internationella brigaderna. Den 21 april 1937 sammanträdde i Paris representanter för 21 kommunistiska partier till en konferens, där man behandlade ett enhetligt organiserande av hjälpaktionen för Spanien. Även där stod frågan om skapandet av aktionsenheten i varje land på dagordningen.

I april 1937 kom Schevenels och Friedrich Adler till Spanien. De var även gäster hos de Internationella brigaderna. I sitt hälsningstal till den 14:de internationella brigaden ”Marseillaise” förklarade Friedrich Adler,

”att de internationella frivilliga genom den hos dem rådande enhetsfronten ger folken ett efterföljansvärt exempel”.

Och Schevenels utropade, då han såg en fransk-belgisk bataljons bristfälliga beväpning: ”Kamrater, jag svär, att ni skall få vapen.”

Men sedan de båda sekreterarna för SAI och IGB rest, förstärkte Caballero sin kamp mot kommunisterna, saboterade frågan om bildandet av det spanska proletariats enhetsparti, och hotade att spränga folkfronten. Var det verkan av Schevenels och Friedrich Adlers spanienresa?

*

Den 31 maj 1937 ägde de tyska krigsfartygens fruktansvärda bombardemang av Almeria rum, följt av de tyska fascisternas förklaring, att de tänkte handla efter eget gottfinnande gentemot Spanien. För hela världen var det tydligt att denna provokation var utgångspunkten för den tyska och italienska fascisternas ökade intervention i Spanien. I alla länder växte folkens vrede över mordbanditerna, som lade fredliga städer i ruiner och bestialiskt mördade kvinnor och barn. I Frankrike och England växte massornas rörelse mot ”noninterventionens” förrädiska politik.

I denna situation vände sig Spaniens socialdemokratiska och kommunistiska partier samt UGT till de tre internationalerna med ett upprop om hjälp. Dimitrov grep initiativet och

föreslog i Kommunistiska internationalens namn SAI:s ordförande de Brouckère utsättandet av en konferens och skapandet av ett gemensamt förbindelseutskott mellan de tre internationalerna för att förverkliga den internationella aktionsenheten mot Tysklands och Italiens militära intervention i Spanien.

Till svar på detta förslag förklarade de Brouckère, att han som ordförande för SAI liksom även dess sekreterare Friedrich Adler ”icke hade de erforderliga fullmakterna för att i Internationalens namn ansluta sig till den av Eder föreslagna kommittén”. Dimitrov sände då de Brouckère ett telegram, i vilket det bl. a. hette:

”Saknaden av en formell fullmakt kan icke anses avgörande när det gäller livet och oavhängigheten för det spanska folket, som utsatts för de tyska och italienska interventionisternas överfall. Vi kan inte heller dela Er uppfattning, att den Socialistiska arbetarinternationalen helt fyller sin plikt, såvida den nu som tidigare tillbakavisar ett förenande av alla det internationella proletariatets krafter för det spanska folkets försvar.

Solidaritetsrörelsen för det spanska folket är ännu på långt när icke tillräcklig, framför allt därför att de internationella organisationerna handlar separat. Denna rörelse skulle erhålla tiofaldig kraft, om man trots alla svårigheter lyckades skapa internationell aktionsenhet.”

Efter fortsatt påtryckning, efter ytterligare telegramväxling förklarade de Brouckère att han var överens om att för meningsutbyte anordna en sammankomst med Kominterns delegater.

Konferensen i Annemasse kom till stånd.

Stora förhoppningar väcktes i miljoner människors hjärtan. Det spanska folket såg med stor tillförsikt på denna första sammankomst mellan internationalernas representanter.

Kominterns representanter framlade förslag som syftade till att de båda internationalerna skulle föra aktionen för Spanien enhetligt och gemensamt. SAI:s representanter — ordföranden de Brouckère och dess sekreterare Friedrich Adler — förklarade sig icke vara befullmäktigade att sluta en dylik överenskommelse. Icke desto mindre uppnåddes i Annemasse enighet i följande tre punkter:

För det första konstaterades att de båda internationalerna ifråga om Spanien hade uppställt i huvudsak samma krav.

För det andra förklarades, att man måste bemöda sig om att överallt, där det var möjligt, uppträda gemensamt för det spanska folket.

För det tredje hette det i resolutionen och det var det viktigaste de delegerade enat sig om:

”De är eniga om den önskan att ny kontakt inom kort tid skall äga rum för att i detalj studera de konkreta medel som ställts i utsikt för materiell och moralisk hjälp åt Spanien”.

En grundval tycktes ha blivit skapad för den internationella arbetarklassens enhetliga framträdande. Men då uppträdde enhetsfrontens gamla fiender som redan tidigare underordnat arbetarklassens intressen den egna borgarklassens intressen. De engelska Labour-ledarna desavouerade SAI:s ordförande och sekreterare, så att de Brouckère och Friedrich Adler ställde sina funktioner till förfogande. SAI:s pariskonferens den 24 juni beslöt visserligen, att de Brouckère och Friedrich Adler skulle stanna på sina poster, men de reaktionära ledarnas kampanj mot Annemasse fortsatte: Hollands och Tjeckoslovakiens socialdemokratiska ledare hotade öppet med SAI:s splittring. Mycket snart visade fakta, att icke-antagandet av demissionen var en kompromiss på den internationella aktionsenhetens bekostnad.

Då Dimitrov den 26 juni, sedan Bilbao fallit och med hänsyn till den hotande faran för Austurien på vände sig till SAI med konkreta förslag till en gemensam påskyndad hjälpaktion betecknade de Brouckère dessa förslag som ett brytande av överenskommelsen i Annemasse. Det gällde följande förslag:

...att kommunisterna och socialdemokraterna gemensamt eller i någon form skulle vända sig till regeringen i sitt land och kräva att den skulle gå in för de fordringar, som man i Annemasse konstaterat vara gemensamma;

att båda internationalerna gemensamt skulle vända sig till folkförbundet med kravet om att folkförbunds-pakten skulle tillämpas på Spanien;

att de båda internationalerna skulle mobilisera alla det internationella proletariats organisationer och hela världsoptionen för att tvinga igenom dessa krav.

Dimitrov hade återigen uttryckligen förklarat, att Kommunistiska internationalen var beredd att förhandla om vilka som helst andra förslag från SAI:s sida till förmån för en gemensam hjälpaktion för det spanska folket.

Den 9 juli ägde en sammankomst rum mellan de Brouckère och Friedrich Adler samt Cachin och Thorez. Kommunistiska internationalens representanter utvecklade och motiverade Dimitrovs förslag och kompletterade dem ytterligare.

Från denna sammankomst utfärdades en kommuniké, i vilken det heter: ”Meningsutbytet har resulterat i allmän överensstämmelse på båda sidor om de aktioner, som måste genomföras till förmån för det republikanska Spanien.”

Av ovan anförda fakta framgår klart att Kornintern å sin sida gjort allt för att för den Socialistiska arbetarinternationalen underlätta ett gemensamt framträdande till det spanska folkets förmån.

Men varje fortsatt allvarligt steg strandade på Andra internationalens passivitet, de reaktionära socialdemokratiska ledarnas sabotage och ledningens brist på beslutsamhet. Besluten från Annemasse stannade på papperet.

SAI:s ledare bär inför historien ansvaret för att de försuttit ett historiskt tillfälle då det var möjligt att med utnyttjande och stegrande av de stora folkrörelserna i Frankrike och England tvinga fram en kursförändring hos regeringarna i dessa länder.

Men den spanska folkarmén företog sin första offensiva aktion vid Brunete för att stödd enbart på sin egen kraft avlasta norden och rädda Asturien. Vid denna tid kom de Brouckère till Spanien. Vi genomförde tillsammans många möten, inför de internationella brigadernas bataljoner: i Albacete, i Madrid. De Brouckère talade många riktiga ord och gav många löften. Men dessa ord har ännu inte följts av handling.

*

Norden hade fallit. Även de framgångsrika offensiverna, falkarméns återerövring av Quinto och Belchite hade inte kunnat förhindra detta. Genom att den fascistiska nordarmén frigjordes, genom att Tyskland och Italien ökade sina leveranser av tungt krigsmaterial till Franco, under det att noninterventionspolitik, spärrandet av den franska gränsen och sjöröveriet i Medelhavet gjorde det nästan omöjligt för den spanska republiken att skaffa sig vapen, måste man nu räkna med en stor fascistisk offensiv mot Madrid. I denna hotande situation, den 20 november 1937, vände sig Cachin och Thorez på uppdrag av Kominterns exekutivkommitté på nytt till de Brouckère och Friedrich Adler med anhållan om ett samtal. Som på sin tid vid beskjutandet av Almeria hade Spaniens kommunistiska och socialdemokratiska partier på nytt vänt sig till de båda internationalerna och till dessa hemställt om att på grundvalen av överenskommelsen i Annemasse och med parollen ”ingen hjälp åt Franco” genomföra en gemensam konferens mellan de båda internationalerna. I de spanska arbetarorganisationernas brev krävdes ett sådant understöd för att förhindra de fruktansvärda förföljelserna i Asturien, för att säkra civilbefolkningens evakuering och möjliggöra handelsfrihet för regeringen samt öppnandet av gränserna. De föreslog att bojkott proklamerades mot alla de varor som kom från det av fascisterna besatta området och att en kampanj sattes i gång

för hemkallandet av alla utländska trupper, även marockanerna och främlingslegionärerna, som befann sig på spansk mark.

Allt förgäves. SAI tillbakavisade förslagen. Så förgick dyrbar tid. Fascismen blev fräckare och djärvare, ökade transporterna av krigsmaterial och trupper till Spanien. Men jätten proletariatet mobiliserades och insattes icke i sin fulla kraft. Och ändå hade folkfronten i Spanien och Frankrike visat, ändock bevisade det kinesiska folkets nationella enande mot den japanska militärfascismen vilken oerhörd styrka enheten ger varje folk om det endast håller samman inåt. Vad skulle inte den internationella folkfrontens sammanfattade styrka kunna förmå om dess proletära kärna enade sig till internationell aktion!

Heroismen hos det spanska folket, som offerar sina söner på slagfältet, vars kvinnor och barn nedmejas av de fascistiska flygarna, hade tills nu kunnat hålla fronten trots att den stora internationella hjälpen till vilken det spanska folket har rätt, ännu inte kommit. Genom folkarméns hjältemod och dess lednings krigskonst lyckades man intaga Teruel, desorganisera den fientliga offensiven mot Madrid och bibringa fascisterna stora förluster.

*

Nu står det republikanska Spanien, som den gången under de kritiska novemberdagarna framför Madrid 1936, åter i den hårdaste kamp för sin existens. Detta folk ger allt vad man kan ge i kampen för frihet och oavhängighet. Kvinnorna återfinner sina barn stympade och förkolnade, men de tänker så som den stora Pasionaria uttryckt det: ”Hellre död än slav!” Allt borde och kunde ha varit annorlunda om Andra internationalens ansvariga ledare icke hade stött sina illusioner på regeringarna, under lång tid på den fördömda ”noninterventionen”, på det i sin aktionsduglighet förlamade Nationernas Förbund utan baserat arbetarorganisationernas politik i vars spets de går — på arbetarklassens kraft.

Men det är ännu inte för sent!

Fakta talar ett så brutalt språk om denna politiks bankrutt, att arbetarmassorna och folken som redan känner lukten av det kommande krigets krutrök, råkar i rörelse och drar med sig dem, som hittills ställt sig hindrande i vägen för massrörelsen.

De engelska konservativa har kastat masken. De struntar i folkrätten och folkförbundet och har öppet slutit sitt schackeravtal med Mussolini, som de är beredda utlämna Spanien åt. Men de engelska storkapitalisterna har gjort upp räkningen utan det engelska folket, som marscherar upp i en mäktig folkrörelse.

I Frankrike, där regeringen hänger de engelska konservativa i rockskörtet, har massorna alarmerats av, att tyskarna på andra sidan Pyrenéerna byggt in långskjutande kanoner och anlagt flygplatser. Den fem miljoner medlemmar starka fackföreningsrörelsen kräver upphävandet av blockaden mot och handelsfrihet för det republikanska Spanien.

Ännu är det tid att hindra Mussolini och Hitler i deras spanska rövarkrig.

Kommunistiska Internationalens appell i förstamajuppropet i år är därför aktuellare än någonsin:

”Det republikanska Spanien är i fara ... Det finns tillräckligt med medel och vägar för att effektivt och ofördröjligen hjälpa det spanska folket.

I miljoner arbetares namn, för det spanska folkets försvar vände sig Komintern nyligen till SAI och IGB med förslaget att skapa proletär internationell enhetsfront ...”

När blir Andra internationalens och IGB:s ledare beredda att fylla den plikt som deras funktioner i ledningen för de internationella arbetarorganisationerna ålägger dem? Var finns i dag initiativen från de socialdemokratiska ledare och partier, som av egen uppfattning vet, vad Spaniens folk behöver. Vad har det blivit av Schevenels, Attlees, Friedrich Adlers, de

Brouckéres löften till det spanska folket och inför de internationella brigadernas kämpar. De kan besluta om att den internationella rådpläging kommer till stånd, som Komintern sedan två år förklarat sig beredd delta i.

Livsmedel och medicin är nu som tidigare absolut nödvändiga. Men för att segra över fascismen behöver den spanska folkarmén kanoner, bomber och tanks. 500 flygmaskiner och 500 kanoner i den spanska folkarméns händer och ett avgörande slag för världsfreden skulle utkämpas.

Cyniskt beljager man arbetarklassen, — framhåller Komintern i sitt 1 majupprop — då man påstår att Storbritanniens, Frankrikes och Förenta staternas regeringar inte skulle ha makt att hejda fascismen. ”De måste endast anta Sovjetunionens förslag till gemensam aktion från alla stater, som är intresserade av att freden upprätthålles, mot krigsanstiftarna. De måste förläna sin aktion eftertryck genom ekonomiska åtgärder. De måste vägra de fascistiska banditerna krediter, och de råvaror som behövs för krigföringen, blockera icke det republikanska Spanien men väl dess angripare, de skulle öppna gränserna och ge spanska folket möjlighet att fritt inköpa vapen. Detta skulle vara nog för att fascismen skulle dra sig tillbaka som en pryglad hund.” Den som vill freden, måste kämpa för Spaniens folk.

Den som vill freden, måste göra allt för att arbetarklassens internationella aktionsenhet kommer till stånd.

III.

José Diaz liv.

Han var knappast elva år gammal, då han varje morgon tog vägen genom Sevillas gator till bageriet där han arbetade. Son till en bageriarbetare och en tobaksarbeterska fick Pepe Diaz redan från sin tidigaste ungdom själv känna på den brutalaste utsugning. Svälten och eländet, i vilket de andalusiska proletärerna lever, väckte redan tidigt pojken rebelliska ande.

Vid 18 års ålder tillhörde han redan ledningen för bageri-arbetarförbundet "Aurora", som senare anslöt sig till CNT. Hans revolutionära verksamhet utvecklade sig alltmer. Han var drivkraften vid många strejkrörelser och revolutionära strider i Sevilla och de andalusiska provinserna. Hur svårt läget än var — och man måste tillfoga, att det andalusiska proletariatets strider hör till de mest heroiska episoderna i Spaniens revolutionära historia — förblev Pepe Diaz alltid lugn och ingjöt med sitt älskvärda leende mod hos alla dem som samlade sig kring honom.

I slutet av år 1920 efter en allmän generalstrejk, som undertrycktes så bestialiskt, att gatorna i proletärkvarteren var röda av arbetarblod, organiserade Pepe med stor ansvarskänsla och försiktighet flykten från Sevilla för några av rörelsens ledande kamrater. Själv begav han sig till Madrid och Barcelona för att organisera arbetet för att befria de häktade. Tack vare Diaz blev folkets protest mot massarresteringarna och tortyren så mäktig att varken dödsstraff, livstids fängelse eller långa fängelsestraff utdömdes. När han återvände till Sevilla ägnade han sin hela aktivitet åt reorganiseringen av fackföreningarna.

1923, under Primo de Riveras diktatur, organiserade José Diaz det illegala arbetet och hjälpen för de otaliga arbetare, som kastades i fängelserna. Han ledde kampen mot diktaturen. Men polisen övervakade den unge revolutionären mycket omsorgsfullt och tog till slut fast honom på ett kafé i Madrid.

Efter åtta månaders fängelse och brutal tortyr, kom Pepe Diaz ut med stärkt revolutionär anda, mer besluten än någonsin att till slutet fortsätta kampen mot folkets bödlar. Från dessa åtta månaders fängelse härstammar den sjukdom, som än i dag plågar Spaniens kommunistiska partis generalsekreterare.

Åter tillbaka i Sevilla. José Diaz har lärt mycket i fängelset. Han har lärt att den anarkistiska kampens metod, den direkta aktionen väl kan vara hjältemodig men att den inte leder till det av arbetarna eftersträfvade målet. För att störta diktaturen var en massaktion nödvändig, denna kamp måste förbindas med arbetarnas dagskrav.

Och Pepe Diaz börjar orientera sitt arbete i denna riktning. Han fick nu kommunistisk litteratur i händerna. Entusiastisk över deras politiska linje, trädde han i förbindelse med de få kommunister, som på den tiden fanns i Sevilla. Han gick tillsammans med många kamrater in i Röda Hjälpen.

Kort därefter, när de lokala kommunistiska ledningarna häktades, övertog Diaz i samförstånd med de kommunistiska ledarna i Madrid och Bilbao reorganiseringen av det kommunistiska partiet i Sevilla. Någon tid senare valdes han till distriktssekreterare för Andalusien. Strejker och revolutionära rörelser omväxlade med brutalt förtryck av och mord på arbetarna, tills slutligen monarkin störtades år 1931. Den andalusiska sektionen blev snabbt den starkaste i hela kommunistiska partiet, till stor del tack vare Diaz goda arbete. Men Pepe kämpade icke blott mot det brutala halvfeodala förtrycket i Andalusien, han kämpade lika förbittrat mot Bullejos-gruppens sekterism, som då behärskade kommunistiska partiets centralledning och som förhindrade att partiet utvecklade sig.

På kommunistiska partiets kongress i Sevilla 1932 segrade Pepe Diaz och alla de kamrater, som fördömde Bullejos sekteristiska grupp. Några månader senare avsattes denna ledning, ny

centralkommitté valdes och José Diaz blev generalsekreterare för Spaniens kommunistiska parti.

Sekterismen likvideras. Partiet utvecklar sig utomordentligt snabbt. Den av José Diaz tillämpade organisationspolitiken gav partiet ett mäktigt uppsving. Han uppbygger det kommunistiska partiet på ett sätt som endast en med massorna innerligt förbunden och av massorna älskad arbetarledare förmår.

Partiet börjar arbeta aktivt för den proletära enheten. I september 1934 hålles ett extraordinarie plenum, som ägnas partiets inträde i arbetarallianserna. Dessa av det socialdemokratiska partiet bildade föreningar var — om också inte på långt när uttryck för enhetsfronten — så dock lämpliga att förvandlas till arbetarnas och böndernas verkliga enhetsfrontsorgan. På detta plenum framhöll Diaz, då han talade om den fascistiska faran, ”att denna inte är ett problem som rör månader utan dagar”.

Och några dagar senare bildades en regering med tre fascistiska ministrar. Arbetarna demonstrerade på gatorna och den revolutionära generalstrejken proklamerades i större delen av Spanien. Strejken förvandlades i Asturien till beväpnat uppror, där gruvarbetarna skrev ärorika sidor i arbetarrörelsens historia.

Juni 1935. Sedan oktoberrörelsen slagits ned i blod rådde den brutalaste terror, men folket lät icke skrämman sig av den bestialiska tortyr, för vilken polisen utsatte dess tappreste kämpar. Kommunistiska partiet upphörde icke ett ögonblick att ingjuta mod hos arbetarna. Det visar med kraft den väg de har att gå. I spetsen går Pepe Diaz, kallblodig, med säker blick, beslutsam.

Efter Kominterns historiska sjunde världskongress talade Diaz på ett massmöte i Madrid om kongressen och klarlade folkfrontspolitiken. Han uppmanade de antifascistiska partierna att sammansluta sina krafter mot fascismen:

”I dag måste vi koncentrera alla krafter på kampen mot denna impopulära regering för att störta den innan det blir för sent... Man måste uppnå utskrivandet av nyval, vid vilka de antifascistiska krafterna måste uppträda enade i den förvisningen att de kommer att bereda reaktionens och fascismens krafter ett nederlag ...”

Pepe Diaz kämpar varje ögonblick för folkfrontens upprättande. Och folkfronten i Spanien skapades. En reaktionär regering skriver ut nyval och den 16 februari 1936 triumferar folkfronten med förkrossande majoritet.

”Hur har denna seger blivit möjlig?” frågade José Diaz några dagar senare i ett tal i Madrids Barbieriteater. ”Denna seger möjliggjordes framförallt därigenom att vårt partis politiska linje var riktig. Den var riktig från början, då vi efter oktoberhändelserna rullade upp frågan om ett folkets block. Då vi på dagordningen ställde nödvändigheten av enhetsaktioner mellan de kommunistiska och socialdemokratiska partierna för att därigenom säkra proletariatet den ledande rollen i detta block, stötte vi på motstånd. Men verkligheten, partiets argument och dess politiska linje, skapade förståelse för nödvändigheten av denna enhetsaktion och av folkblockets upprättande.”

Folkfronten triumferade över reaktionen. Men Pepe Diaz tappade icke huvudet inför framgången. I en artikel den 1 juni 1936 skriver han:

”Vi måste göra klart för oss att den reaktionära fascistiska faran i Spanien består även i fortsättningen. Regeringen måste ingripa ... mot fascismen. Man måste övergå till offensiv mot kontrarevolutionens krafter, säkra demokratins krafter. Därför måste regeringen rensa ut de reaktionära befälhavarna, de monarkistiska och fascistiska ledarna inom armén, de fascistiska domarna och republikens fiender av alla slag ... Det är dock - en skandal att så typiska monarkister som Franco och Godeu får stanna kvar vid armén. Armén måste rensas från dessa element, så att inte misstagen från år 1931 upprepas.”

Men den republikanska regeringen är svag. Den fruktar folkmassorna, den vill inte överantvaras i deras händer och har samtidigt ångest inför fascisterna, mot vilka den icke vill kämpa. Den föredrar tvärtom att ställa sig in hos dem och placerar dem på höga militära och civila poster inom statsförvaltningen.

18 juli 1936. Det militärfascistiska upproret har brutit ut. Från detta ögonblick har Pepe Diaz, ehuru han är allvarligt sjuk, icke en minuts vila. Ofantligt är det kommunistiska partiets ansvar. Folket förstår — vilket även Diaz sagt — att kommunistiska partiet vet vad det vill och vart det strävar, folket vet, att partiet även håller vad det lovar och att det inte lovar mer, än det är i stånd att förverkliga. Pepe Diaz uppmanar kommunisterna att vara de främsta och bästa i kampen och kommunisterna besvarar denna appell enhälligt. Pepe beger sig själv till fronten, talar där till milisen, vilar inte ett ögonblick. Han arbetar tillsammans med de övriga kamraterna i politbyrån och centralkommittén, han ger det i svindlande tempo växande partiet en fast ledning. Folkets massor sluter upp i kommunistiska partiets led, där den fasthet, tillförsikt och orubbliga tro på segern, som dess generalsekreterare visar, återspeglas.

De heroiska novemberdagarna i Madrid. Fienden står utanför huvudstadens portar. Det kommunistiska partiets medlemmar, män och kvinnor, med Pepe Diaz i spetsen förstår att mobilisera staden till sista man och låta fienden bita i gräset. Pepe Diaz griper själv till spettet för att tillsammans med de tusentals män, kvinnor och barn, vilka följer hans exempel, arbeta vid befästningsanläggningarna. Pepe Diaz låter inte en dag förgå utan att han beger sig ut i eldlinjen — många gånger till och med i tanks — för att erinra kommunisterna om att

”deras liv tillhör partiet och att de inte får spara det i kampen för segern över de förhatliga fascistiska inkräktarna.”

En reguljär armé med enhetligt kommando, skapandet av reserver, en grundlig upprepning inom armén, upprepning i landet bakom fronten, förintandet av den fascistiska femte kolonnen och dess hängivna lakejer, trotskisterna, befästningsanläggningar, skapandet av en mäktig krigsindustri, hjälp åt bönderna, undvikande av tvångskollektiveringar och åtgärder mot de okontrollerbara, som plundrar bönderna, facklig enhet, bildandet av ett proletariets enhetsparti, folkfrontspolitik. Dessa förutsättningar för slutsegern återupprepas outtröttligt, dag efter dag av Pepe Diaz, utan att han misströstar över den oförståelse, som möter från de andra partiernas ledare. Han upprepar dessa förutsättningar på möten, i tidningsartiklar, på partiets plena.

Åter i november. Sedan de oförgatliga dagarna i Madrid har ett år förgått, ett år fyllt av det kommunistiska partiets kamp och intensiva arbete vid och bakom fronterna. Partiet har växt betydligt under denna den dagliga kampens eld och vad som är ännu viktigare, det har utbildat talrika nya, unga och ståndaktiga kadrer.

Under de första novemberdagarna 1937 lyckades fienden sprida förvirring bland de svagaste och mest osäkra antifascisterna, som hade föga förtroende till folket och proletariatet. Rykten om möjligheten av ett vapenstillestånd, ja till och med en kompromiss, bragtes i omlopp. Kommunistiska partiet svarade omedelbart. Pepe Diaz sammankallade centralkommittén till plenum, där han bl. a. framhöll:

”Det får inte bli fred så länge det ännu finns en soldat av inkräktarnas armé på vårt hemlands jord. Det får inte finnas några kompromisser med de generaler som förrått sitt fosterland, inga kompromisser med inkräktarna. Att förjaga inkräktaren, att slå ned Franco, att för alltid förjaga fascismen i vårt land — det är den enda möjliga kompromissen.”

Och han tillfogade:

”I kampen mot femte kolonnen, mot utbredandet av kompromissryktena bland massorna måste man bekämpa folkets värsta fiender i landet bakom fronten: trotskisterna ... Polisens avslöjanden bevisar att falangisterna och POUM arbetar gemensamt i spionagetjänsten och i

illegaliteten, nåväl, om de arbetar gemensamt måste man också förinta dem gemensamt.”

Pepe Diaz förehåller alla partimedlemmarna nödvändigheten av att inte låta framgångarna stiga sig åt huvudet och han rekommenderar dem en strängare och oftare företagen självkritik, även om de bekläder höga militära eller civila poster.

Så ljud ur det av fascisternas bomber till hälften förstörda huset i Valencia, där kommunistiska partiet höll sitt centralkommittéplenum, dess generalsekreterares röst. Den trängde ut till hela det regeringstroga Spanien, till fronterna och till landet bakom dem och ingav folket orubblig tro på slutsegern. Denna röst orienterade de arbetande massorna, den erinrade kommunisterna om vad läget fordrade av dem:

”Den högsta anspänning av deras krafter, av deras hela politiska och arbetstekniska förmåga, av hela deras motstånds- och kampvilja.”

De kontrarevolutionära ryktena om en kompromiss bragtes till fullständig tystnad efter novemberplenum.

Sedan dess har atmosfären betydligt rensats. Enhetsbanden mellan arbetarpartierna, mellan fackföreningarna, mellan alla folkfrontsorganisationer har blivit starkare. Under kommunistiska partiets och dess generalsekreterares José Diaz' säkra ledning marscherar folkmassorna mera beslutsamt än någonsin fram emot slutsegern.

Dolores Ibarruri "Passionaria".

Hon är ett gruvarbetarbarn. Hennes mor arbetade i gruvan tills dess de många barnen tvingade henne att dra sig tillbaka till det fattiga hemmet. Pasionaria föddes i december 1895 i Gallarte, en liten baskisk gruvarbetarby.

Hennes barndom var som alla arbetarbarns, sorglig och smärtsam. Redan under sina första levnadsår lärde hon känna det lidande och den ångest som fyllde gruvarbetarnas liv, deras strider och strävanden, deras önskningar och förhoppningar.

Socialismen hade i baskerprovinserna ett av sina starkaste fästen. Gruvarbetarna var de ivrigaste, mest revolutionära arbetarna. De baskiska gruvarbetarna skrev med sina strejker de vackraste och förebildligaste sidorna i det spanska proletariatets revolutionära historia. Deras hustrur brukade under strejkerna kasta sten på uppsyningsmännen; bakom kvinnorna travade en hel skara små barn, bland vilka man alltid kunde finna den lilla Dolores. När kampen skärptes började uppsyningsmännen skjuta. Men barnen var vana vid det, de kastade sig ned på marken för att sedan på nytt uppta kampen.

I denna atmosfär utspelades Pasionarias barndom. Hennes högsta önskan var att bli lärarinna. Hennes stora förkärlek gällde studier, böcker var hennes lidelse. Men hon kunde inte få studera. Hennes föräldrar var fattiga. Femton år gammal kom hon in i en syverkstad, som hon lämnade ett år senare för att ta tjänst i ett rikt köpmanshus. Arbetet där var omänskligt hårt. Klockan 6 på morgonen måste hon stiga upp för att inte gå till sängs förrän klockan 2 på natten. Det gavs inte ett ögonblicks vila, inte ens för att äta. I lön erhöll hon 20 pesetas i månaden. Tvätta, skura, betjäna kunder, sköta boskapen...

Dolores kände nödvändigheten av att protestera. Hon ville ge sig iväg därifrån men hennes föräldrar tvingade henne att stanna. Med 20 pesetas i månaden kunde man betala hyran och det var svårt att leva.

Tjugo år gammal gifte hon sig med en gruvarbetare. Det hårda, förskräckliga gruvarbetarlivet ökade hennes behov av att protestera, att kämpa ... Man måste utrota alla fördomar, man måste förinta de fruktansvärda atavismer, som hämmar varje aktion, och som utgör det hinder, mot vilket hittills den förbittring hon känt sedan sin barndom alltid studsat tillbaka.

Revolutionen bryter ut i Ryssland. I Spanien har den stora återverkningar. Dolores lidelsefulla entusiasm gäller de hjältemodiga kämparna i det avlägsna landet.

Spaniens arbetande massor rustade sig 1917 för att störta monarkin. Som inledning till rörelsen förberedde de en generalstrejk. Gruvarbetarna deltar febrilt. Dolores hjälper dem. Hon skapar förbindelse mellan några byar. Hon hämtar och fördelar vapen och dynamit ... Men ännu är hon icke socialist.

Rörelsen slås ned och reaktionen rasar bland de arbetande. Många faller i kampen, tusentals spärrar in, även Dolores make. Långa månader av hunger och umbäranden följer. Den ryska revolutionen fortskrider, arbetarna och bönderna erövrar makten. Ett hoppets skimmer höjer stämningen bland de spanska arbetarna. Förtrycket är hårt, men det gör ingenting.

Mot slutet av år 1917 gick Dolores in i Socialistiska partiet. Hon medarbetade i några tidskrifter under pseudonymen Pasionaria, under vilken hon snart blev populär bland gruvarbetarna. År 1920 gick hon in i en av de första kommunistiska organisationerna, varvid hon genom sitt exempel, genom sitt arbete och sin entusiasm drog med sig in i partiet de 400 socialistiska arbetarna i byn Somorosto, där hon bodde. Dolores invaldes i kommunistiska partiets ledning i baskerprovinserna och blev delegat till partiets förstakongress.

Den unga Dolores kämpar på alla områden. Hon medarbetar i partipressen, hon hjälper till med det fackliga arbetet, hon sprider partilitteratur och kämpar mot polisen vid strejkerna.

Primo de Riveras diktatur (1923-1930) stålsätter Dolores kampanda ännu mer. Det är år av de hårdaste prövningar, år av ständiga, brutala förföljelser, år, då civilgardets husundersökningar ständigt återkommer. Hon har inget arbete, hunger och nöd är ständig gäst i hennes hem. Fyra av hennes barn insjuknar och Dolores, den älskande modern, måste se dem dö, då hon inte har några pengar att ge dem vård för. Men det gör ingenting. Det finns miljoner barn, man måste kämpa för, det finns miljoner och åter miljoner mödrar, som det gäller att hjälpa.

Tredje partikongressen måste hållas i Paris. Dolores valdes till delegat. Hon måste illegalt gå över gränsen. Hon lämnar sina barn till en kamrat och startar färden tillsammans med några andra partikamrater. Deras väg leder över nästan oframkomliga stigar. Natttid måste de gå över gränsen. De upptäcktes av civilgardet och förföljdes. Några blir häktade, men Dolores lyckas fly.

På partikongressen 1930 inväljes Dolores i kommunistiska partiets centralkommitté. Två år därefter kallas hon av partiet till Madrid, där hon sedan dess deltar aktivt i den centrala partiledningens arbete. En tid arbetar hon i partiets centralorgan, Mundo Obrero.

Efter två veckors vistelse i huvudstaden häktas hon. Några dagar sitter hon tillsammans med prostituerade hos säkerhetspolisen som behandlar henne grovt och gement. Därefter överföres hon till fängelset. Hennes ankomst möts med nyfikenhet: en kvinnlig kommunist! Men efter få dagar har dessa olyckliga kvinnor i Dolores funnit den som försvarar dem. Hon protesterar mot den oerhörda utsugning, som dessa kvinnor är underkastade, då de för ett par centimes måste arbeta i verkstäderna. Kvinnorna får stor tillit till Dolores, de frågar henne om råd, lyssnar till hennes ord. Nunnorna, som förrättar uppsyningstjänsten, anser att hennes inflytande kan bli farligt. Man isolerar henne från de övriga fångarna och överför henne efter en månad till fängelset i Bilbao.

Åter i frihet återvänder Dolores till Madrid, där hon aktivt ingriper i kampen mot den sekteristiska Bullejos-gruppen, som då innehade ledningen i partiet. På partikongressen i Sevilla som utdömde gruppens politik, inväljes Pasionaria i partiets politiska byrå. Från detta ögonblick arbetar hon outtröttligt vid José Diaz sida för att återuppbygga partiet.

Men polisen unnar Dolores ingen ro. Hon häktas på nytt. Efter tio månaders fängelse i Madrid överföres hon till Bilbao, där hon uppträder inför rätten. Den dag då rättsförhandlingarna skall äga rum, försiggår en massmobilisering av arbetarna. Tusentals arbetare strömmar till

rättegångslokalen för att bevista den oerhörda processen mot den tappra kommunistiska kvinnan. Åklagaren yrkar 18 års tukthus för Dolores och livstids fängelse för hennes medanklagade. I sitt tal vänder sig Dolores i hela sin proletära storslagenhet mot sina domare och förklarar, att de snart kommer att ställas inför folkets domstol. Domarna blir svarslösa gentemot Pasionaria. Slutligen drar de tillbaka anklagelsen mot henne. Men kamrat Pasionaria vägrar lämna rättssalen så länge hennes medanklagade skall stanna kvar. Till slut tvingar polisen henne med våld att lämna rättssalen.

Då Dolores senare återvänder från Sovjetunionen, där hon deltagit i Kominterns exekutivkommittés 13:de plenum, häktas hon på nytt. Sedan hon på nytt frigivits kommer en dag ett rykte i omlopp, att fascisterna planerar en statskupp. Dolores skyndar genom gatorna, från arbetarnas barrikader beger hon sig till arbetsplatserna för att mana arbetarna till vaksamhet. Hon förföljes av polisen och häktas på nytt.

Dagligen återupprepar Dolores inför kamraterna betydelsen av partiets arbete bland kvinnorna. Hon organiserade och göt in liv i kvinnorörelsen mot krig och fascism. Alla kvinnor hon samarbetar med och som känner henne — de må tillhöra vilket parti som helst — beundrar henne. Hennes blotta närvaro är den bästa sporen för arbetet bland kvinnorna. Hon inger kvinnorna förtroende till deras egen kraft och förmåga. Sedan Dolores 1934 deltagit i kvinnornas världskongress i Paris, organiserade hon i Madrid ett kvinnomöte, som vände sig mot Lerrouxregeringens dekret för mobilisering av reservisterna. Detta mäktiga kvinnomöte, där för första gången i Spanien tusentals kvinnor deltog och i spetsen för dem Pasionaria, förhindrade att regeringens avsikter förverkligades och att mobiliseringen genomfördes.

Efter oktoberrörelsen 1934 bevakas Dolores ständigt av polisen. I Asturien antar förtrycket ofattbart brutala former; ingen kan resa till Asturien utan att omedelbart häktas. Men trots detta måste man fara dit, det är nödvändigt att hjälpa kamraterna där, att ingjuta mod hos dem. Dolores finner en utväg för att komma till Asturien. Detta tack vare de förbindelser med de republikanska kvinnorna ur medelklassen, som hon erhöll vid organiserandet av den antifascistiska kvinnorörelsen. Hon bildade en välgörenhetsförening "För arbetarbarnet". Och då de asturiska barnen den gången var mest i behov av hjälp reste Dolores till Asturien. Hon erhöll ett pass av bodeln Aranda och med detta allmänt hållna pass uppehöll sig Dolores i Asturien den tid, då de vildaste förföljelserna rasade. Hon överlämnade pengar till de fängslade arbetarnas familjer, hon kände till många kamraters uppehållsort och organiserade avresan för de kamrater, som var i fara.

Därefter häktas även hon och inspärras i Oviedos fängelse. Då man i Madrid erhöll meddelande därom tog en omfattande proteströrelse sin början och tack vare denna försattes Dolores åter i frihet, varvid han dock förbjöds att återvända till Asturien. Men trots detta förbud och de stora faror som var förknippade därmed, reste Dolores så ofta det var nödvändigt till Asturien.

I april 1935 hålles i Paris en hjälpkonferens för terrorns offer. Dolores väljes till delegat. Det innebär, att hon ännu en gång under stora faror måste överskrida gränsen.

Två dagar går de — Dolores, ännu en delegat och föraren — över bergen. Dolores vacklar icke. På natten skall de gå över gränsen. De överraskas av gränsvakten och förföljes av hundar. Men förarens terräng- och vägkännedom räddar dem från att falla i gendarmernas händer. Efter åtskilliga intermezzon inträffar de slutligen i Paris. Efter konferensen kan återresan icke företas legalt. Alltså måste man återvända samma svåra väg som vid ditresan. Efter alla slags svårigheter inträffar Dolores dock slutligen i Madrid.

I juni 1935 deltar hon tillsammans med José Diaz på det stora möte, där kommunistiska partiet upprullar frågan om folkfronten.

I juli samma år reser hon som delegat till Kommunistiska internationalens sjunde

världskongress. Samma väg som till partikonferensen — över de nästan otillgängliga Pyrenéerna... Återresan från världskongressen försiggår bekvämare. I San Sebastian visste kamraterna att markis Luca de Tena, innehavaren av den reaktionära tidningen ABC, hade sin lustjakt liggande i hamnen. En eftermiddag tog några kamrater jakten och avhämtade med den kamrat Pasionaria i en liten fransk hamn. I lugn och ro landade de nattetid inför karabinjäreerna, som trodde att Pasionaria tillhörde den adliga lustjaktägarens tjänstefolk.

Anländ till Madrid talar Dolores på ett massmöte om besluten från Kominterns sjunde världskongress. Polisen försöker häkta henne men hindras av arbetarna.

Folkfronten börjar ta gestalt. Gil Robles-regeringen börjar vackla, massornas missnöje växer. Åtskilliga strejker äger rum och en stor kampanj för fångarnas frigivning tar sin början. Dolores tar aktiv del i ledningen av dessa aktioner. I början av år 1936 far hon på nytt till Asturien för att hämta gruvarbetarbarn. därifrån. Vid återkomsten till Madrid häktas hon. Men Gil Robles är inte längre ministerpresident och hans efterföljare Valladares har utskrivit nyval. Dolores lämnar fängelset för att delta i valpropagandan i Asturien, där hon av partiet uppställts som

Vänstern segrar. Dolores väljes till de asturiska gruvarbetarnas deputerade. Valsegerns stora dag kräver Dolores frigivningen av de 30.000 kämpar som spärrats in av reaktionen. Folkfronten hade ju vid valen bl. a. kämpat för frigivningen av den revolutionära oktoberrörelsens offer.

Dolores beger sig till fängelset i Oviedo, där 940 antifascister sitter inspärrade. Många av dem har dömts till döden, de flesta till livstids fängelse. Myndigheterna vägrar försätta fångarna på fri fot, innan order därom inkommit. Fängelsevakten förstärkas och befallas skjuta på folket. Skjutklara maskingevär uppställs framför fängelset. Dolores träder fram till vakterna. Fångarna ber henne att hon skall tala, att hon skall säga dem, vad som står på. Alltså talar hon till dem och säger dem att de har rätten på sin sida. Hon säger dem att folket är berett att hjälpa dem bli fria, och att hon som deputerad skall göra allt för att de skall bli frigivna redan samma dag.. Fångarna litar på henne. Hon vidtar vissa åtgärder, dock utan resultat. Hon återvänder till fängelset. Folkmassorna hotar storma det. Dolores går in i fängelset för att meddela det negativa resultatet av sina försök. Gränslös förbittring bland fångarna som står i begrepp att spränga gallren med våld. Det är spännande ögonblick. Soldaterna väntar på order att skjuta. Några deputerade söker lugna massorna, men dessa kräver att Pasionaria skall komma ut ur fängelset. Dolores underhandlar med befälhavaren för trupperna och fängelsedirektören. Dessa kräver, att hon tar på sig ansvaret för frigivandet av fångarna, vilket Dolores accepterar. Därpå utlämnas nycklarna till henne och Pasionaria skyndar sig till, fångarna. ”Alla på gatan” lyder jubelropet.

Ögonblicket är obeskrivligt. Fängelset är tomt. Glädjen känner inga gränser. Pasionaria blir överhopad med bevis på folkets kärlek.

Följande dag avreser Dolores till Madrid. Då hennes ankomst blir känd, organiseras ett möte. Man kunde inte komma in på järnvägsstationen: folkets massor ville bringa sin kärlek, sitt tack till sin' deputerad till uttryck.

De kommunistiska deputerades intåg i parlamentet och framför allt Pasionarias blev en händelse, Snabbt förstod hon att tillvinna sig sympati från vänsterns och respekt från högerens deputerade.

En månad före det fascistiska upprorets utbrott tillintetgjorde Pasionaria i ett tal, som blivit historiskt, de argument som framfördes av högerpartiernas ledare Calvo Sotelo och Gil Robles, vilka försökte framkalla en kris genom att rikta angrepp på den dåvarande republikanska regeringen Casares Quiroga. Pasionarias tal räddade regeringen och tillfogade oppositionsledarna ett nederlag.

Den 18 juli 1936. Det militärfascistiska upproret bryter ut. Som en väldig lavin reser sig folket och instämmer i Pasionarias maning: ”No pasarán!” Släpp dem inte igenom! De skall icke lyckas! Detta fältrop uppenbarar för fascisterna och hela världen det spanska folkets järnhårda vilja att icke vika tillbaka för fascismen.

Dolores förstod från första ögonblicket stundens allvar. Hon är icke blott en hjältemodig kvinna, en talare med världsrykte, en försvarare för de förtryckta. Hon är ledare i ett starkt och mäktigt kommunistiskt parti, som står i spetsen för massornas kamp mot fascismen och interventionen. Från första ögonblicket deltog Dolores aktivt vid uppbyggandet av armén, först milisen, sedan femte regementet och därefter milisens omgestaltning till en folkarmé.

Under de oförgätliga juli- och augustidagarna gick Dolores till fronten för att där dela soldaternas liv. Som ingen annan förstod hon att ingjuta mod och entusiasm hos dem som drog ut till kamp och död.

Då fienden i november stod utanför Madrids portar skyndade Dolores i spetsen för kvinnorna genom huvudstadens gator, för att uppmana folket att hjälpa till vid befästningsanläggningarna, för att säga männen att deras plats var i eldlinjen. Hon talade i radio, ingöt mod hos befolkningen, talade på möten. Själv grep hon hackan och hjälpte tillsammans med José Diaz till vid befästningsarbetena. Tusentals människor följde hennes exempel. Hon steg själv upp på skansarna och besvor milissoldaterna att storma framåt, att inte vika tillbaka ett steg, för att omöjliggöra att de fascistiska förbrytarna skulle skända Spaniens huvudstad. Ingen madridbo kan glömma Dolores hjältegestalt dessa novemberdagar.

Pasionarias ord blir snabbt massornas paroller och tränger som sådana även ut över Spaniens gränser. Det var hon som för första gången yttrade det historiska ”No pasarán” och det är hon som i sitt referat på kommunistiska partiets novemberplenium 1937 förklarade om folkarmén:

”Låt oss hjälpa till med att slå den internationella fascismen! Låt oss ge ett mäktigt bidrag till att världen befrias från den fruktansvärda fascistiska faran. Låt oss lära alla folk hur man kämpar och hur man segrar. Och med det ärorika kampropet ”Pasaremos!” kommer vi med folkarméns oöverbinnerliga makt att marschera till slutsegern.”